

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 4.4.2006
KOM(2006) 160 slutlig

2004/0001 (COD)

Ändrat förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV

om tjänster på den inre marknaden

(framlagt av kommissionen)

MOTIVERING

Kommissionen lägger härmed fram ett ändrat förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om tjänster på den inre marknaden. I det ändrade förslaget ingår de ändringar som Europaparlamentet har föreslagit vid den första behandlingen och som kommissionen kan godta samt många av de klargöranden som rådet har diskuterat. Det respekterar också fullt ut Europeiska rådets slutsatser, där det betonas att den inre marknaden för tjänster måste göras fullt fungerande, med bibehållande av den europeiska sociala modellen.

1. BAKGRUND

Kommissionen antog sitt förslag den 13 januari 2004. Det överlämnades formellt till Europaparlamentet och rådet den 6 februari 2004.

Regionkommittén avgav sitt yttrande den 29 september 2004 och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén avgav sitt yttrande den 9 februari 2005. Europaparlamentet antog en lagstiftningsresolution vid sin första behandling den 16 februari 2006 och föreslog ändringar av kommissionens förslag.

2. SYFTE MED KOMMISSIONENS FÖRSLAG

Att förbättra förutsättningarna för ekonomisk tillväxt och sysselsättning i EU. Förslaget är en del av processen för ekonomiska reformer, som inleddes genom Lissabonstrategin. Eftersom tjänster utgör den större delen av EU:s ekonomi är konkurrenskraftiga tjänstemarknader en grundläggande förutsättning för ekonomisk tillväxt. För närvarande finns det en rad hinder för den inre marknaden som innebär att många tjänsteföretag, särskilt små och medelstora företag, inte kan växa över nationella gränser och fullt ut dra nytta av den inre marknaden. Detta undergräver också konkurrenskraften globalt, inte bara för tjänsteleverantörerna i EU, utan även för tillverkningssektorn, som i allt högre grad är beroende av tjänster av hög kvalitet. Det gör också Europa mindre attraktivt för utländska investeringar.

Att genomföra en verklig inre marknad för tjänster genom att avskaffa rättsliga och administrativa hinder för utvecklingen av tjänsteverksamhet. Dessa hinder uppstår både när tjänsteleverantörer från en medlemsstat vill etablera sig i en annan medlemsstat och när de vill tillhandahålla en tjänst från sin etableringsmedlemsstat i en annan medlemsstat, t.ex. genom att tillfälligt förflytta sig till den andra medlemsstaten. Förslaget syftar till att underlätta utövandet av dessa två grundläggande friheter som är förankrade i EG-fördraget – dvs. etableringsfriheten och friheten att tillhandahålla tjänster – och att skapa större klarhet angående rättsläget för tjänsteleverantörerna.

Att stärka konsumenternas rättigheter som användare av tjänster. Konsumenternas efterfrågan på tjänster över gränserna tillgodoses inte för närvarande på grund av avsevärda rättsliga och administrativa svårigheter och brist på information om, och förtroende för, tjänster från andra medlemsstater. Förslaget innebär att dessa problem kommer att åtgärdas genom att medlemsstaterna blir skyldiga att avskaffa hinder för användningen av gränsöverskridande tjänster, genom att principen om icke-diskriminering tillämpas och genom att det ställs krav på större öppenhet och information från tjänsteleverantörernas sida.

Att fastställa rättsligt bindande skyldigheter om ett effektivt administrativt samarbete mellan medlemsstaterna. Ett effektivt och välfungerande administrativt samarbete är nödvändigt för att den inre marknaden skall fungera väl. Tillsynsmyndigheterna i

medlemsstaterna har begränsade kunskaper om, och därför begränsat förtroende för, regelverket och tillsynen i andra medlemsstater. Detta leder till en ökning av antalet regler och dubbelarbete när det gäller kontroller av gränsöverskridande verksamhet, och kan även utnyttjas av mindre seriösa näringsidkare för att undvika tillsyn eller kringgå gällande nationella regler, vilket ger upphov till risker för användarna av tjänster. I förslaget fastställs rättsliga krav på informationsutbyte och ömsesidigt bistånd mellan medlemsstaterna, detta på grundval av ett effektivt fungerande elektroniskt informationssystem som gör det möjligt för behöriga myndigheter att lätt identifiera sina relevanta samtalspartner i andra medlemsstater och att kommunicera med varandra.

3. KOMMISSIONENS YTTRANDE ÖVER EUROPAPARLAMENTETS ÄNDRINGAR

3.1. Tillämpningsområde och andra allmänna bestämmelser (artiklarna 1-4)

Tjänster av allmänt intresse. Ändringarna 13, 44, delar av 72 och 289, som rör artiklarna 1 och 2 och motsvarande skäl, klargör att **tjänster av allmänt ekonomiskt intresse** omfattas av direktivets tillämpningsområde, men att direktivet inte innebär att de liberaliseras eller att offentliga enheter som tillhandahåller sådana tjänster privatiseras, och att det inte heller behandlar finansieringen av dem eller statligt stöd. Genom **ändring 73** klargörs det i artikel 2 att **tjänster av allmänt intresse** inte omfattas av direktivets tillämpningsområde. Kommissionen samtycker till ändringarna 44, de relevanta delarna av 72 och 289. Kommissionen godtar också ändringarna 13 och 73, men omformulerar dock något texten till ändring 73 (artikel 2) samt texten till ändring 13 (nytt skäl 7a) och förklarar att **tjänster av allmänt ekonomiskt intresse** – med förbehåll för uttryckliga undantag för vissa specifika sektorer – omfattas av direktivets tillämpningsområde, eftersom dessa tjänster är av ekonomisk natur.

Hälso- och sjukvårdstjänster. Ändring 78 innebär att både privata och offentliga hälso- och sjukvårdstjänster undantas från tillämpningsområdet genom att denna ändring läggs till i artikel 2. Genom **ändring 304** specificeras det i skäl 10c att detta undantag omfattar sjukvårds- och läkemedelstjänster som utförs av verksamma inom reglerade vårddyrken för att bedöma, bevara eller återställa patienters hälsotillstånd. Genom **ändringarna 233/403** förklaras det i artikel 1 att direktivet inte påverkar offentliga hälso- och sjukvårdstjänster eller tillgången till offentliga medel för dem som tillhandahåller sådana tjänster. Genom **ändring 305** läggs ett nytt skäl 10d till där det förklaras att direktivet inte påverkar kostnadsersättningen för sjukvård som tillhandahålls i en annan medlemsstat samt betonas att denna fråga bör behandlas inom ramen för ett annat rättsinstrument för att uppnå större rättslig säkerhet och tydlighet. Kommissionen godtar att hälso- och sjukvårdstjänster undantas från tillämpningsområdet och bekräftar sin avsikt att lägga fram ett särskilt initiativ om hälso- och sjukvårdstjänster. Ändringarna 78, 304 och 305 godtas därför. Ändringarna 233/403 om offentlig hälso- och sjukvård har blivit överflödiga på grund av överlappningen med definitionen i artikel 2.

Sociala tjänster. Genom **ändring 292** anges i artikel 1 att direktivet inte påverkar tjänster vars mål är social välfärd, och genom **ändring 252**, som rör artikel 2, undantas sociala tjänster, t.ex. tjänster som rör subventionerat boende, barnomsorg och familj från direktivets tillämpningsområde. Genom **ändringarna 294 och 296** införs det två nya skäl som förklarar vad sociala tjänster är, särskilt med avseende på sociala bostäder, barnomsorg och stöd till familjer. Genom **ändring 295** införs ett skäl där det specificeras att direktivet inte behandlar finansieringen av, eller stöd för, sociala bostäder eller de kriterier eller villkor som

medlemsstaterna fastställt för tjänster som avser sociala bostäder. Genom **ändring 10** tillfogas det dessutom, i ett annat skäl, att direktivet inte påverkar krav i samband med tillgång till offentliga medel, t.ex. för samhällstjänster. Kommissionen anser att alla undantag från direktivets tillämpningsområde måste vara klart avgränsade så att rättsläget blir klarare och olika tolkningar i medlemsstaterna undviks. Kommissionen omformulerar därför definitionen i ändring 252 (artikel 2) och för samman ändringarna 294 och 296 i ett nytt skäl 10h, för att specificera att undantaget från direktivet gäller sådana sociala tjänster som rör boende, barnomsorg eller stöd till behövande familjer och enskilda och som, på grund av sin samhällseliga betydelse, utförs av staten eller av tjänsteleverantörer på uppdrag av staten, i syfte att ge stöd till särskilt behövande. Ändring 292 blir följaktligen överflödigt. Texten till ändring 295 omformuleras för att klargöra att det rör sig om sociala tjänster generellt och inte bara sociala bostäder. Ändring 10 godtas i sin helhet. Genom **ändring 232** framhålls den särskilda betydelse för samhället som idrottsverksamhet utan vinstsyfte har. Den godtas och införs i ett nytt skäl 16a, men omformulerat för att texten skall vara rättsligt konsekvent.

Andra sektoriella undantag och fullständigt undantag för beskattning. Ändringarna **300 och 302/332** rör artikel 2 och undantar **företag för interimarbete och säkerhetstjänster** från direktivets tillämpningsområde. I motsvarande skäl, som läggs till genom **ändringarna 301 och 303**, betonas det att de regler som gäller för dessa sektorer bör harmoniseras fullständigt. Genom **ändring 77** undantas **juridiska tjänster** i den mån dessa styrs av andra gemenskapsinstrument. Genom **ändringarna 79, 80 och 81**, som rör artikel 2, och **ändringarna 16, 17 och 18**, om motsvarande skäl, undantas **audiovisuella tjänster** – oavsett produktions-, distributions-, eller sändningssätt – **spilverksamhet** samt **yrken och verksamheter som är förenade med utövandet av offentlig makt**, särskilt notariers verksamhet, från tillämpningsområdet. Kommissionen godtar att företag för interimarbete och säkerhetstjänster undantas genom ändringarna 300 och 302/332. Det saknas dock belägg för behovet av en fullständig harmonisering när det gäller företag för interimarbete och säkerhetstjänster, och därför kan ändringarna 301 och 303 inte godtas. Kommissionen godtar inte ändring 77 om att juridiska tjänster skall undantas; detta behövs inte, eftersom det i artikel 3 redan anges att om en lagkonflikt skulle uppstå mellan bestämmelserna i tjänstedirektivet och andra gemenskapsbestämmelser som reglerar specifika frågor rörande tjänsteverksamheten skall de senare bestämmelserna ges företräde. När det gäller audiovisuella tjänster godtar kommissionen det undantag som anges i ändring 79 och har omformulerat ändring 19 (skäl 10e, nytt) för att det skall överensstämma med ändringen av artikeln och för att förtydliga att direktivet inte gäller sådant stöd till den audiovisuella sektorn som omfattas av gemenskapens konkurrensregler. Kommissionen godtar också i sak att speltjänster undantas, men den omformulerar texten till ändringarna 17 och 80 så att det står klart att det bara gäller speltjänster som sådana. Kommissionen godtar bara delar av ändringarna 18 och 81 om yrken som är förenade med utövandet av offentlig makt och ändrar ordalydelsen för undantaget så att den stämmer överens med de exakta begränsningar som anges i artikel 45 i EG-fördraget, enligt vilken ett undantag från etableringsfriheten och friheten att tillhandahålla tjänster gäller för verksamhet som är förenad med direkt och specifikt utövande av offentlig makt, och inte för hela yrken som sådana.

Kommissionen godtar att **beskattning** undantas fullständigt i enlighet med **ändring 82**, om artikel 2, och **ändring 19** (skäl 11).

Ändringarna 14, 15, 20, 74, 75 och 306 rör undantag för bestämda sektorer (i artikel 2 och motsvarande skäl) som ursprungligen föreslogs när det gäller **finansiella tjänster, elektroniska kommunikationstjänster och transporttjänster**, men innebär en ytterligare precisering. Kommissionen kan godta ändringarna 14, 15, 20, 74 och 306 i deras helhet eller

med förbehåll för omformuleringar för att säkerställa den rättsliga konsekvensen i texten (se artikel 2 och skäl 9, 10a [nytt], 10b [nytt]), men kan inte godta ändring 75, eftersom skäl 10a redan innehåller denna förklaring om telekommunikationstjänster.

Särskilda rättsområden. Genom **ändring 298** klargörs i artikel 1 direktivets förhållande till de **grundläggande rättigheterna** som erkänns i medlemsstaterna och i stadgan om de grundläggande rättigheterna, och genom **ändring 299** införs ett nytt skäl som fastställer att direktivet bör tolkas så att utövandet av de grundläggande rättigheterna och de grundläggande friheterna, som fastställs i artiklarna 43 och 49 i fördraget, sammanjämkas. Genom **ändring 8** klargörs det att direktivet är helt förenligt med de gemenskapsinitiativ som antagits med stöd av artikel 137 i fördraget avseende främjande av sysselsättning och förbättrade levnads- och arbetsvillkor. Genom **ändring 297**, som rör artikel 1, och **ändring 9**, som rör motsvarande skäl, anges det att direktivet inte skall tillämpas på eller påverka **arbetslagstiftning**, dvs. rättsliga eller avtalsreglerade bestämmelser om anställningsvillkor, arbetsförhållanden, inbegripet hälsa och säkerhet på arbetsplatsen, samt förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare, och att det fullt ut skall respektera relationerna mellan arbetsmarknadens parter, inklusive rätten att vidta stridsåtgärder, och att det inte heller skall påverka socialförsäkringslagstiftningen i medlemsstaterna. Genom **ändringarna 290**, som rör artikel 1, och **291** (skäl) anges det att direktivet inte skall påverka **straffrättsliga bestämmelser**. Genom **ändring 7** och delar av **ändring 72** klargörs det, både i ett skäl och i texten till artikel 1, att direktivet inte påverkar de åtgärder som vidtas av medlemsstaterna, i överensstämmelse med gemenskapslagstiftningen, för att **skydda eller främja den kulturella eller språkliga mångfalden eller mångfalden i medierna**. Kommissionen godtar, när det gäller frågan om de grundläggande rättigheterna, ändring 298, med en omformulering för att säkerställa konsekvensen i texten i rättsligt hänseende, samt ändring 299 i dess helhet. Beträffande arbetslagstiftningen är kommissionen införstådd med att direktivet inte påverkar arbetslagstiftning såsom anges i ändring 297, inklusive rätten att vidta stridsåtgärder samt medlemsstaternas socialförsäkringslagstiftning. För att säkerställa att texten är rättsligt konsekvent och göra den tydligare och lättare att förstå stramar kommissionen dock upp texten till ändringarna 297 och 298, så att arbetslagstiftning tas upp i artikel 1.6 och frågan om de grundläggande rättigheterna och rättigheterna avseende kollektivavtal tas upp i artikel 1.7. Med avseende på straffrättsliga bestämmelser godtar kommissionen ändring 290 där det anges att direktivet inte påverkar straffrättsliga bestämmelser samt ändring 291 (skäl 6e, nytt), med förbehåll för omformuleringar för att ytterligare klargöra att straffrättsliga bestämmelser inte får utnyttjas för att kringgå bestämmelserna i detta direktiv. När det gäller skydd eller främjande av den kulturella och språkliga mångfalden och mångfalden i medierna godtar kommissionen ändring 7 i dess helhet; de relevanta delarna av ändring 72 omformulerar den för att säkerställa att texten är rättsligt konsekvent. Slutligen godtar kommissionen ändring 8 (skäl 6f, nytt) i dess helhet.

Förhållandet mellan direktivet och andra bestämmelser i gemenskapslagstiftningen.

Genom **ändringarna 83 och 21** tas denna fråga upp i artikel 3 och motsvarande skäl 13. Kommissionen är införstådd med det ytterligare klargörandet i ändring 83 om att direktivet inte har företräde framför andra gemenskapsbestämmelser, och att om en lagkonflikt skulle uppstå med andra gemenskapsbestämmelser som reglerar specifika frågor rörande start och utövande av en tjänsteverksamhet skall de senare bestämmelserna om dessa frågor ges företräde. För att se till att texten är konsekvent överlag och koordinera Europaparlamentets och rådets arbete har kommissionen lagt till ytterligare klargöranden (skäl 13a och 13b). Genom **ändringarna 307 och 219** (sammanslagna med ändring 83) anges dessutom att tillämpningen av detta direktiv inte påverkar den internationella privaträtten, i synnerhet inte

internationell privaträtt som rör avtalsförpliktelser och skyldigheter utanför avtalsförhållanden, och där förklaras effekterna för konsumentskyddet. Kommissionen godtar ändring 307 och ändring 219 med förbehåll för mindre omformuleringar för att hänvisningen till konsumentskyddet skall vara korrekt rättsligt sett.

Definitioner (artikel 4). Ändringarna 23-26, 39, 84-90, 308, 92-98 rör definitionerna av de termer som finns i direktivtexten (se artikel 4 och motsvarande skäl). Kommissionen godtar ändringarna 25-26, 93-94 och 97-98 i deras helhet och ändringarna 23-24 med mindre omformuleringar och samlat i ett skäl. Kommissionen godtar också ändringarna 39, 84, 88-90, 95 och 308 i sak, men den har omformulerat dem så att texten stämmer överens med gemenskapens regelverk eller med direktivets tillämpningsområde. Kommissionen kan dock inte godta ändringarna 85 och 86. Ändring 96 om definitionen av ”arbetstagare” är också överflödigt efter det att tillämpningsområdet blivit omdefinierat, och godtas inte. Ändring 92 om begreppet ”behörig myndighet” och ändring 87 om begreppet ”tjänsteleverantör” godtas inte, eftersom de gör att texten blir mindre tydlig och inkonsekvent med gemenskapens regelverk. Slutligen kan kommissionen inte godta **ändring 22**, varigenom förteckningen över exempel på tjänster som omfattas av direktivet i skäl 14 skulle utgå. Detta skäl är bra som ett förtydligande av direktivet och införs därför igen, med mindre omformuleringar för att avspegla det nya tillämpningsområdet. För att beakta rådets ändamålsenliga ytterligare förtydligande har kommissionen dessutom kompletterat skäl 18a (**ändring 25**) och skäl 20a samt lagt till ett nytt skäl 18b.

Kommissionen godtar, i deras helhet eller med förbehåll för mindre omformuleringar, **ändringarna 1-3, 5, 6 och 11**. Dessa ändringar rör skäl som beskriver de allmänna målen för direktivet och anger att det inte påverkar behörighetsfördelningen inom medlemstaterna. Kommissionen kan dock inte godta **ändring 4**.

3.2. Administrativ förenkling (artiklarna 5-8)

Förenkling av förfaranden (artikel 5). Genom **ändring 99** omvandlas avsnitt 1 i kapitlet om etableringsfrihet för tjänsteleverantörer till ett nytt kapitel om ”administrativ förenkling”. Genom **ändring 27** klargörs det att bestämmelserna om administrativa förfaranden inte syftar till att harmonisera nationella förfaranden utan till att avlägsna alltför komplicerade delar av dem som hindrar etableringsfriheten. Genom **ändring 100** fastställs det i artikel 5 att medlemsstaterna skall granska (verbet ”verifiera” som används i ändringen torde inte vara korrekt) och om så är lämpligt förenkla de förfaranden och formaliteter som gäller för att starta och utöva en tjänsteverksamhet. Genom den ändringen införs det också en skyldighet för medlemsstaterna att ”i samverkan med kommissionen” införa harmoniserade gemenskapsblanketter (detsamma följer av **ändring 29**) och en lista läggs till över gällande gemenskapslagstiftning som artikel 5.1a och 5.2 inte är tillämplig på. I ändring 100 förklaras också att medlemsstaternas rätt att kräva ”icke-auktoriserade” översättningar av handlingar på sina egna officiella språk inte påverkas. Genom **ändring 30** understryks det att formella krav, såsom uppvisande av originalhandlingar, inklusive auktoriserade översättningar, inte kan krävas, såvida det inte kan motiveras av tvingande hänsyn till allmänintresset. Kommissionen godtar ändringarna 99, 27 och 29-30 i deras helhet och ändring 100 i sak, med förbehåll för nödvändiga omformuleringar för att texten skall vara rättsligt konsekvent och för att beakta rådets arbete. Kommissionens text klargör särskilt att införandet av gemenskapsformulär kommer att ske enligt kommittéförfarandet, och ett nytt skäl (22b) läggs till där ett antal parametrar räknas upp som medlemsstaterna kan beakta när de utreder om förfaranden och formaliteter behöver förenklas.

Gemensamma kontaktpunkter (artikel 6). Genom **ändring 102** förklaras det att i fall där en proformaregistrering krävs skall denna kunna göras på elektronisk väg hos den gemensamma kontaktpunkten. Genom **ändring 103** krävs det att kommissionen skall samordna de gemensamma kontaktpunkterna genom att inrätta en gemensam kontaktpunkt på gemenskapsnivå. Genom **ändring 104** klargörs det att inrättandet av gemensamma kontaktpunkter inte skall påverka funktions- och behörighetsfördelningen mellan myndigheterna inom de nationella systemen. I **ändring 309** anges en ny tidtabell för inrättandet av gemensamma kontaktpunkter. I **ändring 310** föreskrivs det att det även bör vara möjligt att fullgöra alla förfaranden och formaliteter som krävs för att övervaka överensstämmelse med direktiv 96/71/EG vid dessa kontaktpunkter. Kommissionen godtar ändringarna 309 och 104 och klargör dessutom i ett nytt skäl 25a, med beaktande av rådets arbete, att den avgift som de gemensamma kontaktpunkterna får debitera bör vara proportionell till kostnaden för förfaranden och formaliteter. Kommissionen kan dock inte godta ändring 102, eftersom proformaregistrering vid de gemensamma kontaktpunkterna skulle vara en onödig administrativ belastning. Kommissionen kan inte heller godta ändring 103, eftersom en gemensam kontaktpunkt på gemenskapsnivå skulle vara en onödig administrativ struktur och strida mot subsidiaritetsprincipen (eftersom medlemsstaterna själva bäst kan hantera ett administrativt samarbete). Ändring 310 kan inte godtas därför att hänvisningen till övervakningen av överensstämmelse med direktiv 96/71/EG, som inte påverkas på något sätt genom det föreliggande förslaget, är omotiverad.

Rätt till information (artikel 7). Genom **ändring 105** klargörs det att rätten till information bara gäller om hur överklagande i allmänhet går till. Genom **ändringarna 31, 106 och 110** klargörs det att skyldigheten för behöriga myndigheter att ge bistånd inte omfattar juridisk rådgivning i enskilda fall, att skyldigheten att ge information kan uppfyllas genom att den görs tillgänglig via en webbplats, att upplysningarna kan omfatta en vägledning i olika steg, och att upplysningarna skall ges på ett klart och tydligt språk. Genom **ändring 107** anges det att uppgifter och stöd skall vara tillgängliga bland annat på distans och på elektronisk väg. Genom **ändring 108** fastställs en tidsfrist för genomförandet av informationsplikterna och genom **ändring 109** klargörs det att uppgifterna på andra språk skall göras tillgängliga i den mån det är förenligt med medlemsstaternas lagstiftning om språkanvändning. Genom **ändring 33** införs det ett nytt skäl som skärper bestämmelserna i artikel 7. Kommissionen godtar ändringarna 105-106, 108-110, 31, 33 och lägger, i linje med rådets arbete, i ändring 31 (skäl 25c) till att frågor som rör exempelvis ansvar för oriktiga eller vilseledande uppgifter bör avgöras av medlemsstaterna. Kommissionen kan däremot inte godta ändring 107, eftersom detta skulle avskaffa skyldigheten att lämna information på elektronisk väg, vilket är nödvändigt för att den administrativa förenklingen skall kunna åstadkommas.

Förfaranden på elektronisk väg (artikel 8). I **ändring 111** anges en reviderad tidtabell för genomförande och det förklaras att förfaranden och formaliteter kan fullgöras enkelt, bland annat på elektronisk väg (detsamma gäller **ändring 32**) och att förfaranden på elektronisk väg inte bör vara tillämpliga då det kan ställas krav på originaldokument. Kommissionen kan inte godta ändring 111, bortsett från den reviderade tidtabellen, eller ändring 32, därför att elektroniska förfaranden, som nämns ovan, är nödvändiga för en administrativ förenkling, och de kan också användas för originaldokument, eftersom äktheten kan styrkas genom elektronisk autentisering. Kommissionen anser dock att det är på sin plats att på grundval av ändring 32 (skäl 26), som utgår från rådets arbete, förtydliga att skyldigheten att införa elektroniska förfaranden inte hindrar medlemsstaterna från att göra andra medel, utöver de elektroniska, tillgängliga för att utföra sådana förfaranden och formaliteter.

3.3. Etableringsfrihet för tjänsteleverantörer (artiklarna 9-15)

Tillståndssystem. Genom **ändring 35** klargörs det i skäl 27c att bestämmelserna i direktivet som handlar om tillståndssystem varken gäller myndigheters beslut att inrätta en offentlig eller privat enhet eller myndigheters ingående av avtal. Genom **ändring 37** anges det att tvingande hänsyn till allmänintresset, t.ex. folkhälsan, kan motivera tillämpningen av tillståndssystem och andra inskränkningar avseende samhällstjänster, på villkor att principen om icke-diskriminering samt nödvändighets- och proportionalitetsprinciperna respekteras. **Ändringarna 112-113** innebär att kapitlet och avsnittet omstruktureras och får ny rubrik. Genom **ändring 116** (och **ändring 209**) undantas tillståndssystem från förfarandet för ömsesidig utvärdering. Kommissionen godtar ändringarna 35 och 112-113 i deras helhet samt ändring 37 med förbehåll för vissa mindre omformuleringar. Kommissionen kan däremot inte godta ändringarna 116 och 209, därför att skyldigheten att utvärdera och rapportera om tillståndssystem är väsentlig för att det skall bli enklare att starta och utöva tjänsteverksamhet. Kommissionen anger dock i ett nytt skäl (27d), i enlighet med rådets arbete, att denna rapporteringsskyldighet endast rör förekomsten av tillståndssystem och inte kriterier och villkor för att bevilja ett tillstånd. När det gäller **ändringarna 114, 115 och 117**, som främst innehåller tekniska ändringar, godtar kommissionen ändring 115 och ändring 117, med förbehåll för omformuleringar som krävs för den rättsliga konsekvensen. Kommissionen kan dock inte godta ändring 114, som skulle göra texten mindre tydlig.

Villkor för tillståndsgivning. Genom **ändringarna 34 och 121** föreskrivs det att tillståndet normalt bör omfatta hela landets territorium, utom om en territoriell begränsning motiveras av tvingande hänsyn till allmänintresset, t.ex. miljöskyddet. **Genom ändringarna 34 och 123** anges det att behörighetsfördelningen mellan de myndigheter som på lokal och regional nivå utfärdar tillstånd inte påverkas genom direktivet. Genom **ändring 119** läggs ”insyn” och ”tillgängliga” till de kriterier som tillståndssystem måste uppfylla. Genom **ändring 120** klargörs det att vid bedömningen av om villkoren för beviljande av ett tillstånd är likvärdiga eller i allt väsentligt jämförbara med dem som tjänsteleverantören redan omfattas av i en annan medlemsstat (bestämmelsen om att villkoren inte skall överlappa varandra) skall inte bara målet för och syftet med villkoren bedömas, utan även deras verkan och hur effektivt de kan tillämpas. Genom **ändring 122** undantas tillståndsbeslut från kravet på att skälen skall anges och att de skall kunna överklagas vid domstol. Genom **ändring 118** utgår ordet ”objektivt” från meningen ”motiverade av tvingande hänsyn till allmänintresset” i artikel 10. Kommissionen godtar ändringarna 34, 118, 119 och 123 i deras helhet. När det gäller ändring 120 godtas den kopplat till att ett nytt skäl (27g) införs: detta syftar till att klargöra att kravet på att villkoren inte skall överlappa varandra inte hindrar medlemsstaterna från att tillämpa egna villkor, utan att det bara krävs att de beaktar de likvärdiga villkor som tjänsteleverantören redan uppfyller i andra medlemsstater. Kommissionen är införstådd med innehållet i sak enligt ändring 121, men väljer att uttrycka detta annorlunda. Kommissionen kan däremot inte godta ändring 122, därför att om tillståndsbeslut undantas från skyldigheten att skälen till beslutet skall anges kan detta leda till att en rättslig prövning av ett förvaltningsbeslut blir svårare eller till och med helt omöjlig i praktiken, särskilt för tredje part.

Tillståndets varaktighet. Urval mellan flera sökande. Genom **ändringarna 128 och 36** anges det att medlemsstaternas möjlighet att återkalla tillstånd, särskilt när villkoren för beviljande inte längre är uppfyllda, inte påverkas. **Ändringarna 124-127, 129, 38 och 30** innebär ändamålsenliga klargöranden i artikel 11 och motsvarande skäl. Genom **ändring 130** fastställs det att medlemsstaterna när de tillämpar sina urvalsförfaranden får beakta en rad mål som ligger i allmänintresset. Kommissionen godtar ändringarna 128 och 36, men bara för

situationer där villkoren för beviljande av tillståndet inte längre uppfylls. Kommissionen godtar även ändringarna 124-127, 129 och 38 i deras helhet eller delvis samt ändringarna 130 och 30 med förbehåll för mindre omformuleringar.

Tillståndsförfaranden. Genom **ändringarna 134 och 28** utgår bestämmelsen om att tillståndet skall anses beviljat om inget annat meddelats inom den fastställda tidsfristen ("tyst medgivande"). **Ändring 135** innebär att ett mottagningsbevis bara skall tillhandahållas på sökandens begäran och att det inte behöver anges hur beslutet kan överklagas. **Ändringarna 131-133 och 136-137** innehåller tekniska förtydliganden som kommissionen kan godta, med förbehåll för mindre ändringar beträffande ändringarna 136-137. Kommissionen kan däremot inte godta ändringarna 134 och 28, därför att ett tyst medgivande (när myndigheterna inte svarar) är väsentligt för att etableringsfriheten skall underlättas. Kommissionen förtydligar dock i ett nytt skäl (28a), i enlighet med rådets arbete, i fråga om ett tyst medgivande att andra arrangemang kan tillämpas när det gäller viss verksamhet, om det är objektivt motiverat av tvingande hänsyn till allmänintresset. Kommissionen kan inte heller godta ändring 135, därför att detta skulle leda till en extra belastning för de sökande och försvåra en rättslig prövning.

Otillåtna krav (artikel 14). Genom **ändring 138** ändras rubriken på detta avsnitt. Genom **ändring 140** (och **41**) klargörs det att förbudet mot en tillämpning från fall till fall av en ekonomisk prövning inte gäller planeringskrav som inte rör ekonomiska mål utan tjänar överordnade syften som rör allmänintresset. Genom **ändring 141** klargörs det att förbudet mot direkt eller indirekt inblandning av konkurrerande aktörer vid beviljandet av tillstånd inte gäller samråd med organisationer av typen handelskammare i andra frågor än enskilda ansökningar. Genom **ändring 40** fastställs det att det i vissa fall kan vara motiverat att kräva att tjänsteleverantören är närvarande personligen vid utövandet av tjänsteverksamheten. Genom **ändring 142** förklaras det att förbudet mot att kräva en ekonomisk säkerhet eller försäkring hos en tjänsteleverantör som är etablerad på en medlemsstats territorium inte påverkar medlemsstaternas möjligheter att kräva ekonomisk säkerhet i sig, eller att kräva att en försäkring skall tas från företag med särskilda eller exklusiva rättigheter, och det påverkar inte heller krav som hör samman med deltagande i en kollektiv garantifond. Genom **ändring 143** förtydligas kravet avseende förregistrering. Kommissionen godtar ändringarna 138, 140, 141, 143 och 41 i deras helhet och ändring 40 med förbehåll för ett ytterligare förtydligande. Kommissionen godtar ändring 142 i sak, men omformulerar bestämmelsen så att den skall stämma överens med gemenskapens lagstiftning, och lägger till ett ytterligare klargörande i det nya skälet 32a, i enlighet med rådets arbete. Ändring 143 innebär tekniska förtydliganden som kommissionen godtar, samtidigt som den ytterligare klargör förbudet avseende förregistrering i ett nytt skäl (32b) med beaktande av rådets arbete.

Krav som skall utvärderas (artikel 15). Genom **ändring 42** förtydligas det att förfarandet för ömsesidig utvärdering inte påverkar medlemsstaternas frihet att i sina lagstiftningar fastställa en hög skydds nivå för allmänna intressen och att utvärderingen fullt ut skall ta hänsyn till den särskilda karaktären hos tjänster av allmänt ekonomiskt intresse och de särskilda uppgifter som dessa tilldelas, vilket kan motivera vissa inskränkningar i etableringsfriheten. Genom **ändringarna 144 och 145** utgår exemplen på krav rörande tjänsteleverantörens juridiska form och företagets kapitalinnehav. Genom **ändringarna 147/242** undantas krav rörande förlustbringande försäljning och utförsäljning från utvärderingsförfarandet. Genom **ändring 149/242** utgår ordet "objektivt" från meningen "motiverade av tvingande hänsyn till allmänintresset". Genom **ändringarna 148/242** (samt ändring **43**) undantas "must carry"-skyldigheter från utvärderingsförfarandet. Dessutom innebär **ändring 150** att tjänster av allmänt ekonomiskt intresse och socialförsäkringssystem undantas från artikel 15.1-15.4. Genom ändring 150 tillsammans med **ändring 151** utgår den

bestämmelse som förbjuder medlemsstaterna att införa nya krav av denna typ som inte uppfyller villkoren om icke-diskriminering, nödvändighet och proportionalitet, och motsvarande skyldighet för medlemsstaterna att anmäla sådana nya lagar och andra författningar. Genom **ändring 146** tillkommer en hänvisning till direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer. Kommissionen godtar ändringarna 42, 147 och 148/149/242. Kommissionen godtar också att exemplen utgår i de relevanta artiklarna enligt ändringarna 144 och 145. Kommissionen lägger även i skäl 34, i enlighet med rådets arbete, till ett förtydligande om att utvärderingen av krav på fasta minimi- och/eller maximitaxor bara gäller taxor som sätts av behöriga myndigheter särskilt för tillhandahållandet av vissa tjänster, och inte allmänna regler om prissättning, exempelvis för att hyra hus. Kommissionen godtar i sak ändring 150 om tjänster av allmänt ekonomiskt intresse och specificerar att punkterna 1 till 3 i artikel 15 endast gäller lagstiftning om tjänster av allmänt ekonomiskt intresse i den mån tillämpningen av dessa regler inte rättsligt eller i praktiken hindrar att de särskilda uppgifter som tilldelats dem fullgörs. Om anmälningsskyldigheten (ändring 151) utgår skulle detta allvarligt urvattna utvärderingsprocessen och denna ändring kan därför inte godtas. Genom ändringarna 146, 148 och 149/242 föreslås tekniska ändringar som kommissionen godtar (beträffande 146 görs hänvisningen dock till direktiv om erkännande yrkeskvalifikationer som helhet och inte bara till avdelning II i direktivet).

3.4. Friheten att tillhandahålla tjänster och undantag (artiklarna 16-19)

Friheten att tillhandahålla tjänster (artikel 16). Genom **ändring 152** (som rör rubriken på kapitlet) och **ändring 293/rev4** (som rör artikel 16) ersätts den tidigare principen om ursprungsland av en bestämmelse om friheten att tillhandahålla tjänster. Genom ändring 293/rev4 fastställs tjänsteleverantörers rätt att tillhandahålla en tjänst i en annan medlemsstat än den där vederbörande är etablerad och ålägger den medlemsstat där tjänsten tillhandahålls att garantera fritt tillträde till och fritt utövande av tjänsteverksamhet inom sitt territorium. I artikel 16.1 föreskrivs det dessutom att den medlemsstat där tjänsten tillhandahålls får tillämpa sina egna nationella krav på tjänsteleverantörer som är etablerade i en annan medlemsstat endast om dessa motiveras med skäl som avser allmän ordning, allmän säkerhet, folkhälsa eller miljöskydd och respekterar principerna om icke-diskriminering, nödvändighet och proportionalitet. I punkt 3 bekräftas åter medlemsstaternas möjlighet enligt punkt 1 att tillämpa sina nationella bestämmelser på tjänsteleverantörer från andra medlemsstater som förflyttar sig till deras territorium om dessa bestämmelser kan motiveras med skäl som avser allmän ordning, allmän säkerhet, folkhälsa eller miljöskydd. I punkt 3 klargörs det också att medlemsstaterna, i överensstämmelse med gemenskapslagstiftningen, inte hindras från att tillämpa sina regler för anställningsvillkor. I artikel 16.2 fastställs en förteckning över krav som medlemsstaten inte får ställa på tjänsteleverantörer som är etablerade i en annan medlemsstat, t.ex. ett krav på att tjänsteleverantören skall vara etablerad inom landets territorium för att få tillhandahålla en tjänst. Genom ändring 293/rev4 anges det även att kommissionen, efter samråd med medlemsstaterna och arbetsmarknadsparterna, skall lägga fram en rapport om tillämpningen av artikel 16 där den skall beakta behovet av harmoniseringsåtgärder.

Kommissionen godtar ändringarna 152 och 293/rev4 med förbehåll för mindre omformuleringar i punkt 3 som – i enlighet med EG-domstolens rättspraxis – klargör att nationella krav alltid måste vara icke-diskriminerande, nödvändiga och proportionella. Kommissionen godtar också – med förbehåll för vissa anpassningar – ändring 45 om skäl 37 som anger att medlemsstaten kan ställa krav som är absolut nödvändiga av skäl som rör allmän ordning och säkerhet, hälso- eller miljöskydd, samt ändringarna 46-47 varigenom skälen som hänvisar till den tidigare principen om ursprungsland utgår. Kommissionen lägger

dessutom, i enlighet med rådets arbete, till ytterligare förklarande skäl, nämligen ett skäl där det hänvisas till EG-domstolens rättspraxis och anges att medlemsstaterna har rätt att vidta åtgärder för att förhindra att tjänsteleverantörer otillbörligen utnyttjar principerna om den inre marknaden (skäl 37a), ett annat skäl som understryker att det är nödvändigt att säkra att tjänsteleverantörerna kan ta med sig den utrustning som behövs för att utföra tjänsten när de reser till en annan medlemsstat för att tillhandahålla tjänster (skäl 39a) samt därutöver ett skäl som förklarar begreppet utrustning (skäl 39b).

Ytterligare undantag från friheten att tillhandahålla tjänster (artikel 17). Genom **ändring 400** får artikel 17 ny rubrik och det föreskrivs att friheten att tillhandahålla tjänster inte skall tillämpas på **tjänster av allmänt ekonomiskt intresse** som tillhandahålls i en annan medlemsstat, bl.a. posttjänster, el-, gas- och vattendistribution, avloppsvattentjänster och avfallshantering. Kommissionen godtar ändring 400. Dessutom förtydligar kommissionen, på grundval av rådets arbete, i ett skäl (40a) att undantaget för posttjänster omfattar både verksamheter som är förbehållna leverantören av samhällsomfattande tjänster och andra posttjänster. Vidare kan ändring 165 också godtas, där undantaget i artikel 17.12 förtydligas för den tillståndsgivning som avses i artiklarna 3 och 4 i rådets förordning (EEG) nr 259/93 om övervakning och kontroll av avfallstransporter inom, till och från Europeiska gemenskapen.

När det gäller **advokaters och notariers** verksamhet utgår genom **ändring 160** undantaget för områden som omfattas av rådets direktiv 77/249/EEG för att underlätta för advokater att utnyttja friheten att tillhandahålla tjänster, och genom **ändring 166** utgår undantaget för handlingar för vilka det enligt lag krävs att en notarie medverkar. Dessa ändringar är inte aktuella, eftersom kommissionen inte godtar att advokaters eller notariers verksamhet generellt undantas från direktivets tillämpningsområde. Dessa undantag bör därför kvarstå. När det gäller indrivning av fordringar införs genom **ändring 161** ett nytt undantag som kan godtas av kommissionen. Kommissionen klargör samtidigt i ett nytt skäl (40b), i linje med rådets arbete, omfattningen av detta undantag.

Beträffande **krav som innebär att en verksamhet förbehålls ett visst yrke** tillkommer – utöver undantaget avseende områden som omfattas av avdelning II i direktiv 2005/36/EG om erkännande av yrkeskvalifikationer – genom **ändringarna 162/404** ett nytt undantag. Ändring 162/404 samt ändring 48 som förtydligar detta nya undantag i ett skäl (41c) kan godtas i sak med förbehåll för att detta omformuleras så att ordalydelsen blir mer precis.

När det gäller den **fria rörligheten för personer och deras hemvist** klargörs genom **ändring 163** undantaget som rör direktiv 2004/38/EG, och denna ändring kan godtas.

Beträffande **undantaget för medborgare från tredje länder som flyttar i samband med tillhandahållandet av en tjänst** omformuleras genom **ändring 164** ordalydelsen i det undantag som återfinns i artikel 17.11. Eftersom artikel 25 har utgått måste undantaget i artikel 17.11 omformuleras igen. **Ändringarna 50 och 51**, varigenom skäl 41a och 41b införs med förklaringar angående undantaget för direktivet om utstationering av arbetstagare, godtas med förbehåll för mindre omformuleringar.

När det gäller **särskilda förbud och särskilda krav som är motiverade med hänsyn till allmän ordning, allmän säkerhet, folkhälsan eller miljöskyddet** innebär **ändringarna 167 och 168** att undantagen i artikel 17.16 och 17.17 ändras. Kommissionen anser att dessa ändringar är överflödiga, eftersom artikel 16 nu i mer generell form ger medlemsstaterna möjlighet att ställa nationella krav av skäl som avser allmän ordning, allmän säkerhet,

folkhälsa och miljöskydd och de mer specifika undantagen i artikel 17.16 och 17.17 därmed blir onödiga. De får därför utgå tillsammans med motsvarande skäl.

När det gäller **ersättning av kostnader för sjukhusvård** utgår genom **ändring 169** undantaget för tillståndssystem för ersättning av kostnader för sjukhusvård. Då vårdtjänster undantas från tillämpningsområdet och artikel 23 om ersättning för utgifter för vård utgår godtar kommissionen ändring 169.

När det gäller **internationell privaträtt** införs i artikel 17 genom **ändring 170** ett undantag för alla bestämmelser i internationell privaträtt, särskilt bestämmelser om avtalsförpliktelser och skyldigheter utanför avtalsförhållanden, inbegripet avtalsformen. Kommissionen godtar denna ändring, som krävs i artikel 17, därför att bestämmelsen om friheten att tillhandahålla tjänster är den bestämmelse i detta direktiv som eventuellt skulle kunna hamna i konflikt med tillämpningen av bestämmelserna i den internationella privaträtten. Genom **ändringarna 171, 172 och 173** utgår undantagen för konsumentavtal, formell giltighet för avtal som avser fast egendom samt för tjänsteleverantörens utomobligatoriska ansvar för olyckor som nu omfattas av det mer omfattande undantaget för alla bestämmelser i den internationella privaträtten. Kommissionen godtar dessa ändringar samt de motsvarande ändringarna i skälen (**ändringarna 53 och 54** som rör skälen 45 och 46).

Kommissionen har dessutom lagt till tekniska förtydliganden som beaktar rådets arbete.

Tillfälliga undantag (artikel 18). Genom **ändring 174** utgår hela artikel 18 om tillfälliga undantag från (den tidigare) principen om ursprungsland. Kommissionen godtar detta då spelverksamhet har undantagits från direktivets tillämpningsområde, start av verksamhet som består i rättslig indrivning av fordringar omfattas av ett nytt undantag i artikel 17.7a och värde transporter har införts i artikel 40.1.

Undantag i enskilda fall (artikel 19). Genom **ändring 175** anpassas rubriken till den nya rubriken på artikel 16. **Ändring 176** avser de villkor på vilka undantaget i enskilda fall kan tillämpas, varvid skyldigheten att först följa förfarandet för ömsesidigt bistånd innan en sådan åtgärd får vidtas utgår. Undantagen i enskilda fall beträffande folkhälsa, allmän ordning och utövandet av vårdrkten har blivit överflödiga, eftersom hälso- och sjukvård undantas från direktivets tillämpningsområde och artikel 16 nu i mer generell form ger medlemsstaterna möjlighet att ställa krav som avser allmän ordning och folkhälsa. Kommissionen låter därför dessa undantag i enskilda fall utgå och begränsar artikel 19 till att avse tjänsters säkerhet. Kommissionen kan dock inte godta att förfarandet för ömsesidigt bistånd utgår, då det är väsentligt för att säkerställa att detta undantag inte leder till onödiga begränsningar av friheten att tillhandahålla tjänster.

3.5. Tjänstemottagares rättigheter (artiklarna 20-23)

Otillåtna begränsningar/icke-diskriminering. Genom **ändringarna 177 och 55**, som rör artikel 21 och skäl 50, anges att tjänstemottagarna inte skall omfattas av diskriminerande krav som grundas på ”enbart” deras nationalitet eller bosättningsort. Kommissionen kan inte godta detta tillägg till bestämmelsen om icke-diskriminering i artikel 21, därför att detta kan tolkas som att diskriminering tillåts om kraven också stöder sig på andra grunder. Resten av ändring 55 förtydligar skäl 50 och kan godtas. Kommissionen lägger dessutom till några förtydliganden i enlighet med rådets arbete när det gäller begreppet ekonomiska bidrag som nämns i artikel 20 (se skäl 48 och skäl 48a, nytt).

Stöd till tjänstemottagarna. Genom **ändring 178**, som rör artikel 22, om stöd till tjänstemottagarna förtydligas ett antal punkter rörande de gemensamma kontaktpunkternas uppgifter och råd till tjänstemottagarna. Denna ändring innebär dessutom att kontaktpunkterna inom nätverket för europeiska informationscentrum för konsumenter utgår från de sammanslutningar och organisationer vars adressuppgifter tjänstemottagarna skall informeras om och hos vilka tjänstemottagarna skall få praktisk hjälp. Genom **ändring 179** läggs en ny artikel 22a till om möjligheten för en tjänsteleverantör att fullgöra samtliga förfaranden och formaliteter via en gemensam kontaktpunkt. Kommissionen godtar ändring 178, utom den del som innebär att hänvisningen till nätverket för europeiska informationscentrum för konsumenter utgår, som enligt kommissionens mening bör spela en särskilt aktiv roll när det gäller att ge konsumenterna praktisk hjälp. Kommissionen kan inte godta ändring 179 och införandet av en ny artikel 22a, eftersom de gemensamma kontaktpunkternas roll och ansvarsområden redan i tillräcklig utsträckning behandlas i det kapitel i direktivet som rör administrativ förenkling.

Ersättning för hälso- och sjukvård som erhållits i en annan medlemsstat. Genom **ändringarna 56-62 och 180/247** utgår artikel 23, dvs. de bestämmelser som behandlar ersättningen för hälso- och sjukvård som erhållits i en annan medlemsstat, samt motsvarande skäl. Kommissionen godtar detta och kommer som nämns ovan att lägga fram ett separat initiativ om hälso- och sjukvårdstjänster.

3.6. Utstationering av arbetstagare (artiklarna 24-25)

Särskilda bestämmelser om utstationering av arbetstagare och utstationering av arbetstagare från tredjeländer. Genom **ändringarna 181, 182/248, 63-64, 183/249 och 65-66** utgår de relevanta bestämmelserna om avskaffandet av administrativa hinder och om medlemsstaternas skyldigheter att samarbeta när det gäller utstationering av arbetstagare och utstationering av arbetstagare från tredjeländer. Kommissionen anser visserligen att det är mycket viktigt att åtgärda all onödig administration som motverkar tjänsteleverantörernas möjligheter att tillhandahålla tjänster över gränserna genom att utstationera sin personal, och att det är viktigt att förbättra det administrativa samarbetet för att motverka svart arbete och social dumpning, men kommissionen godtar att dessa bestämmelser utgår som en del av den övergripande kompromissen. För att motverka onödig administration och etablera ett bättre fungerande system för administrativt samarbete kommer kommissionen att tillhandahålla riktlinjer för medlemsstaterna i dessa frågor.

3.7. Tjänsternas kvalitet (artiklarna 26-32)

Upplysningar om leverantörerna och deras tjänster (artikel 26). Genom **ändringarna 184 och 186** fastställs en systematisk skyldighet för tjänsteleverantörerna att ställa de upplysningar som skall ges till tjänstemottagarna till förfogande via de gemensamma kontaktpunkterna. Genom **ändring 185** införs en skyldighet att ställa upplysningar om tjänsteleverantörens bolagsform till tjänstemottagarnas förfogande. Kommissionen godtar ändring 185 med förbehåll för mindre omformuleringar. Kommissionen kan däremot inte godta ändringarna 184 och 186, därför att de skulle leda till en onödig belastning för tjänsteleverantörerna.

Yrkesansvarsförsäkring (artikel 27). Genom den första meningen i **ändring 187** utgår medlemsstaternas skyldighet att se till att tjänsteleverantörer vars tjänster utgör en särskild hälso- eller säkerhetsrisk, eller medför en särskild ekonomisk risk för tjänstemottagaren, omfattas av en yrkesansvarsförsäkring, och ersätter detta med en bestämmelse som bara anger

att medlemsstaterna kan kräva att de tecknar en sådan försäkring. I den andra meningen specificeras det att försäkringen även skall täcka de risker som tjänsterna kan medföra då de tillhandahålls i andra medlemsstater. Kommissionen godtar båda meningarna i denna ändring med förbehåll för mindre omformuleringar. **Ändring 67**, varigenom skäl 63a läggs till, godtas också med förbehåll för nödvändiga anpassningar för att avspegla ändringarna i artikel 27.1. Skäl 63 har anpassats i enlighet med detta. **Ändringarna 188, 189 och 190** godtas av kommissionen i den utsträckning de är nödvändiga och inte ger upphov till extra belastningar för tjänsteleverantörerna. Kommissionen förtydligar också, med beaktande av arbetet i rådet, texten i artikel 27 och de motsvarande skälen, särskilt tillämpningsområdet för denna artikel, och behandlar risken för att försäkringsmarknaden misslyckas genom att införa en möjlighet att fastställa ett förfarande i händelse av att försäkringsmarknaden bevisligen misslyckas.

Kundgaranti (artikel 28). Genom **ändring 191** utgår skyldigheten för tjänsteleverantörer att ge information om de kundgarantier som de tillhandahåller. Genom **ändring 192** utgår bestämmelsen som klargör att kundgarantier som föreskrivs i andra gemenskapsrättsliga instrument inte skall påverkas. Kommissionen kan inte godta ändring 191, därför att det är nödvändigt att tjänsteleverantörerna ger den aktuella informationen om kundgarantier till tjänstemottagarna. Kommissionen kan inte heller godta ändring 192, därför att förhållandet till annan gemenskapslagstiftning om kundgarantier måste anges uttryckligen.

Marknadskommunikation (artikel 29). Kommissionen förtydligar texten med beaktande av rådets arbete, enligt vilket yrkesetiska regler om marknadskommunikation skall respektera principerna om icke-diskriminering, nödvändighet och proportionalitet.

Verksamheter på flera olika områden (artikel 30). Genom **ändring 193** (och **ändring 210**) undantas verksamheter på flera olika områden från förfarandet för ömsesidig utvärdering. Kommissionen kan inte godta ändringarna 193 och 210, därför att skyldigheten att utvärdera och rapportera om inskränkningar för verksamheter på flera olika områden är grundläggande för att underlätta start och utövande av tjänsteverksamhet. Kommissionen inför, med beaktande av rådets arbete, ytterligare förtydliganden om vilka begränsningar som kan vara motiverade och förklarar detta i ett nytt skäl (64a).

Tjänstekvalitet (artikel 31). Genom **ändring 194** klargörs det att medlemsstaterna i samarbete med kommissionen skall uppmuntra utvecklingen av frivilliga europeiska normer. Kommissionen godtar ändring 194, samtidigt som den, med stöd av rådets arbete, betonar konsumentorganisationernas roll.

Twistlösning (artikel 32). Genom **ändring 195** införs det ytterligare kontaktuppgifter som tjänsteleverantörerna skall lämna. Genom ändring 196 ersätts ordet ”lämpliga” av ”tillfredsställande”. Kommissionen godtar ändringarna 195 och 196, samtidigt som den, med beaktande av rådets arbete, förtydligar vilka finansiella garantier som skall anses likvärdiga i den mening som avses i denna artikel och förklarar detta i ett nytt skäl (65a).

3.8. Administrativt samarbete (artiklarna 34-38)

Ömsesidigt bistånd och tillsyn. Genom **ändringarna 199-202 och ändringarna 68-69** omstruktureras kapitlet om administrativt samarbete och de respektive medlemsstaternas skyldigheter förtydligas. Genom ändring 199 får kapitlet en ny rubrik. Syftet med ändringarna 200-202 är att förtydliga ansvarsfördelningen mellan etableringsmedlemsstaten och den medlemsstat där tjänsten tillhandahålls. Etableringsmedlemsstaten skall i synnerhet ansvara för tillsynen av tjänsteleverantörer som är etablerade på det egna territoriet och får

inte vägra att vidta tillsyns- eller genomförandeåtgärder med hänvisning till att tjänsten tillhandahållits i en annan medlemsstat. Etableringsmedlemsstaten skall utföra kontroller, inspektioner och utredningar samt lämna upplysningar om de tjänsteleverantörer som är etablerade på dess territorium om en annan medlemsstat begär det. Den medlemsstat där tjänsten tillhandahålls skall ansvara för tillsynen av tjänsteleverantörens verksamhet på det egna territoriet i frågor där den kan ställa sina nationella krav i enlighet med artikel 16.1 (artikel 21.1 i parlamentets konsoliderade text). I andra fall skall den göra kontrollerna, inspektionerna och utredningarna på plats om de är objektivt motiverade och icke-diskriminerande eller om de begärs av etableringsmedlemsstaten. Genom ändring 69 förklaras det att administrativt samarbete är väsentligt för att undvika en ökning av antalet regler som är tillämpliga på tjänsteleverantörer eller dubbelarbete när det gäller kontroller av gränsöverskridande verksamhet samt för att mindre seriösa näringsidkare inte skall kunna undvika tillsyn eller kringgå tillämpliga nationella regler om tjänster. Genom ändring 68 anges det att det behövs ett välfungerande elektroniskt informationssystem. Kommissionen godtar ändringarna 68-69 i deras helhet och ändringarna 200-202 i sak. Kommissionen delar uppfattningen att det klart och tydligt behöver fastställas vilka ansvarsområden och skyldigheter som etableringsmedlemsstaten och den medlemsstat där tjänsten tillhandahålls har för att det administrativa samarbetet skall fungera effektivt, och för in Europaparlamentets ändringar i den struktur som rådet har utarbetat.

Varningsmekanism. Genom **ändring 203** fastställs en varningsmekanism som innebär att en medlemsstat som fått kännedom om allvarliga specifika skeenden eller omständigheter som skulle kunna orsaka allvarlig skada för människors hälsa eller säkerhet genast skall underrätta kommissionen och de berörda medlemsstaterna. Kommissionen godtar ändring 203 och har även lagt till miljön till de skäl som omfattas av varningsmekanismen. Det nya systemet fyller emellertid ett annat syfte än systemet för ömsesidigt bistånd vid undantag i enskilda fall och kan därför inte ersätta detta.

Uppgifter om tjänsteleverantörernas anseende. Genom **ändring 197** läggs det till att de upplysningar som medlemsstaterna på begäran av en annan medlemsstats behöriga myndighet skall lämna måste vara av direkt relevans för tjänsteleverantörens kompetens och att begäran i sig skall vara vederbörligen motiverad. Genom **ändring 198** föreskrivs det att bestämmelserna om begäran om upplysningar skall överensstämja med bestämmelserna om skydd av personuppgifter och att all information som är offentlig skall vara tillgänglig för konsumenterna. Kommissionen godtar båda ändringarna och förtydligar, med beaktande av rådets arbete, att medlemsstaterna skall lämna uppgifter, i enlighet med sin nationella lagstiftning, om disciplinära eller administrativa åtgärder eller straffrättsliga påföljder och beslut rörande betalningsoförmåga och konkurser, att information om dessa påföljder och åtgärder skall meddelas endast om ett slutgiltigt beslut har fattats, och att bestämmelserna om tjänsteleverantörens anseende inte ersätter initiativ inom polissamarbete och straffrättsligt samarbete (skäl 66f, nytt).

Kompletterande åtgärder. I **ändring 68** anges det att det krävs ett välfungerande elektroniskt informationssystem för att förbättra det administrativa samarbetet mellan medlemsstaterna. Kommissionen godtar ändring 68, flyttar innehållet till en artikel och förklarar det i ett nytt skäl (66g). Kommissionen inför vidare, med beaktande av rådets arbete, en annan kompletterande åtgärd om utbyte av tjänstemän med ansvar för genomförandet av ömsesidigt bistånd.

3.9. Konvergensprogram och avslutande bestämmelser (artiklarna 39-48)

Uppföranderegler (artikel 39). Genom ändringarna 205 och 70 understryks vikten av att uppföranderegler upprättas på gemenskapsnivå, särskilt av yrkesorganisationer eller liknande sammanslutningar eller förbund. Vidare förtydligas det att uppförandereglerna kompletterar medlemsstaternas rättsliga krav. Genom **ändring 71** flyttas beskrivningen av de områden som bör ingå i uppförandereglerna till ett skäl. Kommissionen godtar dessa ändringar och lägger med beaktande av rådets arbete till ett nytt skäl (67b) som beskriver syftet med uppförandereglerna.

Kompletterande harmonisering (artikel 40). I överensstämmelse med det omdefinierade tillämpningsområdet utgår speltjänster genom **ändring 206**, och genom **ändring 208** utgår andra områden som kan komma ifråga för en kompletterande harmonisering, t.ex. frågor som varit föremål för undantag i enskilda fall eller den ömsesidiga utvärderingen. Genom **ändring 207** läggs säkerhetstjänster till i förteckningen över frågor som skall undersökas med hänsyn till en kompletterande harmonisering. Kommissionen godtar ändringarna 206, 208 och 207, samtidigt som den specificerar att den ett år efter dagen för införlivandet av direktivet kommer att undersöka om det säkerhetstjänster och värde transporter kan harmoniseras.

Kommissionen godtar vidare **ändringarna 211-212** beträffande den dag då kommissionen skall lägga fram en rapport om ömsesidig utvärdering och beträffande översynsklausulen.

Genom **ändring 213** fastställs en tidsfrist på tre år för införlivandet av direktivet i medlemsstaternas lagstiftning. Eftersom det är angeläget att driva på genomförandet av den inre marknaden för tjänster anser kommissionen att tidsfristen på två år för införlivandet bör kvarstå.

4. ÄNDRAT FÖRSLAG

I enlighet med artikel 250.2 i EG-fördraget ändrar kommissionen sitt förslag på det sätt som anges ovan.

Ändrat förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV

om tjänster på den inre marknaden

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT
DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 47.2 första och tredje meningarna och artikel 55, artikel 71 och artikel 80.2,

med beaktande av kommissionens förslag¹,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande²,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande³,

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget, och

av följande skäl:

- (1) Europeiska unionen har som mål att skapa allt starkare band mellan de europeiska staterna och folken och att säkerställa ekonomiska och sociala framsteg. I enlighet med artikel 14.2 i fördraget innebär den inre marknaden ett område utan inre gränser där den fria rörligheten för tjänster och etableringsfriheten garanteras. Undanröjandet av hindren för utvecklingen av tjänsteverksamhet mellan medlemsstaterna är ett viktigt medel för att stärka integrationen mellan de europeiska folken samt främja en balanserad och hållbar ekonomisk och social utveckling. ***När sådana hinder undanröjs är det viktigt att se till att utvecklingen av tjänsteverksamhet bidrar till fullgörandet av uppgiften i artikel 2 i fördraget, nämligen att främja en harmonisk, väl avvägd och hållbar utveckling av näringslivet inom gemenskapen som helhet, en hög nivå i fråga om sysselsättning och socialt skydd, jämställdhet, en hållbar och icke-inflatorisk tillväxt, en hög grad av konkurrenskraft och ekonomisk konvergens, en hög nivå i fråga om miljöskydd och förbättring av miljöns kvalitet, en höjning av levnadsstandarden och livskvaliteten samt ekonomisk och social sammanhållning och solidaritet mellan medlemsstaterna.***

- (1a) ***En konkurrenskraftig tjänstemarknad är av avgörande betydelse för att främja den ekonomiska tillväxten och skapa nya arbetstillfällen i EU. För närvarande finns det***

¹ KOM(2004) 2, 13.12.2004.

² EUT C 221, 8.9.2005, s. 113.

³ EUT C 43, 18.2.2005, s. 18.

ett stort antal hinder på den inre marknaden som hindrar tjänsteleverantörer, i synnerhet små och medelstora företag, från att växa över de nationella gränserna och dra full nytta av den inre marknaden. Detta försvagar den globala konkurrenskraften hos Europeiska unionens tjänsteleverantörer. En fri marknad där medlemsstaterna är skyldiga att undanröja sina hinder för den gränsöverskridande handeln med tjänster skulle, tillsammans med bättre insyn och konsumentupplysning, ge konsumenterna ett större utbud och bättre tjänster till lägre pris.

- (2) I kommissionens rapport om tillståndet på den inre marknaden för tjänster⁴ anges ett stort antal hinder som står i vägen för eller bromsar utvecklingen av tjänsteverksamhet mellan medlemsstaterna, särskilt sådan som bedrivs av små och medelstora företag, vilka dominerar tjänstesektorn. I rapporten konstateras att det ännu ett årtionde efter att den inre marknaden borde ha varit fullbordad finns stora skillnader mellan visionen om en integrerad ekonomi för Europeiska unionen och den verklighet som EU:s medborgare och tjänsteleverantörer lever i. De hinder som räknas upp berör många olika tjänsteverksamheter och alla led i en tjänsteleverantörs verksamhet, och de har många gemensamma drag, bl.a. det faktum att de ofta uppstår på grund av besvärliga administrativa procedurer, den rättsliga osäkerhet som omger gränsöverskridande verksamhet och bristen på ömsesidigt förtroende mellan medlemsstaterna.
- (3) Eftersom tjänstesektorn är drivkraften bakom den ekonomiska tillväxten och svarar för 70 % av BNP och sysselsättningen i de flesta medlemsstaterna, inverkar denna uppsplittring av den inre marknaden negativt på hela den europeiska ekonomin, särskilt de små och medelstora företagens konkurrenskraft **och arbetstagarnas rörlighet**, och hindrar konsumenterna från att få tillgång till ett större urval av tjänster till konkurrenskraftiga priser. **Det är viktigt att påpeka att tjänstesektorn är en nyckelsektor för sysselsättningen, särskilt för kvinnor, och att kvinnorna därför har mycket att vinna på de nya möjligheter som erbjuds genom att den inre marknaden för tjänster fullbordas.** Europaparlamentet och rådet har betonat att undanröjandet av rättsliga hinder för etableringen av en verklig inre marknad är ett av de viktigaste leden i genomförandet av det mål som fastställdes av Europeiska rådet i Lissabon **om att förbättra sysselsättningen och den sociala sammanhållningen och uppnå en hållbar ekonomisk tillväxt** för att senast år 2010 göra Europeiska unionen till världens mest konkurrenskraftiga och dynamiska kunskapsbaserade, **sysselsättningsskapande** ekonomi. Att undanröja dessa hinder, **utan att göra avkall på den ambitiösa europeiska sociala modellen, är således en grundläggande förutsättning för att lösa svårigheterna med att genomföra Lissabonstrategin** och för att få fart på den europeiska ekonomin, i synnerhet när det gäller sysselsättningen och investeringarna. **Det är därför viktigt att åstadkomma en inre marknad för tjänster där det råder rätt balans mellan en öppning av marknaderna och bevarandet av offentliga tjänster, sociala rättigheter och konsumenters rättigheter.**
- (4) Det är därför nödvändigt att undanröja hindren för tjänsteleverantörernas etableringsfrihet i medlemsstaterna och för den fria rörligheten för tjänster mellan medlemsstaterna samt att garantera **tjänstemottagare och tjänsteleverantörer** den rättsliga säkerhet som krävs för att de i praktiken skall kunna utöva dessa två grundläggande friheter i fördraget. Eftersom hindren för tjänsterna på den inre

⁴ KOM(2002) 441.

marknaden berör såväl de företag som önskar etablera sig i andra medlemsstater som dem som tillhandahåller en tjänst i en annan medlemsstat utan att etablera sig där, är det nödvändigt att ge tjänsteleverantörerna möjlighet att utveckla sin tjänsteverksamhet på den inre marknaden antingen genom att etablera sig i en medlemsstat eller genom att använda sig av den fria rörligheten för tjänster. Tjänsteleverantörerna borde kunna välja mellan dessa två friheter, beroende på vilken tillväxtstrategi de har i varje medlemsstat.

- (5) Det är inte möjligt att undanröja dessa hinder endast genom en direkt tillämpning av artiklarna 43 och 49 i fördraget, dels eftersom det skulle vara synnerligen komplicerat för medlemsstaternas och gemenskapens institutioner att genomföra överträdelseförfaranden mot de berörda medlemsstaterna i varje enskilt fall, särskilt efter utvidgningen, dels eftersom många hinder inte kan undanröjas utan föregående samordning av de nationella lagstiftningarna, bl.a. genom administrativt samarbete. Som Europaparlamentet och rådet har konstaterat kan en verklig inre marknad för tjänster uppnås med hjälp av en gemenskapsrättsakt.
- (6) I detta direktiv fastställs allmänna bestämmelser, som kommer ett stort antal tjänsteverksamheter till godo, samtidigt som hänsyn tas till de utmärkande dragen hos varje form av verksamhet eller yrke och dessas regleringssystem. Dessa bestämmelser är baserade på en dynamisk och selektiv strategi, som består i att först undanröja sådana hinder som snabbt kan tas bort och därefter för övriga hinder inleda en process med utvärdering, samråd och ytterligare harmonisering på särskilda områden, vilket kommer att möjliggöra en gradvis och samordnad modernisering av de nationella systemen för reglering av tjänsteverksamhet, något som är absolut nödvändigt för att en verklig inre marknad för tjänster skall kunna fullbordas före 2010. En välavvägd kombination av åtgärder bör vidtas som innefattar målinriktad harmonisering, administrativt samarbete, **bestämmelsen om friheten att tillhandahålla tjänster** och uppmuntran till utarbetande av uppförandekoder på vissa områden. Denna samordning av de nationella lagstiftningarna kommer att säkerställa en hög grad av rättslig integration på gemenskapsnivå och en hög skyddsnivå när det gäller mål av allmänintresse, särskilt konsumentskyddet, vilket är absolut nödvändigt för att skapa ömsesidigt förtroende mellan medlemsstaterna. ***I det här direktivet tas också hänsyn till andra mål av allmänintresse, t.ex. skyddet av miljön, den allmänna säkerheten och folkhälsan samt kravet på att arbetsrättslig lagstiftning följs.***
- (6a) Eftersom målen för den föreslagna åtgärden, nämligen att undanröja hindren för tjänsteleverantörernas etableringsfrihet i medlemsstaterna och den fria rörligheten för tjänster mellan medlemsstaterna, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och de därför, på grund av åtgärdens omfattning, bättre kan uppnås på gemenskapsnivå, kan gemenskapen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.
- (6b) De bestämmelser i detta direktiv som rör etableringsfriheten **och den fria rörligheten för tjänster** bör endast tillämpas om den berörda verksamheten är öppen för konkurrens, så att medlemsstaterna inte tvingas **att liberalisera tjänster av allmänt ekonomiskt intresse, att privatisera offentliga enheter som tillhandahåller sådana tjänster eller att avskaffa existerande monopol för andra verksamheter eller vissa distributionstjänster.**

- (6c) *Detta direktiv påverkar inte krav i samband med tillgång till offentliga medel för vissa tjänsteleverantörer. Sådana krav omfattar särskilt de krav genom vilka villkoren för tjänsteleverantörers rätt till offentliga medel fastställs, bl.a. särskilda avtalsvillkor, och inte minst olika kvalitetsnormer som måste iakttas för att kunna erhålla offentliga medel, t.ex. för sociala tjänster.*
- (6d) *Detta direktiv påverkar inte åtgärder som medlemsstaterna vidtar i överensstämmelse med gemenskapslagstiftningen och vars syfte är att skydda eller främja den kulturella och språkliga mångfalden och mångfalden i medierna, eller finansieringen av sådana åtgärder.*
- (6e) *Syftet med detta direktiv är att skapa en rättslig ram för att säkra etableringsfrihet och fri rörlighet för tjänster mellan medlemsstaterna och inte att harmonisera eller påverka tillämpningen av strafflagstiftningen. Straffrättsliga bestämmelser kommer därför i allmänhet inte att påverkas av detta direktiv. Dock bör det inte vara möjligt för en medlemsstat att kringgå bestämmelserna i detta direktiv och inskränka den fria rörligheten för tjänster genom att åberopa straffrättsliga bestämmelser som särskilt påverkar möjligheten att starta eller bedriva tjänsteverksamhet.*
- (6f) *Det är lika viktigt att detta direktiv är helt förenligt med de gemenskapsinitiativ som antagits med stöd av artikel 137 i fördraget och med syftet att uppnå målen i artikel 136 i fördraget avseende främjande av sysselsättning och förbättrade levnads- och arbetsvillkor.*
- (6g) *Detta direktiv påverkar inte arbets- och anställningsvillkor, t.ex. längsta arbetstid och kortaste vilotid, minsta antal betalda semesterdagar per år, minimilön, hälsa, säkerhet och hygien på arbetsplatsen, förbindelserna mellan arbetsmarknadens parter, rätten att förhandla om och ingå kollektivavtal, rätten att strejka och vidta stridsåtgärder eller tjänster som tillhandahålls av bemanningsföretag. Detta direktiv påverkar inte heller medlemsstaternas lagstiftning om social trygghet.*
- (6h) *Detta direktiv bör tolkas så att utövandet av de grundläggande rättigheterna, som erkänns i medlemsstaterna och i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, sammanjämkas med de grundläggande friheterna, som fastställs i artiklarna 43 och 49 i fördraget. De grundläggande rättigheterna omfattar bl.a. rätten att vidta stridsåtgärder. Detta direktiv bör tolkas så att det fullt ut främjar genomförandet av de grundläggande rättigheterna och de grundläggande friheterna.*
- (6i) *Detta direktiv gäller endast tjänsteleverantörer som är etablerade i en medlemsstat och omfattar inte externa aspekter. Det gäller inte förhandlingar i internationella organisationer om handel med tjänster, t.ex. inom ramen för GATS.*

[Skäl 7 utgår]

- (7a) *Detta direktiv omfattar endast tjänster som utförs mot ekonomisk ersättning. Tjänster av allmänt intresse ingår inte i definitionen i artikel 50 i fördraget och omfattas därför inte av detta direktiv. Med tjänster av allmänt ekonomiskt intresse avses tjänster som utförs mot ekonomisk ersättning och de omfattas därför av detta direktiv. Vissa tjänster av allmänt ekonomiskt intresse, t.ex. vissa transporttjänster, ingår dock inte i detta direktivs tillämpningsområde, och vissa andra tjänster av*

allmänt ekonomiskt intresse, t.ex. vissa posttjänster, är undantagna från bestämmelsen om friheten att tillhandahålla tjänster. Detta direktiv gäller inte finansieringen av tjänster av allmänt ekonomiskt intresse och inte heller medlemsstaternas stödsystem, t.ex. på det sociala området, i enlighet med gemenskapens konkurrensregler. I detta direktiv behandlas inte uppföljningen av kommissionens vitbok om tjänster av allmänt intresse.

[Skäl 8 flyttat]

- (9) Finansiella tjänster bör uteslutas från direktivets tillämpningsområde, eftersom *denna* verksamhet omfattas av särskild **gemenslagsstiftning** vilken, liksom detta direktiv, syftar till att genomföra en verklig inre marknad för tjänster. *Detta undantag avser således alla finansiella tjänster som banktjänster och tjänster som avser krediter, försäkringar och återförsäkringar, tjänstepensioner och individuellt pensionssparande, värdepapper, investeringar, fonder, betalningar, investeringsrådgivning och de övriga tjänster som anges i bilaga I till Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/12/EG om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut⁵.*
- (10) År 2002 antogs ett antal rättsakter rörande tjänster och nät för elektronisk kommunikation, liksom anknytande resurser och tjänster, genom vilka man inrättade ett regelverk för att underlätta tillträdet till dessa verksamheter inom den inre marknaden, bl.a. genom att de flesta system för individuella tillstånd avskaffades; de frågor som omfattas av dessa rättsakter måste således uteslutas från detta direktivs tillämpningsområde.
- (10a) *Undantagen från tillämpningsområdet i fråga om sådana elektroniska kommunikationstjänster som omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/19/EG⁶, 2002/20/EG⁷, 2002/21/EG⁸, 2002/22/EG⁹ och 2002/58/EG¹⁰ bör gälla både frågor som särskilt behandlas i dessa direktiv och frågor i vilka direktiven uttryckligen ger medlemsstaterna möjlighet att anta vissa åtgärder på nationell nivå.*
- (10b) Transporttjänster, inklusive *lokaltrafik, taxi, ambulanser och hamntjänster*, ingår inte i detta direktivs tillämpningsområde.
- (10c) *Undantaget för sjukvård omfattar sjukvårds- och läkemedelstjänster som utförs av yrkesverksamma inom sjukvården för att bedöma, bevara eller återställa patienters hälsotillstånd, där dessa verksamheter är förbehållna ett reglerat vårdyrke i den medlemsstat där tjänsterna utförs.*
- (10d) *Detta direktiv påverkar inte ersättningen för sjukvård som tillhandahålls i en annan medlemsstat än den där vårdmottagaren är bosatt. Domstolen har vid åtskilliga*

⁵ EGT L 126, 26.5.2000, s. 1. Direktivet senast ändrat genom kommissionens direktiv 2004/69/EG (EUT L 125, 28.4.2004, s. 44).

⁶ EGT L 108, 24.4.2002, s. 7.

⁷ EGT L 108, 24.4.2002, s. 21.

⁸ EGT L 108, 24.4.2002, s. 33.

⁹ EGT L 108, 24.4.2002, s. 51.

¹⁰ EGT L 201, 31.7.2002, s. 37.

tillfällen behandlat denna fråga och erkänt patienternas rättigheter. Det är viktigt att behandla denna fråga inom ramen för en annan gemenskapsrättsakt för att få ett klart och tydligt rättsläge, i den mån frågan inte redan behandlats i rådets förordning (EEG) nr 1408/71¹¹ om samordning av de sociala trygghetssystemen.

- (10e) Audiovisuella tjänster, även biografföreställningar, bör också undantas från detta direktivs tillämpningsområde, oavsett sändningsmetoder. Direktivet gäller heller inte sådant statligt stöd från medlemsstaterna till den audiovisuella sektorn som omfattas av gemenskapens konkurrensregler.*
- (10f) Spelverksamhet, t.ex. lotterier och vadslagningar, bör uteslutas ur detta direktivs tillämpningsområde med tanke på denna verksamhets särdrag som har fått medlemsstaterna att utforma en politik avseende den allmänna ordningen och konsumentskyddet.*
- (10g) Detta direktiv påverkar inte tillämpningen av artikel 45 i fördraget om vissa särskilda verksamheter eller notarius publicus och andra yrkesgrupper med befogenhet att göra attesteringar och bestyrkanden.*
- (10h) Detta direktiv omfattar inte sådana sociala tjänster som rör boende, barnomsorg eller stöd till behövande familjer och enskilda och som på nationell, regional eller lokal nivå utförs av staten eller av tjänsteleverantörer på uppdrag av staten, i syfte att ge stöd till särskilt behövande med otillräckliga familjeinkomster, som är helt eller delvis i beroendeställning eller som riskerar att bli utslagna. Dessa tjänster är nödvändiga för att kunna säkra den grundläggande rätten till mänsklig värdighet och integritet och är ett uttryck för principerna om social sammanhållning och solidaritet, varför de inte bör påverkas av detta direktiv.*
- (10i) Detta direktiv behandlar inte finansieringen av, eller stödsystemet för, sociala tjänster. Det påverkar inte heller de kriterier eller villkor som medlemsstaterna fastställt för att garantera att de sociala tjänsterna verkligen gynnar allmänintresset och den sociala sammanhållningen.*
- (11) Med hänsyn till att det i fördraget anges särskilda rättsliga grunder för skatter och det redan finns antagna gemenskapsinstrument på detta område, bör skatter uteslutas från detta direktivs tillämpningsområde.

[Skäl 12 flyttat]

- (13) Tjänsteverksamhet är redan föremål för omfattande gemenskapslagstiftning. *Detta direktiv bygger vidare på gemenskapens regelverk och kompletterar det således. I de fall då det har konstaterats att detta direktiv strider mot andra gemenskapsinstrument åtgärdas detta här i direktivet, bl.a. i form av undantag. Det är emellertid nödvändigt att införa en bestämmelse för de eventuella kvarstående fall och undantagsfall då en bestämmelse i detta direktiv strider mot en bestämmelse i något annat gemenskapsinstrument. Förekomsten av en sådan motstridighet bör konstateras i överensstämmelse med fördragets bestämmelser om etableringsrätt och fri rörlighet för tjänster. Vid utarbetandet av och förhandlingarna om ett framtida*

¹¹ EGT L 149, 5.7.1971, s. 2. Förordningen senast ändrad genom förordning (EG) nr 647/2005 (EUT L 117, 4.5.2005, s. 1).

gemenskapsinstrument bör en konflikt med bestämmelserna i detta direktiv undvikas.

- (13a) *Detta direktiv är förenligt med och påverkar inte Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG om erkännande av yrkeskvalifikationer¹². Det behandlar andra frågor än frågor om yrkeskvalifikationer, till exempel yrkesansvarsförsäkring, marknadskommunikation, verksamheter på flera olika områden och administrativ förenkling. När det gäller tillfälligt tillhandahållande av tjänster över gränserna innehåller detta direktiv ett undantag från bestämmelsen om friheten att tillhandahålla tjänster, vilket innebär att avdelning II om friheten att tillhandahålla tjänster i direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer inte påverkas. Därför gäller bestämmelsen om friheten att tillhandahålla tjänster inte någon av de åtgärder som enligt direktiv 2005/36/EG om erkännande av yrkeskvalifikationer är tillämpliga i den medlemsstat där en tjänst utförs.*
- (13b) Detta direktiv ligger i linje med andra gemenskapsinitiativ rörande tjänster, särskilt de som gäller tjänsternas säkerhet. Det är också förenligt med andra initiativ för den inre marknaden och konsumentskyddsinitiativ, t.ex. Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/29/EG om otillbörliga affärsmetoder¹³ och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2006/2004 om samarbete mellan de nationella tillsynsmyndigheter som ansvarar för konsumentskyddslagstiftningen ("förordningen om konsumentskyddssamarbete")¹⁴.
- (14) De tjänster som omfattas av detta direktiv rör ett stort antal olika verksamheter som ständigt utvecklas, och bland vilka man finner företagsrelaterade tjänster, såsom konsulttjänster inom ledarskap och förvaltning, certifiering och testning, *Facilities Management* ("FM"), inklusive kontorsstädning och annan kontorsservice, reklam, rekryteringstjänster samt handelsagenter. Direktivet omfattar också tjänster både till företag och konsumenter, såsom juridisk rådgivning och skatterådgivning, tjänster som berör fastigheter, t.ex. fastighetsmäklari, byggverksamhet, även arkitektverksamhet, distribution, mässarrangemang, biluthyrning och resebyråverksamhet. Även tjänster till konsumenterna ingår, såsom inom turism (t.ex. turistguiders arbete), fritidsanläggningar, idrottsanläggningar och nöjesparker samt, **under förutsättning att de inte är undantagna från direktivets tillämpningsområde**, hushållstjänster, t.ex. hemhjälp till äldre. Dessa verksamheter kan röra både tjänster som kräver att leverantör och mottagare av tjänsten befinner sig nära varandra, tjänster där leverantören eller mottagaren förflyttar sig och tjänster som kan tillhandahållas på distans, t.ex. via Internet.

[Skäl 15 utgår]

- (16) *I enlighet med domstolens rättspraxis bör bedömningen av huruvida vissa verksamheter, särskilt verksamheter som är offentligt finansierade eller tillhandahålls av offentliga enheter, utgör en "tjänst" göras från fall till fall mot bakgrund av respektive verksamhets utmärkande drag, särskilt hur de tillhandahålls, organiseras och finansieras i den berörda medlemsstaten. Domstolen*

¹² EUT L 255, 30.9.2005, s. 22.

¹³ EUT L 149, 11.6.2005, s. 22.

¹⁴ EUT L 364, 9.12.2004, s. 1.

har slagit fast att det som framför allt utmärker ersättning är att den utgör en ekonomisk kompensation för en berörd tjänst och att ersättningskriteriet saknas i sådan verksamhet som utan ekonomiskt vederlag bedrivs av staten eller för statens räkning inom ramen för dess skyldigheter på det sociala och det kulturella området samt inom utbildning och rättsväsende, exempelvis kurser som tillhandahålls inom ramen för det nationella utbildningssystemet eller förvaltningen av sociala trygghetssystem som inte är inblandade i ekonomisk verksamhet. Avgifter som betalas av tjänstemottagare, t.ex. den kursavgift eller inskrivningsavgift som en studerande betalar för att i viss mån bidra till driftskostnaderna för ett system, utgör inte i sig någon ersättning eftersom tjänsten fortfarande till största delen finansieras med offentliga medel. Dessa verksamheter omfattas därför inte av definitionen av **begreppet tjänst** i artikel 50 i fördraget och ingår alltså inte i detta direktivs tillämpningsområde.

- (16a) *Amatöridrottsverksamhet utan vinstsyfte har mycket stor betydelse för samhället. Målen för denna verksamhet är ofta uteslutande sociala eller fritidsorienterade. Den utgör således inte nödvändigtvis någon ekonomisk verksamhet i gemenskapsrättslig mening och omfattas därmed inte av tillämpningsområdet för detta direktiv.*

[Skäl 17 flyttat]

- (18) Begreppet leverantör omfattar fysiska personer som är medborgare i en medlemsstat eller juridiska personer som utövar en tjänsteverksamhet där, antingen med åberopande av etableringsfriheten eller av den fria **rörligheten** för tjänster. Det betyder att begreppet leverantör inte endast begränsas till fall där tjänsten tillhandahålls över gränserna inom ramen för den **fria rörligheten** för tjänster, utan att det också gäller sådana fall då en ekonomisk operatör etablerar sig i en medlemsstat för att utveckla tjänsteverksamhet där. Däremot omfattar begreppet leverantör inte filialer i en medlemsstat till bolag från tredjeländer, för enligt artikel 48 i fördraget gäller etableringsfriheten och den fria rörligheten för tjänster endast för bolag som bildats i enlighet med lagstiftningen i en medlemsstat och som har sitt säte enligt bolagsordningen, sitt huvudkontor eller sin huvudsakliga verksamhet inom gemenskapen. **Begreppet mottagare omfattar även tredjelandsmedborgare som redan har vissa rättigheter genom olika gemenskapsrättsakter, t.ex. förordning (EEG) nr 1408/71¹⁵ eller direktiv 2003/109/EG¹⁶, förordning (EEG) nr 859/2003¹⁷ och direktiv 2004/38/EG¹⁸. Medlemsstaterna har dessutom möjlighet att låta begreppet mottagare omfatta även andra tredjelandsmedborgare inom de egna gränserna.**

¹⁵ Rådets förordning (EEG) nr 1408/71 av den 14 juni 1971 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen (EGT L 149, 5.7.1971, s. 2).

¹⁶ Rådets direktiv 2003/109/EG av den 25 november 2003 om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning (EUT L 16, 23.1.2004, s. 44).

¹⁷ Rådets förordning (EG) nr 859/2003 av den 14 maj 2003 om utvidgning av bestämmelserna i förordning (EEG) nr 1408/71 och förordning (EEG) nr 574/72 till att gälla de medborgare i tredje land som enbart på grund av sitt medborgarskap inte omfattas av dessa bestämmelser (EUT L 124, 20.5.2003, s. 1).

¹⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier och om ändring av förordning (EEG) nr 1612/68 och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG (EUT L 158, 30.4.2004, s. 77).

- (18a) *Den ort där en tjänsteleverantör är etablerad bör fastställas i enlighet med domstolens rättspraxis, enligt vilken begreppet etablering förutsätter ett faktiskt utövande av en ekonomisk verksamhet genom fast etablering för en obegränsad period. Detta krav kan även anses uppfyllt om ett företag bildas för en viss period eller om det hyr den byggnad eller anläggning varigenom det bedriver sin verksamhet. Det kan också vara uppfyllt om en medlemsstat utfärdar tidsbegränsade tillstånd för vissa särskilda tjänster. Etableringen behöver inte nödvändigtvis ske i form av ett dotterbolag, en filial eller en agentur utan kan bestå av ett kontor som sköts av tjänsteleverantörens egen personal eller av någon fristående person som har stående fullmakt att handla för företagets räkning på samma sätt som skulle vara fallet med en agentur. Enligt denna definition, som fordrar att tjänsteleverantören faktiskt bedriver ekonomisk verksamhet på etableringsorten, utgör enbart en postadress inte en etablering. Om tjänsteleverantörer är etablerade på flera orter är det viktigt att avgöra från vilken etableringsort de tillhandahåller de faktiska tjänster som avses. Om det är svårt att avgöra från vilken av flera etableringsorter en viss tjänst tillhandahålls, är det den ort dit tjänsteleverantören har förlagt centrumet för den verksamhet som avser just denna tjänst.*
- (18b) *Enligt bestämmelserna i fördraget om etablering får ekonomiska operatörer fritt välja den juridiska form de anser vara lämplig för att bedriva sin verksamhet. Följaktligen omfattar begreppet juridisk person enligt fördraget alla enheter, oberoende av juridisk form, som bildats i enlighet med eller som omfattas av lagstiftningen i en medlemsstat.*

[Skäl 19 flyttat]

- (20) Begreppet tillståndssystem omfattar bl.a. de administrativa förfaranden genom vilka tillstånd, licenser, godkännanden eller koncessioner beviljas, men också skyldigheten att vara registrerad som tillhörig viss yrkeskategori eller införd i ett register, en matrikel eller en databas, officiellt utsedd som medlem i ett organ eller att inneha en yrkeslegitimation för att kunna utöva den berörda verksamheten. Ett tillstånd kan beviljas antingen genom ett formellt beslut eller genom ett indirekt sådant, som exempelvis innebär att den behöriga myndigheten inte uttalar sig eller att tillhandahållaren av tjänster skall vänta på mottagningsbeviset för sin anmälan innan den berörda verksamheten kan inledas eller betraktas som laglig.
- (20a) *Begreppet tvingande hänsyn till allmänintresset som vissa bestämmelser i detta direktiv hänvisar till har successivt utvecklats i domstolens rättspraxis rörande artiklarna 43 och 49 i fördraget och kan komma att vidareutvecklas. Enligt domstolens rättspraxis omfattar begreppet åtminstone följande områden: allmän ordning, säkerhet och hälsa enligt artiklarna 46 och 55 i fördraget, upprätthållande av ordning i samhället, socialpolitiska mål, skydd av tjänstemottagarna, konsumentskydd, arbetarskydd, inbegripet arbetstagarnas sociala trygghet, bevarande av finansiell balans i socialförsäkringssystemen, bedrägeribekämpning, förebyggande av illojal konkurrens, miljöskydd och skydd av stadsmiljön, inbegripet stads- och landsbygdsplanering, skydd av långivare, säkrad sund förvaltning av rättsväsendet, trafiksäkerhet, skydd av immaterialrätten, kulturpolitiska mål, inbegripet skydd av yttrandefriheten med avseende på samhällets olika delar, särskilt sociala, kulturella, religiösa och filosofiska värderingar i samhället, upprätthållande av pressmångfald och främjande av det nationella språket,*

bevarande av det nationella historiska och konstnärliga kulturarvet samt veterinärpolitik.

[Skäl 21 utgår]

- (21a) *Bestämmelserna om administrativa förfaranden syftar inte till att harmonisera förfarandena utan till att avlägsna alltför tungrodda tillståndssystem, förfaranden och formaliteter som hindrar etableringsfriheten och bildandet av nya tjänsteföretag.*
- (22) En av de grundläggande svårigheterna, som särskilt små och medelstora företag stöter på då de vill starta och bedriva tjänsteverksamhet, är de komplicerade och utdragna administrativa förfarandena och den rättsliga osäkerhet som är förbunden med dessa. Av detta skäl är det nödvändigt att med utgångspunkt i initiativen för modernisering och god förvaltningssed på gemenskapsnivå och nationell nivå fastställa principer för administrativ förenkling, bl.a. genom att man på gemenskapsnivå i samordnade former inför ett system med **gemensamma kontaktpunkter**, begränsar skyldigheten att begära förhandstillstånd till fall där detta är nödvändigt och inför principen om tyst medgivande från de behöriga myndigheternas sida när en viss tid har förlöpt. Sådana moderniseringsåtgärder har – utan att påverka kraven på öppenhet och aktuella uppgifter om de ekonomiska aktörerna – till syfte att undanröja förseningar, kostnader och den avskräckande verkan som t.ex. uppstår på grund av onödiga, alltför komplicerade eller tungrodda förfaranden, dubbelarbete, byråkrati i samband med att dokument lämnas in, behöriga myndigheters **godtyckliga** bedömningar, oprecisa eller orimligt långa tidsfrister, beviljade tillstånds begränsade giltighetstid eller orimliga avgifter och sanktioner. Sådana företeelser verkar särskilt avskräckande på tjänsteleverantörer som önskar utveckla sin verksamhet i andra medlemsstater och nödvändiggör en samordnad modernisering inom en utvidgad inre marknad med 25 medlemsstater.
- (22a) *Medlemsstaterna bör där så är lämpligt införa blanketter som harmoniserats på gemenskapsnivå i enlighet med vad kommissionen fastställt, och som likställs med certifikat, intyg eller andra dokument avseende etableringar.*
- (22b) *För att utreda om förfarandena och formaliteterna behöver förenklas kan medlemsstaterna särskilt beakta hur nödvändiga och hur många dessa är, eventuellt dubbelarbete, kostnader, klarhet, tillgänglighet och även de förseningar och praktiska svårigheter som de kan förorsaka tjänsteleverantören.*
- (23) För att underlätta start och utövande av tjänsteverksamhet på den inre marknaden är det nödvändigt att fastställa ett gemensamt mål för alla medlemsstater rörande administrativ förenkling och införa bestämmelser om bl.a. **gemensamma kontaktpunkter**, rätt till information, förfaranden på elektronisk väg och upprättande av en ram för tillståndssystem. Andra åtgärder på nationell nivå för att uppfylla detta mål kan bestå i att man minskar antalet förfaranden och formaliteter som tillämpas på tjänsteverksamhet och begränsar sådana förfaranden och formaliteter till att endast omfatta sådana som är väsentliga för att nå ett mål av allmänintresse och som inte har samma innehåll eller syfte.
- (24) För att administrativ förenkling skall åstadkommas bör det inte ställas några allmänna formella krav, såsom uppvisande av **originalhandlingar, bestyrkta kopior eller**

auktoriserade översättningar, såvida det inte kan motiveras objektivt av tvingande hänsyn till allmänintresset, såsom skydd av arbetstagare, *folkhälsa, miljöskydd eller konsumentskydd*. Det är också nödvändigt att se till att ett tillstånd normalt medger start eller utövande av en tjänsteverksamhet på hela det nationella territoriet, såvida inte tvingande hänsyn till allmänintresset objektivt kan motivera att man kräver ett nytt tillstånd för varje etableringsställe, t.ex. för etablering av stormarknader, *eller ett tillstånd som är begränsat till en viss del av det nationella territoriet*.

- (25) ***Gemensamma kontaktpunkter*** bör införas för att säkerställa att alla tjänsteleverantörer bara behöver vända sig till en enda instans för att fullgöra alla förfaranden och formaliteter. Antalet sådana ***kontaktpunkter*** per medlemsstat kan variera efter regionala och lokala ansvarsområden eller efter vilket verksamhetsområde det rör sig om. Införandet av ***gemensamma kontaktpunkter*** påverkar inte ansvarsfördelningen mellan de olika myndigheterna på nationell nivå. När flera myndigheter på regional eller lokal nivå är behöriga kan en av dem fungera som ***gemensam kontaktpunkt*** och samordnare. ***Kontaktpunkterna*** kan inrättas av administrativa myndigheter, men också av handelskammare, hantverks- och industriföreningar, yrkessammanslutningar eller privata organ åt vilka medlemsstaten har beslutat att anförtro denna uppgift. ***Kontaktpunkterna*** kan spela en viktig roll som stöd för tjänsteleverantören, antingen som direkt behörig myndighet som kan utfärda de dokument som krävs för att starta en tjänsteverksamhet eller som mellanhand mellan tjänsteleverantören och de direkt behöriga myndigheterna. Redan i sin rekommendation av den 22 april 1997 om förbättring och förenkling av företagsklimatet för nyetablerade företag¹⁹ uppmanade kommissionen medlemsstaterna att införa kontaktpunkter för att förenkla formaliteterna.
- (25a) ***Den avgift som de gemensamma kontaktpunkterna får debitera bör stå i proportion till kostnaden för de förfaranden och formaliteter som de har att ombesörja. Detta hindrar inte att medlemsstaterna kan anförtro de gemensamma kontaktpunkterna uppgiften att ta in andra administrativa avgifter som t.ex. tillsynsmyndigheternas avgifter.***
- (25b) ***Viss slags information måste vara lättillgänglig för tjänsteleverantörer och tjänstemottagare. Det rör sig främst om information om förfaranden och formaliteter, kontaktuppgifter för behöriga myndigheter, villkor för tillgång till offentliga register och databaser, information om hur klagomål kan framföras och kontaktuppgifter för föreningar och organisationer som kan bistå leverantörer och mottagare med praktisk hjälp. Att denna information måste vara lättillgänglig innebär att det inte bör finnas några hinder för allmänheten att på ett enkelt sätt komma åt den. Informationen bör vara formulerad på ett klart och entydigt sätt.***
- (25c) ***Medlemsstaternas skyldighet att se till att relevant information är lättillgänglig för tjänsteleverantörer och tjänstemottagare kan fullgöras genom att denna information görs tillgänglig via en webbplats. De behöriga myndigheternas skyldighet att biträda tjänsteleverantörer och tjänstemottagare innebär inte att dessa myndigheter är skyldiga att tillhandahålla juridisk rådgivning i enskilda fall. Allmän information om hur kraven vanligen tolkas eller tillämpas bör dock ges. Det är varje medlemsstat som inom ramen för detta direktiv får besluta om hur informationen skall***

¹⁹ EGT L 145, 5.6.1997, s. 29.

överlämnas till leverantörer och mottagare. Frågor som exempelvis rör ansvar för oriktiga eller vilseledande uppgifter bör avgöras av medlemsstaterna.

- (26) Att det inom överskådlig tid inrättas ett system för förfaranden och formaliteter på elektronisk väg är en absolut förutsättning för en förenkling av administrationen av tjänsteverksamheten, vilket skulle gynna såväl tjänsteleverantörer och tjänstemottagare som behöriga myndigheter. För att kravet på resultat skall uppnås kan den nationella lagstiftningen och andra bestämmelser som gäller tjänster behöva anpassas. ***Detta hindrar inte medlemsstaterna från att även göra andra medel, utöver de elektroniska, tillgängliga för att utföra sådana förfaranden och formaliteter.*** Att dessa förfaranden och formaliteter måste kunna utföras på distans innebär bl.a. att medlemsstaterna måste se till att de kan tillhandahållas över gränserna. Skyldigheten att nå resultat gäller inte förfaranden eller formaliteter som är av sådant slag att de inte kan fullgöras på distans. ***Medlemsstaternas lagstiftning om språkanvändning påverkas inte heller.***
- (27) Möjligheten att få tillträde till en tjänsteverksamhet får endast omfattas av krav på tillstånd från de behöriga myndigheterna om beslutet i fråga är icke-diskriminerande, nödvändigt och proportionellt. Detta innebär framför allt att ett tillståndssystem endast är godtagbart om en efterhandskontroll skulle vara verkningslös på grund av att man inte i efterhand kan konstatera de berörda tjänsternas brister, samtidigt som hänsyn tas till de eventuella riskerna med att avstå från en förhandskontroll. Dessa bestämmelser i direktivet kan emellertid inte åberopas avseende tillståndssystem som är förbjudna genom andra gemenskapsinstrument som Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/93/EG om ett gemenskapsramverk för elektroniska signaturer²⁰ eller Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt elektronisk handel, på den inre marknaden (direktiv om elektronisk handel)²¹. Resultaten från den ömsesidiga utvärderingen kommer att göra det möjligt att bestämma på gemenskapsnivå vilka verksamhetsformer som bör undantas från krav på tillstånd.
- (27a) ***Detta direktiv påverkar inte medlemsstaternas möjlighet att dra tillbaka tillstånd i efterhand om villkoren för det beviljade tillståndet inte längre är uppfyllda.***
- (27b) ***Enligt domstolens rättspraxis utgör folkhälsan, konsumentskyddet, djurhälsan och skyddet av stadsmiljön tvingande hänsyn till allmänintresset. Sådana tvingande hänsyn kan motivera tillämpningen av tillståndssystem och andra restriktioner som gäller sociala tjänster. Sådana tillståndssystem eller restriktioner får dock inte innebära någon diskriminering på grund av nationalitet. Dessutom bör nödvändighets- och proportionalitetsprinciperna alltid respekteras.***
- (27c) ***Bestämmelserna om tillståndssystem i detta direktiv bör gälla fall då de ekonomiska aktörernas möjlighet att starta eller bedriva tjänsteverksamhet kräver ett beslut av en behörig myndighet. Detta gäller varken beslut av behöriga myndigheter att inrätta en offentlig eller privat enhet för att tillhandahålla en viss tjänst eller behöriga myndigheters ingående av avtal för tillhandahållandet av en viss tjänst som regleras av bestämmelserna om offentlig upphandling.***

²⁰ EGT L 13, 19.1.2000, s. 12.

²¹ EGT L 178, 17.7.2000, s. 1.

- (27d) *För att underlätta tillträde till och utövande av tjänsteverksamheter är det viktigt att utvärdera och rapportera om tillståndssystemen och vilket syfte de tjänar. Denna rapporteringsskyldighet rör endast förekomsten av tillståndssystem och inte kriterier och villkor för att bevilja ett tillstånd.*
- (27e) *Tillståndet bör normalt göra det möjligt för tjänsteleverantören att få tillträde till tjänsteverksamheten eller utöva denna på hela landets territorium, utom om en territoriell begränsning motiveras av tvingande hänsyn till allmänintresset. Exempelvis miljöskyddet kan motivera att det ställs krav på tillstånd för varje enskild anläggning på det nationella territoriet. Denna bestämmelse påverkar inte regionala eller lokala befogenheter för tillståndsgivning inom medlemsstaterna.*
- (27f) *Detta direktiv, och särskilt bestämmelserna om tillståndssystem och det territoriella tillämpningsområdet för ett tillstånd, påverkar inte den regionala och lokala behörighetsfördelningen i de enskilda medlemsstaterna, inbegripet det regionala och lokala självstyret och användningen av officiella språk.*
- (27g) *Bestämmelsen om att villkoren för beviljande av tillstånd inte skall överlappa varandra hindrar inte medlemsstaterna från att tillämpa egna villkor som preciseras i tillståndssystemet. Det enda som krävs är att de behöriga myndigheterna då de överväger om den sökande uppfyller dessa krav, beaktar de likvärdiga villkor som den sökande redan har uppfyllt i en annan medlemsstat. Denna bestämmelse innebär inte att villkoren för tillståndsbeviljande i en annan medlemsstats tillståndssystem måste tillämpas.*
- (28) Om antalet tillstånd för en viss verksamhet är begränsat på grund av brist på naturresurser eller teknisk kapacitet, t.ex. för tilldelning av frekvenser för analog radio eller för utnyttjande av en hydroelektrisk anläggning, måste ett förfarande för att välja mellan flera potentiella sökande inrättas, för att man genom fri konkurrens skall kunna förbättra kvaliteten på och villkoren för de tjänster som erbjuds användarna. Ett sådant förfarande måste ge garantier för öppenhet och opartiskhet, och ett tillstånd som utfärdats på detta sätt får varken ha en orimligt lång giltighetstid eller förnyas automatiskt och får inte innebära någon fördel för den tjänsteleverantör som beviljas tillstånd. Framför allt måste det utfärdade tillståndets giltighetstid fastställas så att det inte inskränker eller begränsar den fria konkurrensen mer än vad som är nödvändigt för att investeringarna skall hinna skrivas av och investerat kapital ge skälig avkastning. ***Denna bestämmelse hindrar inte medlemsstaterna från att begränsa antalet tillstånd*** av andra skäl än brist på naturresurser eller teknisk kapacitet. ***Dessa tillstånd omfattas*** under alla omständigheter även i fortsättningen av övriga bestämmelser om tillståndsgivning i detta direktiv.
- (28a) *I detta direktiv föreskrivs att tillståndet får anses beviljat om inget annat meddelats inom en angiven tidsfrist. Andra arrangemang kan dock tillämpas när det gäller viss verksamhet, om det är objektivt motiverat av tvingande hänsyn till allmänintresset.*

[Skäl 29 flyttat]

- (30) För att skapa en verklig inre marknad för tjänster är det nödvändigt att undanröja de inskränkningar av etableringsfriheten och av den fria rörligheten för tjänster som ännu finns i vissa medlemsstaters lagstiftning och som strider mot artiklarna 43 respektive 49 i fördraget. De otillåtna inskränkningarna påverkar särskilt

den inre marknaden för tjänster och bör undanröjas systematiskt och så snart som möjligt.

- (31) Enligt domstolens rättspraxis grundar sig etableringsfriheten särskilt på principen om likabehandling enligt vilken diskriminering på grund av nationalitet är förbjuden, liksom all indirekt diskriminering på andra grunder som kan leda till samma resultat. Det får alltså inte ställas några krav på att man skall ha en viss etableringsort, hemvist, bosättningsort eller huvudsaklig verksamhetsort för att få tillträde till eller utöva tjänsteverksamhet i en medlemsstat, vare sig det rör sig om en huvudverksamhet eller biverksamhet. ***I vissa fall kan det dock av tvingande hänsyn till allmänintresset vara motiverat att kräva att tjänsteleverantören eller en av dennes anställda eller ett ombud är närvarande vid utövandet av tjänsteverksamheten.*** En medlemsstat får heller inte lägga hinder i vägen för ett företags rättskapacitet eller rätt att väcka talan, om det har bildats enligt lagstiftningen i en annan medlemsstat och det har sitt huvudsakliga säte där. Inte heller får en medlemsstat gynna de tjänsteleverantörer som har en särskild koppling till en nationell eller lokal socioekonomisk miljö, eller på grund av leverantörens etableringsort inskränka dennes rätt att förvärva, utnyttja eller överlåta rättigheter och varor eller att få tillträde till olika former av krediter eller lokaler om dessa möjligheter underlättar för leverantören att få tillträde till eller utöva verksamheten.
- (32) Förbudet mot att göra en ekonomisk prövning till en förutsättning för beviljande av tillstånd gäller den ekonomiska prövningen i sig, och inte de andra krav som kan motiveras av tvingande hänsyn till allmänintresset, såsom skyddet av stadsmiljön, ***socialpolitiska mål och folkhälsomål.*** Detta förbud omfattar inte utövandet av befogenheter när det gäller de myndigheter som ansvarar för tillämpningen av konkurrenslagstiftningen.
- (32a) ***När det gäller finansiell säkerhet eller försäkring gäller förbudet mot krav endast skyldigheten att den begärda finansiella säkerheten eller försäkringen måste komma från ett finansinstitut som är etablerat i den berörda medlemsstaten.***
- (32b) ***I fråga om förhandsregistrering gäller förbudet mot krav endast skyldigheten att leverantören före etableringen skall ha varit förhandsregistrerad under en viss period i ett register i den berörda medlemsstaten.***
- (33) För att moderniseringen av nationella bestämmelser skall kunna samordnas så att de uppfyller den inre marknads krav är det nödvändigt att göra en utvärdering av vissa nationella krav som inte är diskriminerande men som på grund av sin karaktär kan komma att avsevärt inskränka eller till och med förhindra möjligheten att starta eller bedriva en verksamhet som omfattas av etableringsfriheten. ***Denna utvärderingsprocess avser endast om kraven är förenliga med de kriterier som domstolen redan har fastställt för etableringsfriheten. Den rör inte tillämpningen av gemenskapens konkurrenslagstiftning. Om sådana krav är diskriminerande, inte objektivt motiverade av tvingande hänsyn till allmänintresset eller om de inte står i proportion till det eftersträvade syftet måste de upphävas eller ändras. Resultatet av utvärderingen kommer att variera beroende på verksamhetens art och det berörda allmänintresset. I enlighet med domstolens rättspraxis kan sådana krav t.ex. vara helt motiverade när de avser socialpolitiska mål.***

- (33a) *Tjänster får, i den mening som avses i detta direktiv och utan att det hindrar tillämpningen av artikel 16 i EG-fördraget, i detta direktiv betraktas som tjänster av allmänt ekonomiskt intresse endast om de tillhandahålls för att uppfylla en särskild uppgift av allmänt intresse som den berörda medlemsstaten anförtrott tjänsteleverantören. Uppdraget måste tilldelas tjänsteleverantören genom en eller flera rättsakter av ett slag som varje medlemsstat själv beslutar om och där den särskilda uppgiftens art måste preciseras.*
- (33b) *Det förfarande för ömsesidig utvärdering som föreskrivs i detta direktiv påverkar inte medlemsstaternas frihet att i sina lagstiftningar fastställa en hög skyddsnivå för allmänna intressen, särskilt för att uppnå de socialpolitiska målen. Dessutom bör det vid den ömsesidiga utvärderingen tas full hänsyn till den särskilda karaktären hos tjänster av allmänt ekonomiskt intresse och de särskilda uppgifter som de fyller. Dessa kan motivera vissa inskränkningar i etableringsfriheten, särskilt om de syftar till att skydda folkhälsan och de socialpolitiska målen och om de uppfyller kraven i artikel 15.3 a–c. När det gäller skyldigheten att ha en särskild juridisk form för att utöva vissa tjänster på det sociala området, har domstolen t.ex. redan funnit att det kan vara motiverat att kräva att tjänsteleverantörens arbetar utan vinstsyfte.*
- (34) Bland de inskränkningar som bör granskas finns nationella regler som, av andra skäl än de som gäller yrkeskvalifikationer, förbehåller rätten att starta *viss* verksamhet åt vissa tjänsteleverantörer. *Det kan även röra sig om en skyldighet för tjänsteleverantörer att ha en viss juridisk form, t.ex. kravet att utgöra en juridisk person, en enskild firma, en ideell förening eller ett företag som ägs enbart av fysiska personer, eller krav som rör aktieinnehav i ett företag, särskilt skyldigheten att hålla ett minimikapital för viss slags verksamhet eller särskilda yrkeskvalifikationer för att få äga eller leda vissa företag. Utvärderingen av huruvida fasta minimi- och/eller maximitaxor är förenliga med etableringsfriheten gäller bara taxor som sätts av behöriga myndigheter särskilt för tillhandahållandet av vissa tjänster och inte, till exempel, allmänna regler om prissättning, exempelvis för att hyra hus.*
- (34a) Den ömsesidiga utvärderingen innebär att medlemsstaterna under införlivandeperioden först måste göra en kritisk genomgång av sin lagstiftning i syfte att ta reda på om de ovannämnda kraven återfinns i deras rättssystem och att medlemsstaterna före införlivandeperiodens slut måste utarbeta en rapport om resultatet av genomgången. Varje rapport överlämnas till alla andra medlemsstater och berörda parter. Medlemsstaterna har därefter sex månader på sig för att lämna sina synpunkter på rapporterna. Senast den 31 december 2008 kommer kommissionen att utarbeta en sammanfattande rapport, vid behov åtföljd av förslag till ytterligare initiativ. Om det är nödvändigt kommer kommissionen i samarbete med medlemsstaterna att hjälpa medlemsstaterna att utforma en gemensam metod.

[Skäl 35 utgår]

- (36) Att det i detta direktiv anges ett antal krav som medlemsstaterna måste upphäva eller utvärdera under införlivandeperioden påverkar inte möjligheten att inleda överträdelseförfarande mot en medlemsstat som inte uppfyllt sina skyldigheter enligt artiklarna 43 eller 49 i fördraget.

- (36a) Detta direktiv rör inte tillämpningen av artiklarna 28-30 i fördraget avseende den fria rörligheten för varor. De begränsningar som förbjuds med hänvisning till **bestämmelsen om friheten att tillhandahålla tjänster** avser krav som gäller att starta och utöva tjänsteverksamhet, men inte de krav som gäller varorna i sig.
- (36b) När en ekonomisk operatör förflyttar sig till en annan medlemsstat för att där utöva tjänsteverksamhet bör man skilja mellan omständigheter som omfattas av etableringsfriheten och sådana som omfattas av den fria rörligheten för tjänster, beroende på om verksamheten är av tillfällig art eller inte. **När det gäller skillnaden mellan tillämpningen av etableringsfriheten och den fria rörligheten för tjänster är, enligt domstolens rättspraxis, den viktigaste faktorn frågan om huruvida de ekonomiska aktörerna är etablerade eller inte i den medlemsstat där de tillhandahåller den berörda tjänsten. Om de är etablerade i den medlemsstat där de tillhandahåller sina tjänster omfattas de av etableringsfriheten. Om de ekonomiska aktörerna däremot inte är etablerade i den medlemsstat där tjänsten tillhandahålls omfattas verksamheten av den fria rörligheten för tjänster.** I enlighet med domstolens rättspraxis måste verksamhetens tillfälliga art bedömas inte bara på grundval av tjänstens varaktighet, utan också med hänsyn till dess frekvens, periodiska karaktär eller kontinuitet. Det faktum att tjänsten är av tillfällig art påverkar inte under några omständigheter tjänsteleverantörens möjligheter att i en mottagande medlemsstat skaffa sig en viss infrastruktur (t.ex. ett kontor eller en mottagning av något slag) om detta är nödvändigt för att tjänsten i fråga skall kunna tillhandahållas.
- (37) För att den fria rörligheten för tjänster skall genomföras på ett effektivt sätt och för att tjänstemottagarna och tjänsteleverantörerna skall kunna dra nytta av och erbjuda tjänster i hela gemenskapen utan att behöva ta hänsyn till några gränser, är det nödvändigt att **det klargörs i vilken utsträckning kraven i den medlemsstat där tjänsten tillhandahålls är tillämpliga. Det är avgörande att se till att bestämmelsen om friheten att tillhandahålla tjänster inte hindrar den medlemsstat där tjänsten utförs från att tillämpa särskilda krav, i enlighet med principerna i artikel 16.1 a–c, av hänsyn till allmän ordning och säkerhet eller folkhälso- eller miljöskydd.**
- (37a) **I enlighet med domstolens rättspraxis har en medlemsstat rätt att vidta åtgärder för att förhindra att tjänsteleverantörer otillbörligen utnyttjar principerna om den inre marknaden. Huruvida en tjänsteleverantör har gjort sig skyldig till missbruk måste avgöras från fall till fall.**

[Skäl 38 utgår]

[Skäl 39 utgår]

- (39a) **Det är nödvändigt att säkra att tjänsteleverantörerna kan ta med sig den utrustning som behövs för att utföra tjänsten när de reser till en annan medlemsstat för att tillhandahålla tjänster. Det är särskilt viktigt att undvika fall där tjänsten inte kan utföras utan utrustningen och där tjänsteleverantörer ådrar sig merkostnader på grund av att de måste hyra eller förvärva annan utrustning än den de vanligtvis använder eller väsentligt tvingas ändra det sätt på vilket de vanligtvis bedriver sin verksamhet.**
- (39b) **Med begreppet "utrustning" avses inte fysiska föremål som antingen tillhandahålls av leverantören till kunden eller som blir en del av ett fysiskt föremål som ett**

resultat av tjänsteverksamheten (t.ex. byggnadsmaterial eller reservdelar) eller förbrukas eller lämnas kvar på platsen i samband med tillhandahållandet av tjänsten (t.ex. bränslen, sprängämnen, fyrverkerier, bekämpningsmedel, gifter eller mediciner).

(40) Det bör klargöras att *bestämmelsen om friheten att tillhandahålla tjänster* endast får frångås på de områden som omfattas av undantag. Dessa undantag är nödvändiga för att hänsyn skall kunna tas till hur långt integrationen kommit på den inre marknaden eller till vissa gemenskapsinstrument avseende tjänster där det föreskrivs att en tillhandahållare av tjänster skall omfattas av ett annat lands lagstiftning än etableringsmedlemsstatens. Vidare får vissa åtgärder i undantagsfall vidtas mot en viss tjänsteleverantör, om det sker i enstaka fall och på vissa strikta formella och materiella villkor. Eventuella inskränkningar av den fria *rörligheten* för tjänster bör endast tillåtas i undantagsfall och om de är förenliga med de grundläggande rättigheter som, enligt domstolens fasta rättspraxis, utgör en integrerad del av de allmänna gemenskapsrättsliga principerna.

(40a) *Undantaget från bestämmelsen om friheten att tillhandahålla tjänster när det gäller posttjänster omfattar både verksamheter som är förbehållna leverantören av samhällsomfattande tjänster och andra posttjänster.*

(40b) *Det undantag från bestämmelsen om friheten att tillhandahålla tjänster som består i indrivning av fordringar och hänvisningen till ett eventuellt framtida harmoniseringsinstrument gäller endast start och utövande av verksamhet som företrädesvis består av att väcka talan inför en domstol i samband med indrivning av fordringar.*

[Skäl 41 flyttat]

(41a) *Detta direktiv bör inte påverka arbets- och anställningsvillkor som i enlighet med direktiv 96/71/EG gäller för arbetstagare som utstationerats för att tillhandahålla en tjänst på en annan medlemsstats territorium. I sådana fall är tjänsteleverantören enligt direktiv 96/71/EG skyldig att uppfylla gällande arbets- och anställningsvillkor på ett antal angivna områden i den medlemsstat där tjänsten tillhandahålls. Dessa områden är följande: längsta arbetstid och kortaste vilotid, minsta antal betalda semesterdagar per år, minimilön, inbegripet övertidsersättning, villkor för personaluthyrning, särskilt genom bemanningsföretag, hälsa, säkerhet och hygien på arbetsplatsen, skyddsåtgärder med hänsyn till arbets- och anställningsvillkoren för gravida kvinnor och kvinnor som nyligen fött barn samt för barn och unga, lika behandling av kvinnor och män samt andra bestämmelser om icke-diskriminerande behandling. Detta gäller inte enbart arbets- och anställningsvillkor som är fastställda i lag utan även sådana som finns i kollektivavtal eller skiljedomar som officiellt förklarats ha allmän giltighet eller i praktiken har allmän giltighet i den mening som avses i direktiv 96/71/EG. Detta direktiv bör heller inte hindra medlemsstaterna från att tillämpa arbets- och anställningsvillkor på andra områden än dem som anges i artikel 3.1 i direktiv 96/71/EG på grundval av bestämmelser som rör den allmänna ordningen.*

(41b) *Detta direktiv bör heller inte påverka arbets- och anställningsvillkoren då den arbetstagare som anställts för att tillhandahålla en gränsöverskridande tjänst rekryterats i den medlemsstat där tjänsten tillhandahålls. Vidare påverkar detta*

direktiv inte heller rätten för de medlemsstater där tjänsten tillhandahålls att besluta huruvida det föreligger ett anställningsförhållande och avgöra skillnaden mellan egenföretagare och anställda, inklusive "falska egenföretagare". I detta hänseende är, enligt domstolens rättspraxis, det väsentliga särdraget för ett anställningsförhållande i den mening som avses i artikel 39 i fördraget det att en person under en viss tid, för någon annans räkning och enligt dennes anvisningar, utför tjänster i utbyte mot ersättning; varje verksamhet som en person utövar utanför ett underordnat förhållande måste betraktas som en verksamhet som personen bedriver i egenskap av egenföretagare i enlighet med artiklarna 43 och 49 i fördraget.

- (41c) *Bestämmelsen om friheten att tillhandahålla tjänster gäller inte när en verksamhet i enlighet med gemenskapsrätten är förbehållen ett särskilt yrke i en medlemsstat, exempelvis bestämmelser om att juridisk rådgivning är förbehållen advokater.*

[Skäl 42 utgår]

[Skäl 43 utgår]

- (44) Det *undantag* från *bestämmelsen om friheten att tillhandahålla tjänster* som gäller vid registrering av fordon som leasats i en annan medlemsstat än den där fordonet används har fastställts i domstolens rättspraxis, enligt vilken det *erkänns* att en medlemsstat får fastställa en sådan skyldighet i fråga om fordon som används inom det egna territoriet om detta står i proportion till det eftersträvade syftet. Undantaget gäller inte enstaka eller tillfälliga uthyrningar.
- (45) *Avtalsförhållanden mellan tjänsteleverantör och kund samt mellan arbetsgivare och arbetstagare bör inte omfattas av detta direktiv. Vilken lagstiftning som är tillämplig på tjänsteleverantörens obligatoriska och utomobligatoriska förpliktelser bör fastställas i internationell privaträtt.*

[Skäl 46 utgår]

- (47) Medlemsstaterna måste ges möjlighet att, under särskilda omständigheter och i enskilda fall, av *hänsyn till* tjänsternas säkerhet, göra undantag från *bestämmelsen om friheten att tillhandahålla tjänster* för en tjänsteleverantör som är etablerad i en annan medlemsstat. En sådan möjlighet bör endast få utnyttjas om harmonisering saknas på gemenskapsnivå.
- (48) Begränsningar av den fria rörligheten för tjänster i strid mot detta direktiv kan bero dels på åtgärder som vidtas gentemot tjänsteleverantören, dels på en rad olika hinder för tjänstemottagarnas, särskilt konsumenternas, möjlighet att utnyttja tjänsterna. I detta direktiv ges exempel på olika begränsningar för tjänstemottagare som vill utnyttja en tjänst som erbjuds av en tjänsteleverantör etablerad i en annan medlemsstat. *Sådana diskriminerande begränsningar kan t.ex. vara nationella regler enligt vilka möjligheterna till ekonomiska bidrag till kostnaderna för språk- eller yrkesutbildning är begränsade till fall där sådan utbildning genomförs på den berörda medlemsstatens territorium. Detta inbegriper även fall där tjänstemottagarna är skyldiga att erhålla tillstånd från eller underrätta sina behöriga myndigheter för att få ta emot en tjänst från en tjänsteleverantör som är etablerad i en annan medlemsstat. Det gäller inte allmänna tillståndssystem som*

även är tillämpliga på tjänster utförda av en tjänsteleverantör som är etablerad i tjänstemottagarens medlemsstat.

(48a) Begreppet "ekonomiska bidrag" för användning av en särskild tjänst omfattar varken system för stöd som medlemsstaterna beviljar, särskilt på det sociala området eller inom den kulturella sektorn, och som omfattas av gemenskapens konkurrensregler, eller allmänna ekonomiska bidrag som inte är kopplade till användning av en särskild tjänst, t.ex. studiebidrag eller studielån.

(49) Enligt fördragets bestämmelser om fri rörlighet för tjänster, såsom de tolkas i domstolens rättspraxis, är det förbjudet att diskriminera en tjänstemottagare på grund av dennes nationalitet eller på grund av i vilket land eller på vilken ort han eller hon är bosatt. Det kan röra sig om en skyldighet som gäller endast de som är bosatta i en annan medlemsstat att lämna in originalhandlingar, bestyrkta kopior, ett intyg om medborgarskap eller auktoriserade översättningar av handlingarna för att kunna utnyttja en viss tjänst eller vissa förmånliga priser. Förbudet mot diskriminerande krav hindrar emellertid inte att vissa tjänstemottagare kan få rätt till förmåner, däribland förmånliga priser, om förmånerna grundar sig på objektiva, motiverade kriterier.

(50) Detta direktiv syftar inte till att på konstgjord väg harmonisera priserna i hela Europeiska unionen, särskilt när marknadsvillkoren varierar från ett land till ett annat, men för att ett område utan inre gränser verkligen skall kunna skapas får gemenskapsmedborgarna **i enlighet med principen om icke-diskriminering** inte hindras från att utnyttja en viss tjänst som tekniskt sett finns tillgänglig på marknaden, eller omfattas av olika villkor eller olika taxor beroende på vilken nationalitet eller bosättningsort de har. Om sådan diskriminering av tjänstemottagare får fortsätta, får gemenskapsmedborgarna ett tydligt intryck av att det inte finns någon verklig inre marknad för tjänster, och i ett vidare perspektiv äventyrar det integrationen av Europas folk. Principen om icke-diskriminering på den inre marknaden innebär att tjänstemottagare, i synnerhet konsumenter, inte får vägras tillgång till en tjänst som erbjuds allmänheten eller att tillgången inte får försvåras på grund av att de allmänna villkor som erbjuds allmänheten innehåller krav på tjänstemottagarens nationalitet eller bosättningsort. Detta påverkar inte möjligheten att inom ramen för dessa allmänna villkor tillämpa olika taxor, priser och villkor för tillhandahållandet av en tjänst, om detta är motiverat av objektiva faktorer **som kan variera länderna emellan**, som högre faktiska kostnader på grund av avståndet, tekniska detaljer i samband med tillhandahållandet, olika marknadsvillkor, **exempelvis säsongpåverkad högre eller lägre efterfrågan, olika semesterperioder i medlemsstaterna och olika konkurrenters prissättning** eller större risktagande på grund av att bestämmelserna skiljer sig från dem i etableringsmedlemsstaten.

(50a) Det sätt på vilket information ges till tjänstemottagare i den medlemsstat där de bor bör fastställas av den medlemsstaten inom ramen för detta direktiv. Frågor som exempelvis ansvar för oriktiga eller vilseledande uppgifter bör avgöras av medlemsstaterna.

[Skäl 51 utgår]

[Skäl 52 utgår]

[Skäl 53 utgår]

[Skäl 54 utgår]

[Skäl 55 utgår]

[Skäl 56 utgår]

[Skäl 57 utgår]

[Skäl 58 utgår]

[Skäl 59 utgår]

[Skäl 60 utgår]

[Skäl 61 utgår]

- (62) Tjänsteleverantörer bör åläggas att ange e-postadress och webbplats som ett sätt att göra de upplysningar som de är skyldiga att lämna lättillgängliga för tjänstemottagaren. Skyldigheten för leverantörerna att lämna vissa upplysningar i de handlingar där de ger en ingående presentation av sina tjänster bör inte omfatta allmän marknadskommunikation, t.ex. reklam, utan bör snarare avse broschyrer där det ges en ingående beskrivning av de tjänster som erbjuds, även dokument på webbplatser.
- (63) Ekonomiska operatörer som tillhandahåller tjänster som utgör en **direkt och** särskild hälso- eller säkerhetsrisk eller ekonomisk risk för tjänstemottagaren **eller en tredje person** bör **i princip** omfattas av en yrkesansvarsförsäkring eller en likvärdig eller jämförbar garanti, vilket särskilt innebär att leverantörerna **normalt sett** bör vara tillräckligt försäkrade för de tjänster de tillhandahåller i en eller flera andra medlemsstater än etableringsmedlemsstaten.
- (63a) Försäkringen eller garantin bör vara anpassad till riskens art och omfattning. Det innebär att tjänsteleverantörerna bör ha gränsöverskridande försäkringsskydd endast om de faktiskt tillhandahåller tjänster i andra medlemsstater. Medlemsstaterna bör inte fastställa mer detaljerade regler om försäkringsskyddet och fastställa till exempel miniminivåer för försäkringsbeloppet eller begränsningar när det gäller undantag från försäkringsskyddet. Tjänsteleverantörer och försäkringsbolag bör även fortsättningsvis ha tillräcklig flexibilitet för att förhandla fram försäkringsavtal som är exakt avpassade efter riskens art och omfattning. Dessutom är det inte nödvändigt att genom lag fastställa en skyldighet i fråga om skäligt försäkringsskydd. Det är tillräckligt om en försäkringsskyldighet ingår i de yrkesetiska regler som fastställs av yrkesorganisationer. Försäkringsbolagen bör heller inte vara skyldiga att tillhandahålla försäkringsskydd.**
- (64) Det är nödvändigt att slopa totalförbudet mot marknadskommunikation från reglerade yrken, inte genom att slopa förbud mot innehållet i marknadskommunikationen utan snarare sådana förbud som innebär att ett visst yrke generellt sett inte får sända ut marknadskommunikation av ett visst eller av vissa slag, såsom all form av reklam via ett visst medium eller vissa medier. I fråga om marknadskommunikationens innehåll och utformning måste tjänsteleverantörerna uppmanas att på gemenskapsnivå utarbeta uppförandekoder som är förenliga med gemenskapsrätten.

- (64a) Det är nödvändigt och i mottagarnas, särskilt konsumenternas, intresse att se till att tjänsteleverantörerna har möjlighet att erbjuda tjänster på flera olika områden parallellt och att begränsningar i detta hänseende inskränks till vad som är nödvändigt för att garantera opartiskheten, oberoendet och integriteten hos de reglerade yrkena. Detta påverkar inte sådana begränsningar och förbud mot att utföra viss verksamhet som syftar till att garantera oberoende om en medlemsstat anförtror en tjänsteleverantör en särskild uppgift, i synnerhet när det gäller stadsutveckling.**
- (65) För att förbättra öppenheten och verka för att de bedömningar av kvaliteten på de tjänster som erbjuds och utförs för tjänstemottagarens räkning görs utifrån jämförbara kriterier, är det viktigt att upplysningar om innebörden av kvalitetsmärkning och andra kvalitetstecken för dessa tjänster är lättillgängliga. Denna skyldighet att visa öppenhet är särskilt viktig inom exempelvis turism, i synnerhet hotellnäringen, där bruket av klassificeringssystem är mycket utbrett. Vidare bör man undersöka i vilken utsträckning den europeiska standardiseringen kan användas för att förbättra överensstämmelsen och kvaliteten på tjänsterna. De europeiska normerna utarbetas av de europeiska standardiseringsorganen CEN, CENELEC och ETSI. Om så är lämpligt kan kommissionen i enlighet med de förfaranden som föreskrivs i Europaparlamentets och rådets direktiv 98/34/EG om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster²² ge ett mandat för utarbetandet av särskilda europeiska standarder.
- (65a) För att lösa eventuella problem med att följa ett domstolsbeslut bör det föreskrivas att medlemsstaterna skall erkänna likvärdiga garantier som ställts av institut eller organ som banker, försäkringsgivare eller andra leverantörer av finansiella tjänster som är etablerade i en annan medlemsstat.**
- (66) Inrättandet av ett nätverk av medlemsstaternas konsumentskyddsmyndigheter, som behandlas i *Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2006/2004 om samarbete mellan de nationella tillsynsmyndigheter som ansvarar för konsumentskyddslagstiftningen*²³, kompletterar det samarbete som föreskrivs i detta direktiv. Tillämpningen av konsumentskyddslagstiftningen i gränsöverskridande fall, särskilt när det gäller utvecklingen av nya marknadsförings- och försäljningsmetoder, liksom behovet av att undanröja vissa specifika hinder för samarbetet på detta område, nödvändiggör en högre grad av samarbete mellan medlemsstaterna. Framför allt är det nödvändigt att på detta område se till att medlemsstaterna kräver att ekonomiska operatörer på deras territorium vilka riktar sig till konsumenter i en annan medlemsstat upphör med olagliga metoder.
- (66a) Administrativt samarbete är väsentligt för att den inre marknaden för tjänster skall fungera väl. Brist på samarbete mellan medlemsstaterna resulterar i en ökning av antalet regler som är tillämpliga på tjänsteleverantörer eller dubbelarbete när det gäller kontroller av verksamhet över gränserna, och kan även utnyttjas av mindre seriösa ekonomiska operatörer som vill komma undan kontroller eller kringgå**

²² EGT L 204, 21.7.1998, s. 37. Direktivet senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 98/48/EG av den 20 juli 1998 (EGT L 217, 5.8.1998, s. 18).

²³ EUT L 364, 9.12.2004, s. 1

gällande nationella regler om tjänster. Det är därför väsentligt att föreskriva tydliga rättsligt bindande skyldigheter för medlemsstaterna att samarbeta effektivt.

- (66b) *I kapitlet om administrativt samarbete avses med "tillsyn" sådan verksamhet som övervakning och undersökning, problemlösning, verkställighet och införande av påföljder samt därpå följande uppföljningsverksamhet.*
- (66c) *Under normala förhållanden bör det ömsesidiga biståndet ske genom direktkontakt mellan de behöriga myndigheterna. De kontaktpunkter som har utsetts av medlemsstaterna skall ges i uppdrag att underlätta förfarandet endast då det uppstår svårigheter, t.ex. om det behövs hjälp för att klargöra vilken myndighet som är behörig.*
- (66d) *Vissa skyldigheter i fråga om ömsesidigt bistånd gäller alla frågor som omfattas av detta direktiv, inklusive då en tjänsteleverantör etablerar sig i en annan medlemsstat. Andra skyldigheter i fråga om ömsesidigt bistånd gäller endast när tjänster tillhandahålls över gränserna, då bestämmelsen om friheten att tillhandahålla tjänster är tillämplig. Ett antal ytterligare skyldigheter gäller i samtliga fall då tjänster tillhandahålls över gränserna, även inom områden som inte omfattas av bestämmelsen om friheten att tillhandahålla tjänster. Med tjänster som tillhandahålls över gränserna avses även sådana fall då tjänster tillhandahålls på distans och då mottagaren reser till den medlemsstat där tjänsteleverantören är etablerad för att motta tjänsten.*
- (66e) *Om en tjänsteleverantör förflyttar sig till en annan medlemsstat än etableringsmedlemsstaten bör dessa båda stater inleda ett samarbete, så att den förra kan genomföra kontroller, inspektioner och utredningar på etableringsmedlemsstatens begäran, eller kontroller på eget initiativ om det enbart rör sig om konstaterande av fakta.*
- (66ea) *Medlemsstaterna bör inte kunna kringgå bestämmelserna i detta direktiv, däribland bestämmelsen om friheten att tillhandahålla tjänster, genom diskriminerande eller orimliga kontroller, inspektioner eller utredningar.*
- (66f) *Bestämmelserna i detta direktiv om utbyte av information om tjänsteleverantörens anseende ersätter inte initiativ inom polissamarbete och straffrättsligt samarbete, särskilt sådana som rör utbyte av information mellan de brottsbekämpande myndigheterna och kriminalregistren i medlemsstaterna.*
- (66g) *Samarbete mellan medlemsstaterna kräver ett väl fungerande elektroniskt informationssystem så att behöriga myndigheter lätt kan identifiera sina relevanta samarbetspartner i andra medlemsstater och kommunicera på ett effektivt sätt.*
- (67) *Det är nödvändigt att föreskriva att medlemsstaterna i samarbete med kommissionen har skyldighet att uppmana berörda parter att utarbeta uppförandekoder på gemenskapsnivå, som särskilt syftar till att främja kvaliteten på tjänsterna med beaktande av de enskilda yrkenas särdrag. Dessa uppförandekoder bör vara förenliga med gemenskapsrätten, särskilt konkurrensreglerna. De får inte vara oförenliga med rättsligt bindande bestämmelser om yrkesetik och uppförande i medlemsstaterna.*

(67a) *Medlemsstaterna bör uppmuntra främst yrkesförbund eller liknande sammanslutningar eller organisationer på gemenskapsnivå att utarbeta uppförandekoder. Dessa uppförandekoder bör innehålla bestämmelser för marknadskommunikation för reglerade yrken utifrån de enskilda yrkenas särdrag, samt yrkesetiska bestämmelser och förhållningsregler för reglerade yrken med syfte att garantera oberoende, opartiskhet och tystnadsplikt. Dessutom bör de villkor som gäller för fastighetsmäklares verksamhet ingå i uppförandekoderna. Medlemsstaterna bör vidta stödåtgärder för att uppmuntra yrkes- och branschorganisationer att i sina respektive länder tillämpa uppförandekoder som antagits på gemenskapsnivå.*

(67b) *Syftet med uppförandekoder på gemenskapsnivå är att fastställa miniminormer för uppförande vilka utgör ett komplement till medlemsstaternas lagstadgade krav. De hindrar inte medlemsstaterna från att i enlighet med gemenskapslagstiftningen införa strängare rättsliga regler eller nationella yrkesorganisationer från att föreskriva mer omfattande skydd i sina nationella uppförandekoder.*

[Skäl 68 utgår]

[Skäl 69 utgår]

[Skäl 70 flyttat]

[Skäl 71 flyttat]

[Skäl 72 utgår]

(73) De åtgärder som är nödvändiga för att genomföra detta direktiv bör antas i enlighet med rådets beslut 1999/468/EG om de förfaranden som skall tillämpas vid utövandet av kommissionens genomförandebefogenheter²⁴.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Kapitel I Allmänna bestämmelser

Artikel 1 Syfte

1. I detta direktiv fastställs de allmänna bestämmelser som skall underlätta utövandet av etableringsfriheten för tjänsteleverantörer och den fria rörligheten för tjänster, **samtidigt som tjänsternas höga kvalitetsnivå bibehålls.**

2. *I detta direktiv behandlas inte liberaliseringen av tjänster av allmänt ekonomiskt intresse som är förbehållna offentliga eller privata enheter, och inte heller privatiseringen av offentliga enheter som tillhandahåller tjänster.*

²⁴ EGT L 184, 17.7.1999, s. 23.

3. *I detta direktiv behandlas inte avskaffandet av tjänstemonopol och inte heller statligt stöd från medlemsstater vilket omfattas av gemenskapens konkurrensregler.*

Detta direktiv påverkar inte medlemsstaternas frihet att i enlighet med gemenskapsrätten definiera vad de anser vara tjänster av allmänt ekonomiskt intresse, hur dessa tjänster bör organiseras och finansieras i enlighet med bestämmelser om statligt stöd och vilka särskilda krav de bör underställas.

4. *Detta direktiv påverkar inte de åtgärder som vidtas enligt gemenskapsrätten på gemenskapsnivå eller nationell nivå för att skydda eller främja den kulturella eller språkliga mångfalden eller mångfalden i medierna.*

5. *Detta direktiv påverkar inte medlemsstaternas straffrättsliga bestämmelser.*

6. *Detta direktiv påverkar inte den arbetslagstiftning, dvs. rättsliga eller avtalsreglerade bestämmelser om anställningsvillkor, arbetsförhållanden, inbegripet hälsa och säkerhet på arbetsplatsen, samt förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare, som medlemsstaterna tillämpar i enlighet med gemenskapsrätten. Detta direktiv påverkar inte heller medlemsstaternas lagstiftning om social trygghet, i enlighet med artikel 4 i förordning (EEG) nr 1408/71²⁵ om samordning av de sociala trygghetssystemen.*

7. *Detta direktiv påverkar inte det utövande av grundläggande rättigheter som erkänns i medlemsstaterna och i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, däribland rätten att sluta och tillämpa kollektivavtal samt att vidta stridsåtgärder.*

Artikel 2 **Tillämpningsområde**

1. Detta direktiv skall tillämpas på tjänster som tillhandahålls av tjänsteleverantörer som är etablerade i en medlemsstat.

2. Detta direktiv skall inte tillämpas på följande verksamheter:

-a) Tjänster av allmänt intresse.

a) *Finansiella tjänster såsom banktjänster och tjänster som avser krediter, försäkringar och återförsäkringar, tjänstepensioner och individuellt pensionssparande, värdepapper, investeringar, fonder, betalningar, investeringsrådgivning och de övriga tjänster som anges i bilaga I till Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/12/EG om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut²⁶.*

b) Elektroniska kommunikationstjänster och kommunikationsnät och därmed förbundna resurser och tjänster när det gäller frågor som omfattas av

²⁵ EGT L 149, 5.7.1971, s. 2. Förordningen senast ändrad genom förordning (EG) nr 647/2005 (EUT L 117, 4.5.2005, s. 1).

²⁶ EGT L 126, 26.5.2000, s. 1, senast ändrat genom kommissionens direktiv 2004/69/EG (EUT L 125, 28.4.2004, s. 44).

Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/19/EG²⁷, 2002/20/EG²⁸, 2002/21/EG²⁹, 2002/22/EG³⁰ och 2002/58/EG³¹.

- c) **Transporttjänster och de transportrelaterade tjänster som omfattas av avdelning V i EG-fördraget.**
 - ca) **Hamntjänster.**
 - cb) **Tjänster som tillhandahålls av bemanningsföretag.**
 - cc) **Vårdtjänster, oavsett om de tillhandahålls via sjukvårdsinrättningar eller inte, och oavsett hur de är organiserade och finansierade på nationell nivå eller om de är offentliga eller privata.**
 - cd) **Audiovisuella tjänster, oavsett produktions-, distributions- och sändningsmetoder, däribland radiosändningar och film.**
 - ce) **Spelverksamhet som innebär att insatser med penningvärde görs i hasardspel, t.ex. lotterier, kasinospel och vadslagningar.**
 - cf) **Verksamhet som är knuten till utövandet av offentlig makt enligt artikel 45 i fördraget.**
 - cg) **Sociala tjänster som rör subventionerat boende, barnomsorg och stöd till behövande familjer och enskilda.**
 - ch) **Privata säkerhetstjänster.**

3. Detta direktiv skall inte tillämpas på beskattning.

Artikel 3

Förhållande till andra bestämmelser i gemenskapsrätten

1. Om bestämmelserna i detta direktiv strider mot en bestämmelse i en annan gemenskapsrättsakt som reglerar specifika frågor rörande start och utövande av en tjänsteverksamhet inom särskilda områden eller för särskilda yrken, skall bestämmelsen i den andra gemenskapsrättsakten ges företräde och tillämpas på dessa särskilda områden eller yrken. Detta gäller följande rättsakter:

a) Europaparlamentets och rådets direktiv 96/71/EG om utstationering av arbetstagare i samband med tillhandahållande av tjänster³².

b) Rådets förordning (EEG) nr 1408/71 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjer flyttar inom gemenskapen³³.

²⁷ EGT L 108, 24.4.2002, s. 7.

²⁸ EGT L 108, 24.4.2002, s. 21.

²⁹ EGT L 108, 24.4.2002, s. 33.

³⁰ EGT L 108, 24.4.2002, s. 51.

³¹ EGT L 201, 31.7.2002, s. 37.

³² EGT L 18, 21.1.1997, s. 1.

c) Rådets direktiv 89/552/EEG om utförandet av sändningsverksamhet för television³⁴.

d) Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG om erkännande av yrkeskvalifikationer³⁵.

2. Detta direktiv påverkar inte den internationella privaträtten, särskilt inte de regler som styr lagar med tillämpning på avtalsförpliktelser och förpliktelser utanför avtalsförhållanden. Följaktligen kommer konsumenter i princip att omfattas av det konsumentskydd som fastställs i gällande konsumentskyddslag i deras medlemsstater.

3. Medlemsstaterna skall tillämpa bestämmelserna i detta direktiv i enlighet med bestämmelserna i fördraget om etableringsrätt och fri rörlighet för tjänster.

Artikel 4 Definitioner

I detta direktiv används följande definitioner:

- 1) *Tjänst*: all förvärvsverksamhet som egenföretagare utövar, **i regel mot ekonomisk ersättning**, enligt artikel 50 i fördraget.
- 2) *Tjänsteleverantör*: en fysisk person som är medborgare i en medlemsstat eller en juridisk person **enligt artikel 48 i fördraget som är etablerad i en medlemsstat** och som erbjuder eller tillhandahåller en tjänst.
- 3) *Tjänstemottagare*: en fysisk **person som är medborgare i en medlemsstat eller som har rättigheter i kraft av gemenskapsrättsakter** eller en juridisk person **enligt artikel 48 i fördraget som är etablerad i en medlemsstat** och som av yrkesskäl eller andra skäl använder eller vill använda sig av en tjänst.
- 4) *Etableringsmedlemsstat*: den medlemsstat på vars territorium den berörda tjänsteleverantören är etablerad.
- 5) *Etablering*: **tjänsteleverantörens** faktiska utövande av en ekonomisk verksamhet enligt artikel 43 i fördraget **under en obegränsad tid och genom en stabil infrastruktur varifrån näringsverksamhet för att tillhandahålla tjänster faktiskt bedrivs**.
- 6) *Tillståndsförfarande*: förfarande som innebär att en leverantör eller mottagare av en tjänst måste vända sig till en behörig myndighet för att erhålla ett formellt eller ett indirekt beslut om att få starta eller utöva en tjänsteverksamhet.
- 7) *Krav*: skyldighet, förbud, villkor eller begränsning som föreskrivs i medlemsstaternas lagar eller andra författningar eller som följer av rättspraxis, administrativ praxis, regler från yrkesförbund och därtill kollektiva regler som yrkes- eller branschorganisationer har antagit som ett led i utövandet av sitt rättsliga oberoende;

³³ EGT L 149, 5.7.1971, s. 2, senast ändrad genom förordning (EG) nr 647/2005 (EUT L 117, 4.5.2005, s. 1).

³⁴ EGT L 298, 17.10.1989, s. 23, senast ändrat genom direktiv 97/36/EG (EGT L 202, 30.7.1997, s. 60).

³⁵ EUT L 255, 30.9.2005, s. 22.

regler som fastställts i kollektivavtal som arbetsmarknadens parter förhandlat fram skall inte uppfattas som krav i den mening som avses i detta direktiv.

- 7a) *Tvingande hänsyn till allmänintresset: hänsyn som domstolen i sin rättspraxis bedömt som tvingande, t.ex. följande: allmän ordning, allmän säkerhet, skydd för människors liv och hälsa, folkhälsa, bibehållen ekonomisk jämvikt i det sociala trygghetssystemet, konsumentskydd och skydd av tjänstemottagare såväl som arbetstagare, rättvisa handelstransaktioner, kamp mot bedrägerier, skydd av miljö och stadsmiljö, djurhälsa, immaterialrättigheter, bevarande av det nationella historiska och konstnärliga kulturarvet, socialpolitiska och kulturpolitiska mål.*
- 8) *Behörig myndighet: alla organ eller instanser som i en medlemsstat har till uppgift att kontrollera eller reglera tjänsteverksamheter, särskilt administrativa myndigheter, yrkesförbund eller de yrkesorganisationer eller andra branschorganisationer som inom ramen för sitt rättsliga oberoende kollektivt reglerar möjligheten att starta och utöva tjänsteverksamhet.*
- 9) *Utgår.*
- 10) *Utgår.*
- 11) *Medlemsstat där tjänsten tillhandahålls: den medlemsstat där tjänsten tillhandahålls av en tjänsteleverantör som är etablerad i en annan medlemsstat.*
- 12) *Utgår.*
- 13) *Reglerat yrke: en yrkesverksamhet eller flera yrkesverksamheter enligt artikel 3.1 a i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG om erkännande av yrkeskvalifikationer³⁶.*
- 14) *Marknadskommunikation: varje form av meddelande som syftar till att direkt eller indirekt främja varor eller tjänster från ett företag, en organisation eller en person som bedriver handels-, industri- eller hantverksverksamhet, eller utövar reglerad yrkesverksamhet, eller till att direkt eller indirekt främja ovan nämnda företags, organisations eller persons image. Följande utgör i sig inte marknadskommunikation:*
- a) Information som gör att man direkt kan nå företaget, organisationen eller personen, exempelvis domännamn eller en e-postadress.
 - b) Meddelanden som rör företagets, organisationens eller personens varor, tjänster eller image och som utarbetats på ett oberoende sätt, i synnerhet när det inte gjorts i utbyte mot ekonomisk ersättning.

³⁶ EUT L 255, 30.9.2005, s. 22.

Kapitel II

Administrativ förenkling

Artikel 5

Förenkling av förfaranden

1. Medlemsstaterna skall **granska och, om så krävs, förenkla** de förfaranden och formaliteter som omgärdar start och utövande av en tjänsteverksamhet.

1a. Kommissionen kan införa harmoniserade blanketter på gemenskapsnivå i enlighet med det förfarande som avses i artikel 42.2. Dessa blanketter skall vara likvärdiga med certifikat, intyg eller andra dokument som krävs av en tjänsteleverantör.

2. Om medlemsstaterna begär att leverantörer eller mottagare av tjänster skall tillhandahålla ett certifikat, ett intyg eller något annat dokument som visar att de uppfyller ett visst krav, skall de godta alla dokument från en annan medlemsstat som tjänar ett likvärdigt syfte eller av vilka det framgår att det berörda kravet är uppfyllt. De kan inte kräva att dokument från en annan medlemsstat skall vara i form av ett original, en bestyrkt kopia eller en auktoriserad översättning, förutom i sådana fall där det föreskrivs i andra gemenskapsinstrument eller då ett sådant krav är motiverat av tvingande hänsyn till allmänintresset, såsom allmän ordning och säkerhet.

Det första stycket skall inte påverka medlemsstaternas rätt att kräva att handlingar skall översättas till något av deras egna officiella språk, utan krav på att översättaren skall vara auktoriserad.

3. Punkt 2 skall inte tillämpas på de dokument som avses i artikel 50 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG om erkännande av yrkeskvalifikationer³⁷, i artikel 45.3 samt artiklarna 46, 49 och 50 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/18/EG om samordning av förfarandena vid offentlig upphandling av byggentreprenader, varor och tjänster³⁸, i artikel 3.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 98/5/EG om underlättande av stadigvarande utövande av advokatycket i en annan medlemsstat än den i vilken auktorisationen erhöles³⁹, i rådets direktiv 68/151/EEG⁴⁰, ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/58/EG⁴¹ om krav på offentlighet i vissa typer av bolag, och i rådets elfte direktiv 89/666/EEG om krav på offentlighet i filialer som har öppnats i en medlemsstat av vissa typer av bolag som lyder under lagstifningen i en annan stat⁴².

³⁷ EUT L 255, 30.9.2005, s. 22.

³⁸ EUT L 134, 30.4.2004, s. 114.

³⁹ EGT L 77, 14.3.1998, s. 36.

⁴⁰ EGT L 65, 14.3.1968, s. 8.

⁴¹ EUT L 221, 4.9.2003, s. 13.

⁴² EGT L 395, 30.12.1989, s. 36.

Artikel 6
Gemensamma kontaktpunkter

1. Medlemsstaterna skall *se till* att en tjänsteleverantör *senast tre år efter det att detta direktiv trätt i kraft* kan fullgöra följande förfaranden och formaliteter *i enlighet med bestämmelserna i detta kapitel och kapitel IIa* via så kallade *”gemensamma kontaktpunkter”*:

- a) Alla de förfaranden och formaliteter som är nödvändiga vid start av en tjänsteverksamhet, särskilt deklARATIONER, ANMÄLNINGAR och tillståndsansökningar hos behöriga myndigheter, inklusive ansökningar om upptagning i register, matrikel eller databas eller om registrering hos ett yrkesförbund eller en branschorganisation.
- b) Alla ansökningar om tillstånd som är nödvändiga för utövandet av tjänsteverksamheten.

2. *Inrättandet av gemensamma kontaktpunkter skall inte påverka funktions- och behörighetsfördelningen mellan myndigheterna inom de nationella systemen.*

Artikel 7
Rätt till information

1. Medlemsstaterna skall se till att följande uppgifter finns lätt tillgängliga för leverantörer och mottagare av tjänster via de *gemensamma kontaktpunkterna*:

- a) De krav som gäller för tjänsteleverantörer som är etablerade på deras territorium, särskilt sådana som rör förfaranden och formaliteter som tjänsteleverantörer skall fullgöra för att få starta och utöva tjänsteverksamhet.
- b) Kontaktuppgifter till behöriga myndigheter så att tjänsteleverantörer kan kontakta dessa direkt, däribland uppgifter om myndigheter som ansvarar för frågor om utövande av tjänsteverksamhet.
- c) Information om hur och på vilka villkor man kan få tillgång till offentliga register och databaser som rör leverantörer och tjänster.
- d) Information om vilka möjligheter till överklagande *som i allmänhet* står till förfogande vid tvister mellan de behöriga myndigheterna och leverantörer eller mottagare av tjänster, eller mellan en tjänsteleverantör och en tjänstemottagare, eller mellan olika leverantörer.
- e) Kontaktuppgifter till andra sammanslutningar och organisationer än de behöriga myndigheterna, där leverantören eller mottagaren av tjänster kan få praktisk hjälp.

2. Medlemsstaterna skall se till att leverantörer och mottagare av tjänster på begäran kan få stöd från de behöriga myndigheterna i form av information om hur kraven i punkt 1 a brukar tolkas och tillämpas. *Dessa råd skall vid behov innehålla en enkel vägledning i olika steg. Informationen skall ges på ett klart och begripligt språk.*

3. Medlemsstaterna skall se till att de uppgifter och det stöd som avses i punkterna 1 och 2 tillhandahålls på ett tydligt och entydigt vis, att de är lätt tillgängliga även på distans och på elektronisk väg, samt att de hålls aktuella.
4. Medlemsstaterna skall se till att de gemensamma kontaktpunkterna och de behöriga myndigheterna så snart som möjligt besvarar varje begäran om sådan information eller sådan hjälp som avses i punkterna 1 och 2, och att de i sådana fall då begäran är felaktig eller ogrundad utan dröjsmål underrättar frågeställaren om detta.
5. Medlemsstaterna skall genomföra punkterna 1–4 **senast tre år efter det att detta direktiv trätt i kraft.**
6. Medlemsstaterna och kommissionen skall vidta kompletterande åtgärder för att uppmuntra de **gemensamma kontaktpunkterna** att göra den information som avses i **denna artikel** tillgänglig på andra gemenskapsspråk **i den mån det är förenligt med deras lagstiftning om språkanvändning.**
7. **De behöriga myndigheternas skyldighet att bistå leverantörer och mottagare av tjänster innebär inte att dessa myndigheter är skyldiga att tillhandahålla juridisk rådgivning i enskilda fall, utan gäller endast allmän information om hur kraven vanligen tolkas eller tillämpas.**

Artikel 8

Förfaranden på elektronisk väg

1. Medlemsstaterna skall se till att alla förfaranden och formaliteter för att starta och utöva en tjänsteverksamhet **senast tre år efter det att detta direktiv trätt i kraft** kan fullgöras enkelt, på distans och på elektronisk väg vid den berörda **gemensamma kontaktpunkten** och med de behöriga myndigheterna.
2. Punkt 1 omfattar inte inspektion av den plats där tjänsten utförs eller av tjänsteleverantörers utrustning eller fysisk granskning av dessas duglighet.
3. Kommissionen skall enligt det förfarande som avses i artikel 42.2 anta närmare föreskrifter för genomförande av punkt 1 för att underlätta informationssystemens driftskompatibilitet och användningen av förfaranden på elektronisk väg medlemsstaterna emellan.

Kapitel IIa

Etableringsfrihet för tjänsteleverantörer

AVSNITT 1 TILLSTÅND

Artikel 9 Tillståndssystem

1. Medlemsstaterna får kräva att näringsidkare skall söka tillstånd för att starta och utöva tjänsteverksamhet endast om följande villkor är uppfyllda:
 - a) Tillståndssystemet diskriminerar inte leverantören i fråga.
 - b) Behovet av ett tillståndssystem är motiverat av tvingande hänsyn till allmänintresset.
 - c) Det eftersträlvade målet kan inte nås med en mindre begränsande åtgärd, i synnerhet därför att en efterhandskontroll skulle ske för sent för att få någon reell verkan.
2. I den rapport som avses i artikel 41 skall medlemsstaterna beskriva hur deras tillståndssystem ser ut och **motivera deras förenlighet** med punkt 1.
3. Detta avsnitt skall inte tillämpas på sådana aspekter i tillståndssystem som harmoniserats i enlighet med andra gemenskapsinstrument.

Artikel 10 Villkor för tillståndsgivning

1. Tillståndsgivningen skall följa kriterier som hindrar de nationella myndigheterna från att göra en godtycklig eller skönsmässig bedömning.
2. De kriterier som avses i punkt 1 skall vara
 - a) icke-diskriminerande,
 - b) motiverade av tvingande hänsyn till allmänintresset,
 - c) proportionella i förhållande till detta syfte avseende allmänintresset,
 - d) exakta och entydiga,
 - e) objektiva,
 - f) offentliggjorda i förväg,
 - fa) öppna för insyn och tillgängliga.**

3. Villkoren för beviljande av tillstånd för en ny etablering får inte överlappa andra krav och kontroller som är likvärdiga eller i allt väsentligt har jämförbara syften och som tjänsteleverantören redan omfattas av i en annan eller samma medlemsstat. De kontaktpunkter som avses i artikel 33 och tjänsteleverantören skall bistå den behöriga myndigheten med nödvändiga uppgifter om dessa krav. ***Vid bedömningen av om villkoren är likvärdiga eller i allt väsentligt jämförbara skall inte enbart målet för och syftet med villkoren bedömas, utan även deras verkan och hur effektivt de kan tillämpas.***

4. Tillståndet skall ge tjänsteleverantören rätt att få starta eller utöva tjänsteverksamhet på hela landets territorium, t.ex. genom att upprätta agenturer, dotterbolag, filialer eller kontor, utom då det av tvingande hänsyn till allmänintresset är motiverat att utfärda ett särskilt tillstånd för varje etablering ***eller begränsa tillståndet till en viss del av territoriet.***

5. Tillståndet skall utfärdas så snart ärendet har granskats och man har fastställt att villkoren för att få tillståndet är uppfyllda.

6. Eventuella avslag eller andra svar från de behöriga myndigheterna, såsom avslag på en ansökan om eller återkallande av ett tillstånd, skall motiveras, särskilt med avseende på bestämmelserna i denna artikel, och skall kunna överklagas vid domstol.

7. ***Denna artikel skall inte påverka behörighetsfördelningen mellan de myndigheter i medlemsstaterna som på lokal eller regional nivå utfärdar sådana tillstånd.***

Artikel 11

Tillståndets varaktighet

1. Det tillstånd som tjänsteleverantören beviljas får inte vara tidsbegränsat, utom i sådana fall då

- a) tillståndet förnyas automatiskt ***eller med den enda förutsättningen att villkoren fortsatt uppfylls,***
- b) antalet tillgängliga tillstånd är begränsat ***av tvingande hänsyn till allmänintresset, eller***
- c) en begränsad varaktighet är motiverad av tvingande hänsyn till allmänintresset.

2. Punkt 1 skall inte gälla för den tidsfrist inom vilken tjänsteleverantören måste starta sin verksamhet efter att ha erhållit tillståndet.

3. Medlemsstaterna skall kräva att tjänsteleverantörer underrättar den berörda ***gemensamma kontaktpunkt*** som avses i artikel 6 ***om följande förändringar:***

- ***Bildandet av dotterbolag som utövar verksamhet inom tillståndets tillämpningsområde.***
- ***Förändringar i deras situation som får till följd att villkoren för tillståndet inte längre är uppfyllda.***

4. ***Denna artikel skall inte påverka medlemsstaternas möjlighet att återkalla tillstånd i sådana fall då villkoren för tillstånd inte längre är uppfyllda.***

Artikel 12

Urval mellan flera sökande

1. Om antalet tillstånd för en viss verksamhet är begränsat på grund av knappa naturresurser eller begränsad teknisk kapacitet skall medlemsstaterna göra ett urval mellan de sökande med hjälp av ett förfarande som uppfyller alla krav på opartiskhet och öppenhet, särskilt kravet på tillräcklig information om att förfarandet inletts, ***pågår och avslutats***.
2. I de fall som avses i punkt 1 skall tillståndet beviljas för en lämplig begränsad tid och får inte förnyas automatiskt eller innebära några andra fördelar för den tjänsteleverantör vars tillstånd just gått ut eller någon person med särskild koppling till den leverantören.
3. ***Om inte annat följer av punkt 1 samt artiklarna 9 och 10 får medlemsstaterna när de fastställer reglerna för sina urvalsförfaranden tillämpa kriterier som rör folkhälsa, socialpolitiska mål, hälsa och säkerhet för arbetstagare och egenföretagare, miljöskydd, bevarande av kulturarvet samt andra tvingande hänsyn till allmänintresset, i enlighet med gemenskapsrätten.***

Artikel 13

Tillståndsförfaranden

1. Tillståndsgivningen skall följa tydliga förfaranden och formaliteter som skall offentliggöras i förväg och som garanterar ***de sökande*** att deras ansökan behandlas objektivt och opartiskt.
2. Dessa tillståndsförfaranden och formaliteter får inte verka avskräckande och inte i onödan försvåra eller försena tillhandahållandet av tjänsten. De skall vara lättillgängliga, och de eventuella administrativa kostnader som de kan medföra för ***de sökande*** skall vara rimliga i förhållande till omkostnaderna i samband med tillståndsförfarandena ***och får inte överstiga kostnaden för förfarandet***.
3. Förfarandena och formaliteterna skall garantera de sökande att deras ansökningar behandlas så snart som möjligt och, under alla omständigheter, inom en rimlig tidsfrist som skall fastställas och offentliggöras i förväg. ***Tidsfristen skall inte börja löpa förrän alla handlingar lämnats in.***
4. Om inget annat meddelats inom den tidsfrist som avses i punkt 3 skall tillståndet anses beviljat. För vissa former av verksamhet kan emellertid ett annat förfarande tillämpas om det är motiverat av tvingande hänsyn till allmänintresset.
5. För varje ansökan om tillstånd skall ett mottagningsbevis tillhandahållas så snart som möjligt. På mottagningsbeviset skall anges
 - a) vilken tidsfrist som gäller enligt punkt 3,
 - b) hur beslutet kan överklagas,
 - c) att tillståndet får anses beviljat om inget annat meddelats inom den angivna tidsfristen.

6. Om ansökan är ofullständig skall den sökande så snart som möjligt underrättas om att ytterligare handlingar behöver sändas in *och om eventuella följder för den rimliga tidsfrist för handläggning som avses i punkt 3.*

7. *Om en ansökan avslås på grund av att den inte överensstämmer med föreskrivna förfaranden eller formaliteter skall den sökande så snart som möjligt informeras om avslaget.*

AVSNITT 2 OTILLÅTNA KRAV ELLER KRAV SOM SKALL UTVÄRDERAS

Artikel 14 **Otillåtna krav**

Medlemsstaterna får inte ställa något av följande krav för att tillåta start eller utövande av tjänsteverksamhet på landets territorium:

- 1) Diskriminerande krav som direkt eller indirekt grundar sig på nationalitet eller, i fråga om företag, dess säte, och i synnerhet
 - a) krav på medborgarskap för tjänsteleverantörer, deras personal, aktieägare eller medlemmar i företagsledning och styrelse,
 - b) krav på att tjänsteleverantörer, deras personal, aktieägare eller medlemmar i företagsledning och styrelse skall vara bosatta på landets territorium.
- 2) Förbud mot att vara etablerad i flera medlemsstater eller vara registrerad vid eller vara medlem av ett yrkesförbund eller en branschorganisation i mer än en medlemsstat.
- 3) Inskränkningar i leverantörens frihet att välja om etableringen skall avse den huvudsakliga verksamheten eller en biverksamhet, särskilt skyldighet för leverantören att förlägga sin huvudsakliga verksamhet till landets territorium, eller inskränkningar i friheten att välja om etableringen skall ske i form av en agentur, en filial eller ett dotterbolag.
- 4) Krav på ömsesidighet med den medlemsstat där leverantören redan är etablerad, bortsett från de krav på ömsesidighet som redan fastställts i gemenskapsinstrument som rör energi.
- 5) Tillämpning i enskilda fall av en ekonomisk prövning där tillståndsgivningen är beroende av att man kan påvisa att det finns ett ekonomiskt behov eller en efterfrågan på marknaden, eller av att man utvärderar verksamhetens potentiella eller aktuella ekonomiska effekter eller bedömer om verksamheten stämmer överens med målen i den behöriga myndighetens ekonomiska planering. ***Detta förbud gäller inte planeringskrav som inte rör ekonomiska mål utan tjänar överordnade syften som rör allmänintresset.***
- 6) Direkt eller indirekt inblandning av konkurrerande aktörer, även inom rådgivande organ, vid beviljandet av tillstånd eller då de behöriga myndigheterna antar andra

beslut, med undantag för yrkesförbund och branschorganisationer eller andra organ som handlar i egenskap av behöriga myndigheter. **Detta förbud gäller inte samråd med organisationer såsom handelskammare eller med arbetsmarknadens parter i andra frågor än enskilda ansökningar om tillstånd.**

- 7) Skyldighet att ställa eller bidra till en ekonomisk säkerhet eller att ta en försäkring hos tjänsteleverantörer eller organ som är etablerade på landets territorium. **Detta påverkar inte medlemsstaternas möjlighet att kräva finansiell säkerhet i sig och det påverkar inte heller kraven avseende deltagande i en kollektiv ersättningsfond, till exempel för medlemmar i yrkesförbund eller branschorganisationer.**
- 8) Skyldighet att under en viss tid ha varit **förhandsregistrerad** i registren på landets territorium eller att **tidigare** under en viss tid ha bedrivit verksamhet där.

Artikel 15

Krav som skall utvärderas

1. Medlemsstaterna skall undersöka om det i deras respektive rättsordningar finns några krav av det slag som anges i punkt 2 och, om så är fallet, se till att dessa krav uppfyller villkoren i punkt 3. Medlemsstaterna skall anpassa sina lagar och andra författningar så att de blir förenliga med de villkoren.

2. Medlemsstaterna skall undersöka om det i deras respektive rättsordningar föreskrivs att följande icke-diskriminerande krav skall vara uppfyllda vid start eller utövande av tjänsteverksamhet:

- a) Kvantitativa eller geografiska begränsningar, särskilt i form av begränsningar knutna till folkmängd eller ett minsta geografiskt avstånd mellan olika tjänsteleverantörer.
- b) Krav på att tjänsteleverantören skall ha en viss juridisk form.
- c) Krav som rör företagets kapitalinnehav.
- d) Krav som innebär att endast vissa tjänsteleverantörer på grund av verksamhetens särskilda karaktär får starta tjänsteverksamheten i fråga, med undantag för krav rörande **områden som omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG om erkännande av yrkeskvalifikationer**⁴³ eller sådana krav som föreskrivs i andra gemenskapsinstrument.
- e) Förbud mot flera etableringar inom samma stats territorium.
- f) Krav på ett minsta antal anställda.
- g) Obligatoriska minimi- och/eller maximipriser som tjänsteleverantören måste tillämpa.
- h) **Utgår.**

⁴³ EUT L 255, 30.9.2005, s. 22.

- i) *Utgår.*
- j) Skyldighet för tjänsteleverantören att vid sidan av sin tjänst tillhandahålla andra specifika tjänster.

3. Medlemsstaterna skall se till att kraven i punkt 2 uppfyller följande villkor:

- a) Icke-diskriminering: kraven får varken vara direkt eller indirekt diskriminerande på grundval av nationalitet eller, i fråga om företag, var företaget har sitt säte.
- b) Nödvändighet: kraven skall vara motiverade av tvingande hänsyn till allmänintresset.
- c) Proportionalitet: kraven skall vara lämpliga för att säkerställa att det eftersträvade målet uppnås, de får inte sträcka sig längre än vad som är nödvändigt för att målet skall nås och det får inte vara möjligt att ersätta dessa krav med andra, mindre begränsande åtgärder som skulle ge samma resultat.

4. *Reglerna i punkterna 1-3 gäller lagstiftning om tjänster av allmänt ekonomiskt intresse i den mån tillämpningen av dessa regler inte rättsligt eller i praktiken hindrar att de särskilda uppgifter som tilldelats dem fullgörs.*

5. I den ömsesidiga utvärderingsrapport som föreskrivs i artikel 41 skall medlemsstaterna ange

- a) vilka krav de har för avsikt att behålla, samt varför de anser att dessa krav uppfyller villkoren i punkterna 3 och 4, och
- b) vilka krav som har upphävts eller mildrats.

6. Från och med den dag då detta direktiv träder i kraft får medlemsstaterna endast införa nya krav av den typ som avses i punkt 2, om dessa krav uppfyller villkoren i punkt 3 och beror på förändrade omständigheter.

7. Medlemsstaterna skall till kommissionen anmäla alla förslag till nya lagar och andra författningar i vilka sådana krav som avses i punkt 5 ingår, samt skälen till dem. Kommissionen skall underrätta de övriga medlemsstaterna om dessa bestämmelser. Denna anmälan skall inte hindra medlemsstaterna från att anta de berörda bestämmelserna.

Inom tre månader från anmälan skall kommissionen undersöka om de nya bestämmelserna är förenliga med gemenskapsrätten och vid behov fatta ett beslut om att begära att medlemsstaten i fråga skall avstå från att anta dem eller upphäva dem.

Kapitel III

Fri rörlighet för tjänster

AVSNITT 1

FRIHET ATT TILLHANDAHÅLLA TJÄNSTER OCH DÄRTILL KNUTNA UNDANTAG

Artikel 16

Frihet att tillhandahålla tjänster

1. *Medlemsstaterna skall respektera tjänsteleverantörernas rätt att tillhandahålla tjänster i en annan medlemsstat än den där de är etablerade.*

Den medlemsstat där tjänsten tillhandahålls skall garantera rätten att fritt få starta och utöva tjänsteverksamhet inom dess territorium.

Om medlemsstaterna ställer krav för att tillåta start eller utövande av en tjänsteverksamhet på sitt territorium skall de respektera följande principer:

a) *Icke-diskriminering: kravet får varken direkt eller indirekt vara diskriminerande på grundval av nationalitet eller, för juridiska personer, etableringsmedlemsstat.*

b) *Nödvändighet: kravet måste motiveras med skäl som avser allmän ordning, säkerhet eller hälsa samt miljöskydd.*

c) *Proportionalitet: kravet måste vara lämpligt för uppfyllandet av det mål som eftersträvas och får inte gå längre än vad som är nödvändigt för att målet skall uppfyllas.*

2. *Medlemsstaterna får inte inskränka friheten att tillhandahålla tjänster när det gäller en tjänsteleverantör som är etablerad i en annan medlemsstat genom att ställa något av följande krav:*

a) *Krav på att tjänsteleverantören skall vara etablerad inom landets territorium.*

b) *Krav på att tjänsteleverantören skall skaffa ett tillstånd hos de behöriga myndigheterna eller tas upp i ett register eller i en yrkessammanslutning på landets territorium, utom i de fall som föreskrivs i detta direktiv eller i andra gemenskapsrättsakter.*

c) *Förbud för tjänsteleverantören att skaffa sig viss infrastruktur inom landets territorium, såsom ett kontor eller en mottagning, om leverantören behöver det för att kunna utföra sina tjänster.*

d) *Tillämpning av ett särskilt avtalsförhållande mellan tjänsteleverantören och mottagaren av tjänsterna som hindrar eller inskränker ett oberoende tillhandahållande av tjänster.*

e) Krav på att tjänsteleverantören skall ha en särskild legitimation utfärdad av landets behöriga myndigheter för att få utöva en viss tjänsteverksamhet.

f) Krav på att bruket av den utrustning och det material som krävs för tjänstens utförande skall uppfylla vissa villkor, utom då detta är nödvändigt för att garantera hälsa och säkerhet på arbetsplatsen.

g) Inskränkningar av den frihet att tillhandahålla tjänster som avses i artikel 20.

3. Den medlemsstat till vilken tjänsteleverantören förflyttar sig skall inte förhindras att ställa krav på hur en tjänsteverksamhet bedrivs om detta är motiverat av skäl som avser allmän ordning, säkerhet eller hälsa samt miljöskydd och som överensstämmer med punkt 1. Inte heller skall en medlemsstat hindras från att, i överensstämmelse med gemenskapsrätten, tillämpa egna regler för anställningsvillkor, inbegripet regler i kollektivavtal.

4. Senast fem år efter det att detta direktiv trätt i kraft skall kommissionen, efter samråd med medlemsstaterna och arbetsmarknadsparterna på gemenskapsnivå, till Europaparlamentet och rådet överlämna en rapport om tillämpningen av denna artikel, i vilken kommissionen skall beakta behovet av harmoniseringsåtgärder avseende tjänsteverksamhet som omfattas av detta direktiv.

Artikel 17

Ytterligare undantag från friheten att tillhandahålla tjänster

Artikel 16 skall inte tillämpas på följande:

- 1) *Tjänster av allmänt ekonomiskt intresse som tillhandahålls i en annan medlemsstat, bl.a. följande:*
 - a) *Inom postsektorn, tjänster som omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 97/67/EG⁴⁴.*
 - b) *Inom elsektorn, tjänster som omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/54/EG⁴⁵,*
 - c) *Inom gassektorn, tjänster som omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/55/EG⁴⁶.*
 - d) *Tjänster avseende vattendistribution, vattenförsörjning och avloppsvatten.*
 - e) *Avfallshantering.*
- 2) *Utgår.*
- 3) *Utgår.*

⁴⁴ EGT L 15, 21.1.1998, s. 14.

⁴⁵ EUT L 176, 15.7.2003, s. 37.

⁴⁶ EUT L 176, 15.7.2003, s. 57.

- 4) ***Utgår.***
- 5) Områden som omfattas av ***Europaparlamentets och rådets direktiv 96/71/EG om utstationering av arbetstagare i samband med tillhandahållande av tjänster***⁴⁷.
- 6) Områden som omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG ***om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter***⁴⁸.
- 7) Områden som omfattas av rådets direktiv 77/249/EEG ***om underlättande för advokater att effektivt begagna sig av friheten att tillhandahålla tjänster***⁴⁹.
- 7a) ***Verksamhet som består i rättslig indrivning av fordringar.***
- 8) ***Områden som omfattas av avdelning II i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG om erkännande av yrkeskvalifikationer***⁵⁰, ***liksom av krav i den medlemsstat där tjänsten tillhandahålls vilka innebär att en verksamhet förbehålls ett visst yrke.***
- 9) ***Områden som omfattas av rådets förordning (EEG) nr 1408/71 om samordning av de sociala trygghetssystemen***⁵¹.
- 10) ***När det gäller administrativa formaliteter beträffande fri rörlighet för personer och deras hemvist, områden som omfattas av bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG om unionsmedborgarnas och deras familjemedlemmars rätt att färdas och uppehålla sig fritt på medlemsstaternas område***⁵², i vilka det fastställs vilka administrativa formaliteter som de berörda skall fullgöra hos de behöriga myndigheterna i den ***medlemsstat där tjänsten tillhandahålls.***
- 11) ***Möjligheten för medlemsstaterna att kräva en visering eller ett uppehållstillstånd för sådana tredjelandsmedborgare som förflyttar sig till en annan medlemsstat för att tillhandahålla en tjänst som inte omfattas av den ordning för ömsesidigt erkännande som fastställs i artikel 21 i konventionen om tillämpning av Schengenavtalet, eller möjligheten att tvinga tredjelandsmedborgare att anmäla sig till de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där tjänsten tillhandahålls, vid ankomsten till landet eller efter detta.***
- 12) Den tillståndsgivning som avses i artiklarna 3 och 4 i rådets förordning (EEG) nr 259/93 ***om övervakning och kontroll av avfallstransporter inom, till och från Europeiska gemenskapen***⁵³.

⁴⁷ EGT L 18, 21.1.1997, s. 1.

⁴⁸ EGT L 281, 28.11.1995, s. 1.

⁴⁹ EGT L 78, 26.3.1977, s. 17.

⁵⁰ EUT L 255, 30.9.2005, s. 22.

⁵¹ EGT L 149, 5.7.1971, s. 2. Förordningen senast ändrad genom förordning (EG) nr 647/2005 (EUT L 117, 4.5.2005, s. 1).

⁵² EUT L 158, 30.4.2004, s. 77.

⁵³ EGT L 30, 6.2.1993, s. 1. Förordningen senast ändrad genom kommissionens förordning (EG) nr 2557/2001 (EGT L 349, 31.12.2001, s. 1.)

- 13) Upphovsrätt, närstående rättigheter, rättigheter som avses i rådets direktiv 87/54/EEG⁵⁴ och i Europaparlamentets och rådets direktiv 96/9/EG⁵⁵ samt industriellt rättsskydd.
- 14) Handlingar som enligt lag kräver medverkan av notarius publicus.
- 15) *Områden som omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv.../.../EG om lagstadgad revision av årsbokslut och sammanställd redovisning och om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG⁵⁶ och 83/349/EEG⁵⁷.*
- 16) *Utgår.*
- 17) *Utgår.*
- 18) *Utgår.*
- 19) Registrering av fordon som leasats i en annan medlemsstat.
- 20) *Bestämmelser om avtalsförpliktelser och förpliktelser utanför avtalsförhållanden, även avtalsformen, fastställda enligt internationella privaträttsliga regler.*

[Artikel 18 utgår]

Artikel 19
Undantag i enskilda fall

1. Genom undantag från artikel 16 får en medlemsstat under särskilda omständigheter vidta åtgärder gentemot en tjänsteleverantör som är etablerad i en annan medlemsstat om åtgärden avser tjänsters säkerhet.

[a), b) och c) utgår]

2. De åtgärder som avses i punkt 1 får vidtas endast om det sker enligt det förfarande för ömsesidigt bistånd som avses i artikel 37 och om följande villkor är uppfyllda:

- a) De nationella bestämmelser med stöd av vilka åtgärden vidtas har inte varit föremål för någon gemenskapsharmonisering på det område som avses i punkt 1.
- b) Åtgärderna ger ett mer omfattande skydd för tjänstemottagaren än den åtgärd som etableringsmedlemsstaten skulle kunna vidta med stöd av sina nationella bestämmelser.
- c) Etableringsmedlemsstaten har inte vidtagit några åtgärder eller har vidtagit åtgärder som är otillräckliga i förhållande till dem som avses i artikel 37.2.

⁵⁴ EGT L 24, 27.1.1987, s. 36.

⁵⁵ EGT L 77, 27.3.1996, s. 20.

⁵⁶ EGT L 222, 14.8.1978, s. 11.

⁵⁷ EGT L 193, 18.7.1983, s. 1.

d) Åtgärderna står i proportion till det eftersträvade syftet.

3. Punkterna 1 och 2 skall inte påverka bestämmelser som fastställs i olika gemenskapsinstrument och som garanterar friheten att tillhandahålla tjänster eller som medger undantag från dessa bestämmelser.

AVSNITT 2 TJÄNSTEMOTTAGARES RÄTTIGHETER

Artikel 20

Otillåtna begränsningar

Medlemsstaterna får inte ställa sådana krav på tjänstemottagarna att de inskränker utnyttjandet av en tjänst som tillhandahålls av en tjänsteleverantör som är etablerad i en annan medlemsstat, i synnerhet följande:

- a) Kravet att tillstånd skall erhållas från de behöriga myndigheterna, eller att en deklARATION skall göras till dem.
- b) Begränsningar av möjligheterna till ekonomiska bidrag på grund av att tjänsteleverantören är etablerad i en annan medlemsstat eller med hänvisning till den plats där tjänsten utförs.
- c) Ålägganden för tjänstemottagare att betala diskriminerande eller orimliga **avgifter** för den utrustning som de behöver för att kunna ta emot en tjänst på distans från en annan medlemsstat.

Artikel 21

Icke-diskriminering

1. Medlemsstaterna skall se till att tjänstemottagarna inte omfattas av diskriminerande krav som grundas på deras nationalitet eller bosättningsort.

2. Medlemsstaterna skall se till att de allmänna villkor för tillgång till en tjänst som leverantören erbjuder allmänheten inte innehåller diskriminerande bestämmelser som grundar sig på tjänstemottagarens nationalitet eller bosättningsort, dock utan att utesluta möjligheten att införa skillnader i villkoren när dessa är direkt motiverade av objektiva faktorer.

Artikel 22

Stöd till tjänstemottagarna

1. Medlemsstaterna skall se till att tjänstemottagarna **via de gemensamma kontaktpunkterna** kan få tillgång till följande:

- a) Uppgifter om vilka krav som gäller i andra medlemsstater för start och utövande av tjänsteverksamhet, särskilt konsumentskydds krav.

- b) *Allmän* information om vilka möjligheter man har att få sin sak prövad vid en eventuell tvist mellan en leverantör och en mottagare av tjänster.
- c) Kontaktuppgifter till sammanslutningar eller organisationer, inklusive rådgivningskontoren inom nätverket *för europeiska informationscentrum för konsumenter (ECC-Net)*, där leverantörer eller mottagare av tjänster kan få praktisk hjälp.

Vid behov skall råden från behöriga myndigheter även omfatta en enkel vägledning i olika steg.

Uppgifter och stöd skall tillhandahållas på ett tydligt och entydigt sätt, vara lätt tillgängliga även på distans och på elektronisk väg samt hållas aktuella.

2. Medlemsstaterna kan anförtro den uppgift som avses i punkt 1 till de *gemensamma kontaktpunkterna* eller något annat organ, såsom rådgivningskontoren inom *nätverket för europeiska informationscentrum för konsumenter (ECC-Net)*, konsumentorganisationerna eller *Euro Info Centres*.

Senast vid det datum som anges i artikel 45 skall medlemsstaterna meddela de utsedda organens namn och kontaktuppgifter till kommissionen. Kommissionen skall översända dessa uppgifter till alla medlemsstater.

3. För att kunna lämna de uppgifter som avses i punkt 1 skall det utsedda organ som tjänstemottagaren har vänt sig till kontakta motsvarande organ i den berörda medlemsstaten. Det sistnämnda organet skall översända uppgifterna så snart som möjligt. Medlemsstaterna skall se till att dessa organ bistår varandra och göra sitt yttersta för se till att de kan samarbeta effektivt.

4. Kommissionen skall i enlighet med det förfarande som avses i artikel 42.2 anta tillämpningsföreskrifter för punkterna 1–3, där de tekniska mekanismerna för informationsutbyte mellan organ i olika medlemsstater fastställs, och särskilt informationssystemens driftskompatibilitet.

[Artikel 23 utgår]

[Artikel 24 utgår]

[Artikel 25 utgår]

Kapitel IV

Tjänsternas kvalitet

Artikel 26

Uppgifter om leverantörerna och deras tjänster

1. Medlemsstaterna skall se till att tjänsteleverantörerna ställer följande uppgifter till tjänstemottagarnas förfogande:

- a) Tjänsteleverantörens namn, **rättsliga ställning och juridiska form**, etableringsadress och andra uppgifter som gör att man snabbt kan komma i kontakt med leverantören för direktkommunikation, om så behövs på elektronisk väg.
- b) Om tjänsteleverantören är inskriven i ett handelsregister eller något annat liknande offentligt register, registrets namn och tjänsteleverantörens registreringsnummer eller motsvarande identifieringsuppgifter
- c) Om verksamheten omfattas av ett tillståndssystem, adressuppgifter till den berörda behöriga myndigheten eller den gemensamma kontaktpunkten.
- d) Om leverantörens verksamhet är momsbelagd, det registreringsnummer som avses i artikel 22.1 i rådets sjätte direktiv 77/388/EEG⁵⁸.
- e) När det gäller reglerade yrken, den yrkesorganisation eller liknande organ där leverantören är registrerad, tillsammans med yrkestiteln samt den medlemsstat i vilken leverantören tilldelats denna titel.
- f) Standardklausuler och allmänna villkor som leverantören eventuellt tillämpar.
- g) Avtalsbestämmelser om vilken lagstiftning som skall tillämpas på avtalet och/eller om behörig domstol.

2. Medlemsstaterna skall se till att de uppgifter som avses i punkt 1 lämnas enligt leverantörens egna preferenser genom att de

- a) tillhandahålls av leverantören på eget initiativ,
- b) finns lätt tillgängliga för tjänstemottagaren på den plats där tjänsten utförs eller där avtalet ingås,
- c) finns lätt tillgängliga för tjänstemottagaren på elektronisk väg genom en adress som leverantören angivit,
- d) finns med i eventuella informationshandlingar som leverantören lämnar tjänstemottagaren och där tjänsterna som tillhandahålls beskrivs i detalj.

⁵⁸ EGT L 145, 13.6.1977, s. 1.

3. Medlemsstaterna skall se till att leverantörer på tjänstemottagarens begäran lämnar följande kompletterande uppgifter:

- a) En sammanfattning av vad tjänsten i huvudsak omfattar.
- b) Priset på tjänsten eller, då ett exakt sådant inte kan anges, den beräkningsmetod som används för att fastställa priset så att tjänstemottagaren kan kontrollera priset, eller en tillräckligt detaljerad uppskattning av det.

[c) utgår]

- d) För reglerade yrken, en hänvisning till vilka regler som gäller för ett visst yrke i etableringsmedlemsstaten och en anvisning om hur man kan få tillgång till dessa regler.

4. Medlemsstaterna skall säkerställa att den information som tjänsteleverantören skall lämna i enlighet med detta kapitel tillhandahålls eller meddelas på ett klart och entydigt sätt och i god tid innan avtalet ingås eller, om det inte finns något skriftligt avtal, innan tjänsten utförs.

5. De informationskrav som avses i detta kapitel gäller vid sidan av de krav som redan föreskrivs i gemenskapsrätten och hindrar inte medlemsstaterna från att ställa ytterligare krav på uppgifter från de tjänsteleverantörer som är etablerade på deras territorium.

6. Kommissionen får i enlighet med förfarandet i artikel 42.2 närmare fastställa innehållet i de uppgifter som avses i punkterna 1 och 3 i denna artikel med hänsyn till vissa verksamheters särdrag, och ange närmare villkor för tillämpningen av bestämmelserna i punkt 2.

Artikel 27

Yrkesansvarsförsäkringar och garantier

1. Medlemsstaterna **får** se till att de leverantörer vilkas tjänster utgör en **direkt och** särskild risk för tjänstemottagarens **eller en tredje persons** hälsa eller säkerhet, eller för tjänstemottagarens ekonomiska **trygghet**, tecknar en yrkesansvarsförsäkring som skall vara anpassad till riskens art och omfattning, eller erbjuder andra garantier eller liknande arrangemang som är likvärdiga eller i allt väsentligt jämförbara när det gäller syftet. **Yrkesansvarsförsäkringen eller andra garantier skall täcka risker som är förbundna med sådana tjänster när de tillhandahålls i andra medlemsstater på samma sätt som när de tillhandahålls i den medlemsstat där tjänsteleverantören är etablerad.**

2. Medlemsstaterna skall se till att tjänsteleverantörer på tjänstemottagarnas begäran upplyser dessa om den försäkring eller de garantier som avses i punkt 1, särskilt försäkringsgivarens eller garantigivarens kontaktuppgifter samt geografisk täckning.

3. När en tjänsteleverantör etablerar sig på en medlemsstats territorium får denna medlemsstat inte kräva en yrkesansvarsförsäkring eller en garanti, om leverantören redan omfattas av en garanti som är likvärdig eller i allt väsentligt jämförbar när det gäller dess syfte och **det försäkringsskydd som den ger i fråga om den försäkrade risken, det försäkrade beloppet eller ett tak för garantin och eventuella undantag från försäkringsskyddet**, i en annan medlemsstat där tjänsteleverantören redan är etablerad. Om det endast rör sig om en

delvis likvärdig försäkring eller garanti får medlemsstaterna begära en kompletterande garanti som täcker de aspekter som inte redan omfattas.

Om medlemsstat kräver att tjänsteleverantörer som är etablerade på dess territorium tecknar en yrkesansvarsförsäkring eller lämnar någon annan garanti, skall denna medlemsstat som tillräckligt styrkande handling acceptera intyg om sådan försäkring som utfärdats av kreditinstitut eller försäkringsbolag vilka är etablerade i andra medlemsstater.

4. Punkterna 1-3 skall inte påverka de system för yrkesansvarsförsäkringar eller garantier som föreskrivs i andra gemenskapsrättsakter.

5. För att genomföra punkt 1 får kommissionen i enlighet med det förfarande som avses i artikel 42.2 upprätta en förteckning över tjänster som har de särdrag som avses i punkt 1 samt fastställa de gemensamma kriterier som gör det möjligt att fastställa hur den försäkring eller de garantier som avses i nämnda punkt bör vara utformade med hänsyn till riskens art och omfattning. ***I enlighet med det förfarande som avses i artikel 42.2 får kommissionen också inrätta ett förfarande som i händelse av att försäkringsmarknaden bevisligen misslyckas med att tillhandahålla lämpliga försäkringar och på särskilda villkor, däribland en anmälan till kommissionen, tillåter medlemsstaterna att under en begränsad tidsperiod ersätta skyldigheterna i denna artikel med ett informationskrav.***

6. ***I denna artikel avses med***

- ”direkt och särskild risk”: en risk som uppstår direkt vid tjänsteleveransen,***
- ”hälsa och säkerhet”: med avseende på en mottagare eller en tredje person, förebyggande av dödsfall eller allvarliga personskador,***
- ”ekonomisk trygghet”: när det gäller en tjänstemottagare, förebyggande av väsentlig förlust av pengar eller egendomsvärde,***
- ”yrkesansvarsförsäkring”: en försäkring som tecknats av en tjänsteleverantör för att täcka ett eventuellt ersättningsansvar gentemot tjänstemottagare och, i förekommande fall, tredje part, vilket härrör från tillhandahållandet av tjänsten.***

Artikel 28

Kundgaranti

1. Medlemsstaterna skall se till att tjänsteleverantörer på tjänstemottagarnas begäran upplyser dem om eventuella kundgarantier, vad garantin omfattar samt de väsentligaste kriterier som skall uppfyllas för att man skall kunna åberopa den, särskilt dess giltighetstid och på vilket territorium den gäller.

2. Medlemsstaterna skall se till att de uppgifter som avses i punkt 1 finns med i leverantörernas alla informationshandlingar där deras tjänster beskrivs i detalj.

3. Punkterna 1–2 skall inte påverka de system för kundgarantier som föreskrivs i andra gemenskapsrättsakter.

Artikel 29

Marknadskommunikation från reglerade yrken

1. Medlemsstaterna skall upphäva alla totalförbud mot marknadskommunikation från reglerade yrken.
2. Medlemsstaterna skall säkerställa att marknadskommunikation från reglerade yrken följer de yrkesetiska reglerna i överensstämmelse med gemenskapsrätten, särskilt beträffande yrkesverksamhetens oberoende, värdighet och integritet samt tystnadsplikt på ett sätt som överensstämmer med varje yrkes särdrag. ***De yrkesetiska reglerna för marknadskommunikation skall vara icke-diskriminerande, motiverade av tvingande hänsyn till allmänintresset och proportionerliga.***

Artikel 30

Verksamheter på flera olika områden

1. Medlemsstaterna skall säkerställa att tjänsteleverantörer inte åläggs krav som innebär att de endast får utöva en viss angiven verksamhet eller som inskränker möjligheten att utöva flera verksamheter ensam eller tillsammans med en partner.

Sådana krav kan emellertid ställas på följande typer av tjänsteleverantörer:

- a) Reglerade yrken, i de fall då det är motiverat för att se till att olika yrkesspecifika etiska krav följs, ***och då det är nödvändigt att säkerställa deras oberoende och opartiskhet.***
- b) Leverantörer av tjänster såsom certifiering, ackreditering, teknisk kontroll, testning eller försök, om det är motiverat för att garantera deras oberoende och opartiskhet.

2. Om verksamheter på flera olika områden ***mellan de tjänsteleverantörer som avses i punkterna 1 a och 1 b*** är tillåtna skall medlemsstaterna säkerställa följande:

- a) De skall förhindra intressekonflikter och oförenligheter mellan vissa verksamheter.
- b) De skall garantera det oberoende och den opartiskhet som krävs för vissa verksamheter.
- c) De skall säkerställa att reglerna för yrkesetik och uppträdande för olika verksamheter är förenliga sinsemellan, särskilt i fråga om tystnadsplikt.

3. Medlemsstaterna skall se till att tjänsteleverantörer på tjänstemottagarnas begäran informerar dem om sina parallella verksamheter och partnerskap på olika områden samt vilka åtgärder som vidtagits för att undvika intressekonflikter. Dessa uppgifter skall finnas med i leverantörens alla informationshandlingar där tjänsterna beskrivs i detalj.

4. I den rapport som avses i artikel 41 skall medlemsstaterna ange vilka tjänsteleverantörer som omfattas av kraven i punkt 1, vad kraven består i och varför de anser att kraven är motiverade.

Artikel 31

Tjänstekvalitet

1. Medlemsstaterna skall i samarbete med kommissionen vidta stödåtgärder för att uppmuntra tjänsteleverantörer att frivilligt säkerställa tjänsternas kvalitet, särskilt genom att
 - a) låta certifiera verksamheten eller låta den utvärderas av oberoende organ,
 - b) utarbeta egna kvalitetskriterier eller tillämpa andra kvalitetskriterier eller kvalitetsmärkningssystem som utarbetats av yrkesförbund på gemenskapsnivå.
2. Medlemsstaterna skall se till att information om innebörden av viss kvalitetsmärkning och kriterierna för tillämpning av kvalitetsmärkning och andra kvalitetstecken som rör tjänster är lättillgängliga för såväl tjänstemottagare som tjänsteleverantörer.
3. Medlemsstaterna skall i samarbete med kommissionen vidta stödåtgärder för att uppmuntra yrkesförbund, handelskamrar, hantverks- och industriföreningar **samt konsumentorganisationer** i medlemsstaterna att samarbeta på gemenskapsnivå för att förbättra kvaliteten på tjänsterna, särskilt genom att underlätta utvärderingen av leverantörernas kompetens.
4. Medlemsstaterna skall i samarbete med kommissionen vidta stödåtgärder för att uppmuntra till utveckling av oberoende utvärderingar, **särskilt av konsumentorganisationer**, av tjänsternas kvalitet och brister, särskilt genom att det på gemenskapsnivå utformas jämförande provningar eller tester och att resultaten av dessa sprids.
5. Medlemsstaterna skall **i samarbete med** kommissionen uppmuntra utvecklingen av frivilliga europeiska normer som skall underlätta kompatibiliteten mellan de tjänster som tillhandahålls av tjänsteleverantörer från olika medlemsstater, mottagarinformationen och tjänsternas kvalitet.

Artikel 32

Tvistlösning

1. Medlemsstaterna skall vidta de allmänna åtgärder som är nödvändiga för att se till att tjänsteleverantörer lämnar **kontaktuppgifter, särskilt** en postadress, ett faxnummer eller en e-postadress och ett **telefonnummer** dit alla tjänstemottagare, även de som är bosatta i en annan medlemsstat, direkt kan vända sig med klagomål eller förfrågan **om** den utförda tjänsten. **Tjänsteleverantörerna skall lämna sin officiella adress om denna inte överensstämmer med deras vanliga korrespondensadress.**
2. Medlemsstaterna skall vidta de allmänna åtgärder som är nödvändiga för att se till att tjänsteleverantörer besvarar de klagomål som avses i punkt 1 så snart som möjligt och skyndsamt försöker finna **tillfredsställande** lösningar.
3. Medlemsstaterna skall vidta de allmänna åtgärder som krävs för att se till att tjänsteleverantörer är skyldiga att styrka att de uppfyller de informationsskyldigheter som föreskrivs i detta direktiv och att uppgifterna är korrekta.
4. Om det krävs en finansiell garanti för att följa ett domstolsbeslut skall medlemsstaterna erkänna likvärdiga garantier som deponeras **av kreditinstitut eller**

försäkringsgivare som är etablerade i en annan medlemsstat. *Sådana kreditinstitut skall vara auktoriserade i en medlemsstat i enlighet med direktiv 2000/12/EG om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut och sådana försäkringsgivare⁵⁹, när så krävs i enlighet med direktiv 73/239/EEG angående rätten att etablera och driva verksamhet med annan direkt försäkring än livförsäkring⁶⁰ samt direktiv 2002/83/EG om livförsäkring⁶¹.*

5. Medlemsstaterna skall vidta de allmänna åtgärder som krävs för att se till att de tjänsteleverantörer som skall följa vissa uppförandekoder, eller som är medlemmar i en yrkessammanslutning där det föreskrivs tvistlösning utanför domstol, upplyser tjänstemottagaren om detta, nämner det i alla handlingar där någon av tjänsterna beskrivs i detalj samt anger hur man kan få närmare information om vad som utmärker denna form av tvistlösning och på vilka villkor den får tillämpas.

Kapitel V

Administrativt samarbete

Artikel 33

Ömsesidigt bistånd – allmänna skyldigheter

1. Medlemsstaterna skall ömsesidigt bistå varandra och göra sitt yttersta för att se till att de kan samarbeta effektivt vid tillsynen av tjänsteleverantörer och deras tjänster.
2. Vid tillämpningen *av detta kapitel* skall medlemsstaterna utse en eller flera kontaktpunkter, vilkas kontaktuppgifter skall meddelas till de andra medlemsstaterna och kommissionen. *Kommissionen skall offentliggöra och regelbundet uppdatera förteckningen över kontaktpunkter.*
3. *En begäran om information eller om utförande av kontroller, inspektioner och utredningar enligt detta kapitel skall vara vederbörligen motiverad och skälet till begäran skall särskilt anges. Information som lämnats ut får endast användas i det ärende för vilket den har begärts.*
4. *Vid en begäran om bistånd från de behöriga myndigheterna i en annan medlemsstat skall medlemsstaterna säkerställa att tjänsteleverantörer som är etablerade på deras territorium lämnar deras behöriga myndigheter alla uppgifter som krävs för att deras verksamhet skall kunna övervakas i enlighet med deras nationella lagstiftning.*
5. Om medlemsstaterna har svårt att tillmötesgå en begäran om information eller att utföra kontroller, inspektioner och utredningar skall de snabbt underrätta den medlemsstat som begärt informationen i syfte att finna en lösning.
6. *Medlemsstaterna skall så snart som möjligt och på elektronisk väg översända de uppgifter som andra medlemsstater eller kommissionen begär.*

⁵⁹ EGT L 126, 26.5.2000, s. 1.

⁶⁰ EGT L 228, 16.8.1973, s. 3.

⁶¹ EGT L 345, 19.12.2002, s. 1.

7. Medlemsstaterna skall se till att de register i vilka tjänsteleverantörer är inskrivna och som de behöriga myndigheterna inom deras territorium har tillgång till, också kan konsulteras på samma villkor av övriga medlemsstaters motsvarande behöriga myndigheter.

8. *Medlemsstaterna skall underrätta kommissionen om sådana fall då andra medlemsstater inte uppfyller sina skyldigheter i fråga om ömsesidigt bistånd. Om så krävs skall kommissionen vidta lämpliga åtgärder, även sådana som föreskrivs i artikel 226 i fördraget, för att säkerställa att de berörda medlemsstaterna uppfyller sina skyldigheter i fråga om ömsesidigt bistånd. Kommissionen skall regelbundet informera medlemsstaterna om hur bestämmelserna om ömsesidigt bistånd följs.*

Artikel 33a

Ömsesidigt bistånd – allmänna skyldigheter för etableringsmedlemsstaten

1. *När det gäller leverantörer som tillhandahåller tjänster i en annan medlemsstat skall etableringsmedlemsstaten lämna uppgifter om tjänsteleverantörer som är etablerade inom dess territorium om en annan medlemsstat begär det, särskilt bekräftelse av att de är etablerade inom landet och att de, såvitt man vet, inte olagligen utövar sin verksamhet där.*

2. *Etableringsmedlemsstaten skall utföra de kontroller, inspektioner och utredningar som en annan medlemsstat begär och upplysa medlemsstaten i fråga om resultaten och om de åtgärder som eventuellt vidtagits. De behöriga myndigheterna skall därvid handla inom ramen för de befogenheter som de har i den egna medlemsstaten. De får besluta om vilka åtgärder som är lämpligast i varje enskilt fall för att efterkomma en annan medlemsstats begäran.*

3. Etableringsmedlemsstaten skall, om den får kännedom om att en leverantör som är etablerad på dess territorium och *tillhandahåller tjänster i andra medlemsstater* har uppträtt eller agerat på ett sätt, som enligt medlemsstatens kännedom skulle kunna orsaka allvarlig skada på människors hälsa eller säkerhet eller på miljön, så snart som möjligt underrätta alla andra medlemsstater och kommissionen.

Artikel 34

Etableringsmedlemsstatens tillsyn när en leverantör tillfälligt förflyttar sig till en annan medlemsstat

1. *När det gäller fall som inte omfattas av artikel 35.1 skall etableringsmedlemsstaten säkerställa att överensstämmelsen med dess krav övervakas i enlighet med de tillsynsbehörigheter som föreskrivs i dess nationella lagstiftning, särskilt genom tillsynsåtgärder på den plats där tjänsteleverantören är etablerad.*

2. *Den medlemsstat där tjänsteleverantören är etablerad skall inte avstå från att vidta tillsyns- eller genomförandeåtgärder på det egna territoriet med hänvisning till att tjänsten tillhandahållits eller orsakat skada i en annan medlemsstat.*

3. *Den skyldighet som fastställs i punkt 1 skall inte innebära någon plikt för etableringsmedlemsstaten att genomföra faktiska undersökningar och kontroller på den medlemsstats territorium där tjänsten tillhandahålls. Sådana undersökningar och kontroller skall utföras av myndigheterna i den medlemsstat där tjänsteleverantören*

tillfälligt är verksam på begäran av myndigheterna i etableringsmedlemsstaten, i enlighet med artikel 35.

Artikel 35

Tillsyn som utförs av den medlemsstat där tjänsten tillhandahålls när tjänsteleverantören tillfälligt förflyttar sig dit

1. *När det gäller de nationella krav som kan ställas enligt artikel 16 eller artikel 17 är den medlemsstat där tjänsten utförs ansvarig för tillsynen av tjänsteleverantörens verksamhet på dess territorium. I enlighet med gemenskapsrätten skall den medlemsstat där tjänsten tillhandahålls*

- vidta alla nödvändiga åtgärder för att försäkra sig om att tjänsteleverantörer följer de kraven när det gäller start och utövande av tjänsteverksamhet,*
- göra de kontroller, inspektioner och utredningar som krävs för att utöva tillsyn över den tillhandahållna tjänsten.*

2. Om en tjänsteleverantör tillfälligt förflyttar sig till en annan medlemsstat för att tillhandahålla en tjänst utan att vara etablerad där, skall de behöriga myndigheterna i denna medlemsstat *när det gäller andra krav än sådana som avses i stycke 1* medverka vid kontrollen av leverantören i enlighet med punkterna 3 och 4.

3. På etableringsmedlemsstatens begäran *skall de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där tjänsten tillhandahålls genomföra de kontroller, inspektioner och utredningar som krävs för att se till att etableringsmedlemsstatens tillsyn genomförs på ett effektivt sätt.* De skall därvid handla inom ramen för de befogenheter som de har i den egna medlemsstaten. *De behöriga myndigheterna får besluta om vilka åtgärder som är lämpligast i varje enskilt fall för att efterkomma etableringsmedlemsstatens begäran.*

4. De behöriga myndigheterna i den medlemsstat där tjänsten tillhandahålls får på eget initiativ genomföra kontroller, inspektioner och utredningar på plats på villkor att de *inte är diskriminerande, att de inte motiveras av att tjänsteleverantören är etablerad i en annan medlemsstat och att de står i proportion till det syfte som eftersträvas.*

[a), b) och c) utgår]

Artikel 36

Varningsmekanism

1. *Om en medlemsstat får kännedom om allvarliga specifika skeenden eller omständigheter som har samband med tjänsteverksamhet och som skulle kunna orsaka allvarlig skada för människors hälsa eller säkerhet eller för miljön på det egna territoriet eller i andra medlemsstater, skall den medlemsstaten så snart som möjligt underrätta etableringsmedlemsstaten, övriga berörda medlemsstater och kommissionen.*

2. *Kommissionen skall främja och medverka i driften av ett europeiskt nätverk av myndigheter i medlemsstaterna för att genomföra punkt 1.*

3. **Kommissionen skall i enlighet med förfarandet i artikel 42.2 anta och regelbundet uppdatera utförliga regler för driften av det nätverk som avses i punkt 2.**

Artikel 36a

Uppgifter om tjänsteleverantörernas anseende

1. Medlemsstaterna skall på begäran av en annan medlemsstats behöriga myndighet översända alla uppgifter, **i enlighet med sin nationella lagstiftning, om sådana disciplinära eller administrativa åtgärder eller straffrättsliga påföljder och beslut** rörande betalningsoförmåga och bedrägliga konkurser som deras behöriga myndigheter vidtagit eller fattat mot en tjänsteleverantör och som är av direkt betydelse för **tjänsteleverantörens kompetens** eller yrkesmässiga trovärdighet. **Den medlemsstat som tillhandahåller uppgifterna skall informera tjänsteleverantören om detta.**

En begäran enligt punkt 1 skall vederbörligen motiveras, särskilt när det gäller skälen till att uppgifterna begärs.

2. **Information om de påföljder och åtgärder som avses i punkt 1 skall endast meddelas om ett slutgiltigt beslut har fattats.** När det gäller övriga beslut enligt punkt 1 skall den medlemsstat som översänder uppgifterna ange om det rör sig om ett slutgiltigt beslut eller om beslutet har överklagats och bör, om så är fallet, lämna uppgift om datum då beslut om överklagandet väntas.

Dessutom skall medlemsstaten ange enligt vilka nationella bestämmelser tjänsteleverantören har befunnits skyldig eller straffats.

3. **Punkterna 1 och 2 skall genomföras på ett sätt som överensstämmer med reglerna om hur personuppgifter får tillhandahållas och respekterar rättigheter för personer som dömts eller på annat sätt straffats i de berörda medlemsstaterna, även av yrkesförbund. All berörd information som är offentlig skall vara tillgänglig för konsumenterna.**

Artikel 36b

Kompletterande åtgärder

1. **Kommissionen skall i samarbete med medlemsstaterna inrätta ett elektroniskt system för informationsutbyte mellan medlemsstaterna.**

2. **Medlemsstaterna skall med kommissionens bistånd vidta kompletterande åtgärder för att underlätta utbyte av tjänstemän med ansvar för genomförandet av ömsesidigt bistånd och utbildning av sådana tjänstemän, vilken även bör omfatta språk- och datautbildning.**

3. **Kommissionen skall bedöma om det behöver inrättas ett flerårigt program för att organisera relevanta utbyten av tjänstemän och utbildning.**

Artikel 37

Ömsesidigt bistånd vid undantag från principen om ursprungsland i enskilda fall

1. Om en medlemsstat överväger att vidta en sådan åtgärd som avses i artikel 19 skall förfarandet i punkterna 2–6 i denna artikel tillämpas, utan att det påverkar rättsliga förfaranden, **inklusive förundersökningar och handlingar som utförs inom ramen för en brottsutredning**.

2. Den medlemsstat som avses i punkt 1 skall begära att etableringsmedlemsstaten vidtar åtgärder mot tjänsteleverantören i fråga och därvid lämna alla relevanta uppgifter om tjänsten i fråga och omständigheterna i ärendet.

Etableringsmedlemsstaten skall så snart som möjligt kontrollera om tjänsteleverantören utövar sin verksamhet lagenligt samt de omständigheter som ligger till grund för begäran. Den skall så snart som möjligt meddela den medlemsstat som överlämnat begäran om vilka åtgärder som vidtagits eller övervägs, eller, i förekommande fall, varför inga åtgärder vidtagits.

3. Sedan etableringsmedlemsstaten enligt punkt 2 andra stycket har underrättat den medlemsstat som har överlämnat begäran skall den sistnämnda anmäla sin avsikt att vidta åtgärder till kommissionen och till etableringsmedlemsstaten, och därvid ange

a) varför den anser att de åtgärder som etableringsmedlemsstaten vidtagit eller överväger är otillräckliga,

b) varför den anser att de åtgärder som den överväger att vidta uppfyller villkoren i artikel 19.

4. Åtgärderna får vidtas tidigast femton arbetsdagar efter det att anmälan gjorts i enlighet med punkt 3.

5. Utan att det påverkar möjligheterna för den medlemsstat som överlämnat begäran att vidta de berörda åtgärderna efter den tidsfrist som fastställs i punkt 4 skall kommissionen så snart som möjligt undersöka huruvida de anmälda åtgärderna är förenliga med gemenskapsrätten.

Om kommissionen kommer fram till att åtgärden är oförenlig med gemenskapsrätten, skall den i ett beslut begära att medlemsstaten i fråga avstår från att vidta de övervägda åtgärderna eller skyndsamt avbryter vidtagna åtgärder.

6. I brådskande fall får den medlemsstat som överväger att vidta en åtgärd avvika från punkterna 2–4. Om så är fallet skall åtgärderna anmälas till kommissionen och till etableringsmedlemsstaten så snart som möjligt, och medlemsstaten skall ange varför den anser att ärendet brådskar.

Artikel 38

Genomförandeåtgärder

Kommissionen skall i enlighet med förfarandet i artikel 42.2 anta de genomförandeåtgärder som krävs för genomförandet av bestämmelserna i detta kapitel och därvid fastställa de i **artiklarna 33 och 37** föreskrivna tidsfristerna och rutinerna för utbyte av information på elektronisk väg mellan **medlemsstaterna**, särskilt bestämmelserna om informationssystemens driftskompatibilitet.

Kapitel VI Konvergensprogram

Artikel 39

1. Medlemsstaterna skall i samarbete med kommissionen vidta stödåtgärder för att uppmuntra att det på gemenskapsnivå utarbetas **uppförandekoder, särskilt av yrkesförbund eller liknande sammanslutningar eller organisationer, i syfte att underlätta tillhandahållandet av tjänster eller tjänsteleverantörers etablering i en annan medlemsstat.**
2. Medlemsstaterna skall se till att de uppförandekoder som avses i punkt 1 finns tillgängliga på distans, på elektronisk väg.
3. Medlemsstaterna skall se till att tjänsteleverantörer på tjänstemottagarens begäran eller i alla handlingar där detaljerade uppgifter om tjänsterna lämnas, anger vilka uppförandekoder de eventuellt omfattas av samt var dessa regler finns att tillgå elektroniskt och på vilka språk.
4. **Utgår.**

Artikel 40

Kompletterande harmonisering

Kommissionen skall senast ett år efter **dagen för införlivandet** av direktivet undersöka om det går att lägga fram förslag till harmoniseringsinstrument avseende följande frågor:

- a) **Utgår.**
 - b) **Utgår.**
 - c) **Start av verksamhet** som består i indrivning av fordringar.
 - cd) **Privata säkerhetstjänster och värdetransporter.**
2. **Utgår.**

Artikel 41

Ömsesidig utvärdering

1. Senast den [dagen för införlivandet] skall medlemsstaterna sammanställa en rapport till kommissionen med de uppgifter som avses i
 - a) artikel 9.2 om tillståndssystem,
 - b) artikel 15.4 om krav som skall utvärderas,
 - c) artikel 30.4 om verksamheter på flera olika områden.

2. Kommissionen skall översända de rapporter som föreskrivs i punkt 1 till medlemsstaterna, vilka inom sex månader skall inkomma med synpunkter på var och en av rapporterna. Inom samma tidsfrist skall kommissionen höra berörda parter om rapporterna.

3. Kommissionen skall lägga fram dessa rapporter och medlemsstaternas synpunkter för den kommitté som avses i artikel 42.1, som får yttra sig.

4. Mot bakgrund av de synpunkter som anges i punkterna 2 och 3, skall kommissionen senast den ...**[ett år efter det datum som anges i artikel 45.1]* till Europaparlamentet och rådet lägga fram en sammanfattande rapport, eventuellt åtföljd av förslag till ytterligare initiativ.

Artikel 42 **Kommitté**

1. Kommissionen skall biträdas av en kommitté som skall bestå av företrädare för medlemsstaterna och ha kommissionens företrädare som ordförande.

2. När hänvisning sker till denna punkt skall artiklarna 3 och 7 i beslut 1999/468/EG⁶² tillämpas, varvid bestämmelserna i artikel 8 i det beslutet skall iakttas.

3. Kommittén skall själv anta sin arbetsordning.

Artikel 43 **Översynsklausul**

Efter den sammanfattande rapport som avses i artikel 41.4 skall kommissionen vart tredje år lägga fram en *övergripande* rapport till Europaparlamentet och rådet om tillämpningen av detta direktiv, *särskilt artiklarna 2 och 16*, vid behov åtföljd av förslag till anpassning av direktivet.

Artikel 44 **Ändring av direktiv 1998/27/EG**

I bilagan till direktiv 1998/27/EG⁶³ skall följande punkt läggas till:

”13. Europaparlamentets och rådets direktiv .../.../EG av den ... om tjänster på den inre marknaden (EUT L [...], [...], s. [...])”.

⁶² EGT L 184, 17.7.1999, s. 23.

⁶³ EGT L 166, 11.6.1998, s. 51.

Kapitel VII Slutbestämmelser

Artikel 45

1. Medlemsstaterna skall sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den ...*(2 år). De skall genast överlämna texterna till dessa bestämmelser till kommissionen tillsammans med en jämförelsetabell för dessa bestämmelser och bestämmelserna i detta direktiv.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texterna till centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 46

Detta direktiv träder i kraft dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 47

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den [...]

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande

UPPFÖLJANDE FINANSIERINGSÖVERSIKT FÖR RÄTTSAKT

Politikområde(n): Inre marknaden

Verksamhet(er): Inre marknaden för varor och tjänster

ÅTGÄRDENS BETECKNING: ÄNDRAT FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV OM TJÄNSTER PÅ DEN INRE MARKNADEN

I januari 2004 antog kommissionen ett förslag till direktiv om tjänster på den inre marknaden⁶⁴. Förslaget innehöll en finansieringsöversikt.

Europaparlamentet antog den 16 februari 2006 vid den första behandlingen ett betänkande om detta förslag. Kommissionen lägger nu fram ett ändrat förslag som till stor del bygger på Europaparlamentets första behandling, men även beaktar diskussionerna i rådet fram till nu. Det ändrade förslaget innehåller följande ändringar (i förhållande till kommissionens ursprungliga förslag) som kommer att medföra konsekvenser för kommissionens resurser och därmed på budgeten.

Det ändrade förslaget innebär att ett elektroniskt informationssystem för den inre marknaden upprättas för informationsutbyte mellan medlemsstaterna. Syftet är att se till att behöriga myndigheter har tillgång till ett praktiskt system som gör att de på ett enklare sätt kan uppfylla sina skyldigheter rörande administrativt samarbete enligt det ändrade förslaget genom att lätt kunna identifiera sina relevanta samtalspartner i andra medlemsstater och kommunicera effektivt. De rättsliga skyldigheterna rörande administrativt samarbete kommer således att understödjas av en mekanism som gör att samarbetet kan fungera effektivt i praktiken. Detta kommer att innebära kostnader för kommissionen, först för utvecklingen av systemet och sedan för administrationen av databasen.

Genom det ändrade förslaget införs också en varningsmekanism som innebär att en medlemsstat som fått kännedom om allvarliga specifika skeenden eller omständigheter som skulle kunna orsaka allvarlig skada för människors hälsa eller säkerhet eller för miljön skall underrätta etableringsmedlemsstaten, övriga berörda medlemsstater och kommissionen. Kommissionen skall främja och medverka i driften av ett europeiskt nätverk av myndigheter i medlemsstaterna för att genomföra denna varningsmekanism. Den skall vidare i enlighet med kommittéförfarandet i artikel 42 anta och regelbundet uppdatera utförliga regler för driften av detta nätverk. Arbetet med att främja och driva detta nätverk kommer att ge upphov till kostnader för kommissionen, särskilt i form av personal.

Enligt det ändrade förslaget skall kommissionen bedöma om det behöver upprättas ett flerårigt program för att organisera relevanta utbyten av tjänstemän och utbildning. Det kommer att uppstå kostnader för kommissionen i samband med denna bedömning av behovet av ett flerårigt program.

⁶⁴ Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om tjänster på den inre marknaden – KOM(2004) 2, 13.1.2004.

Nedan anges de beräknade totala kostnaderna för kommissionen. Dessa är uppdaterade i förhållande till den finansieringsöversikt som åtföljde kommissionens ursprungliga förslag och beaktar de ändringar som har införts i kommissionens ändrade förslag. Häri ingår de ändringar som anges ovan samt det förhållandet att de två studier som ursprungligen planerades nu inte kommer att utföras. Delar av kostnaderna för det elektroniska informationssystemet finansieras redan inom ramen för IDABC-programmet, vilket innebär att siffrorna nedan bara återspeglar de medel som därutöver krävs. Den kommitté som inrättas genom artikel 42 ingick i det ursprungliga förslaget.

1. BERÖRDA BUDGETPOSTER

12 02 01 Genomförande och utveckling av den inre marknaden

12 01 04 01 Genomförande och utveckling av den inre marknaden – Administrativa utgifter

2. ALLMÄNNA UPPGIFTER

2.1. Totalt anslag för åtgärden (operationella utgifter): 0,900 miljoner euro i åtagandebemyndiganden, redan täckta genom gällande anslag för politikområdet den inre marknaden i den ekonomiska planeringen.

2.2. Genomförandeperiod

2006–2011

2.3. Flerårig total utgiftsberäkning

a) Förfalloplan för åtagandebemyndiganden/betalningsbemyndiganden (finansiellt stöd) (se punkt 3.1.1)

Miljoner euro (avrundat till tre decimaler)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011 och följande år	Totalt
Åtagandebemyndiganden		0,200					
Betalningsbemyndiganden		0,100	0,100				

b) Tekniskt och administrativt stöd och stödutgifter (se punkt 3.1.2)

Åtagandebemyndiganden			0,250	0,250	0,100	0,100	
Betalningsbemyndiganden			0,250	0,250	0,100	0,100	

Delsumma a+b							
Åtagande- bemyndiganden		0,200	0,250	0,250	0,100	0,100	
Betalnings- bemyndiganden		0,100	0,350	0,250	0,100	0,100	

c) Total budgetkonsekvens i form av personalresurser och övriga administrativa utgifter (se punkterna 4.2 och 4.3)

Åtagande- bemyndiganden/ betalnings- bemyndiganden	0,016	1,085	1,069	0,064	0,064		
---	-------	-------	-------	-------	-------	--	--

TOTALT a+b+c							
Åtagande- bemyndiganden	0,016	1,285	1,319	0,314	0,164	0,100	
Betalnings- bemyndiganden	0,016	1,185	1,419	0,314	0,164	0,100	

3. BUDGETKONSEKVENSER

3.1. Totala budgetkonsekvenser för operationella utgifter (för hela programperioden)

3.1.1. Finansiellt stöd

Åtagandebemyndiganden, miljoner euro (avrundat till tre decimaler)

Fördelning	2006	2007	2008	2009	2010	2011 och följande år	Totalt
Åtgärd 1		0,200					
Åtgärd 2							
osv.							
TOTALT		0,200					

3.1.2. Tekniskt och administrativt stöd, stödutgifter och IT-utgifter (åtagandebemyndiganden)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011 och följande år	Totalt
1) Tekniskt och administrativt stöd							

a) Kontor för tekniskt stöd							
b) Övrigt tekniskt och administrativt stöd							
– internt:							
– externt:			0,250	0,250	0,100	0,100	
<i>varav för konstruktion och underhåll av system för informationshantering</i>							
Delsumma 1							
2) Utgifter för stöd							
a) Studier							
b) Expertmöten							
c) Information och publikationer							
Delsumma 2							
TOTALT			0,250	0,250	0,100	0,100	

3.2. Kostnadsberäkning per åtgärd enligt operationella utgifter (för hela programperioden)

Åtagandebemyndiganden, miljoner euro (avrundat till tre decimaler)

Fördelning	Typ av resultat (projekt osv.)	Antal resultat (sammanlagt för åren 2004-2010)	Genomsnittlig kostnad per enhet	Totala kostnader (sammanlagt för åren 2004-2010)
<u>Åtgärd 1</u>				
– Åtgärd 1 (utveckling och övervakning av ekonomiska indikatorer)	Studie	1	0,200	0,200

TOTALKOSTNAD	0,200	0,200
--------------	-------	-------

4. EFFEKTER PÅ PERSONALRESURSER OCH ADMINISTRATIVA UTGIFTER

Behovet av administrativa resurser och personalresurser kommer att täckas av de anslag som de ansvariga generaldirektoraten tilldelas i samband med den årliga anslagstilldelningen.

4.1. Effekter på antalet tjänster

Typ av tjänster		Personal som krävs för att administrera åtgärden genom befintliga personalresurser		Totalt	Beskrivning av de arbetsuppgifter som den planerade åtgärden för med sig
		Fast anställda	Tillfälligt anställda		
Fast anställda eller tillfälligt anställda	A				<i>Eftersom direktivet omfattar ett stort antal olika tjänsteverksamheter krävs särskilda kunskaper om många sektorer (distribution, reglerade yrken, byggverksamhet, certifiering, hantverk etc.) och om särskilda frågor, såsom administrativ förenkling.</i>
	B				
	C	6,5		6,5	
		2,5	0,5	3,0	
Övriga personalresurser		1 END		1	
Totalt		10	0,5	10,5	

4.2. Total budgetkonsekvens av ytterligare personal

Miljoner euro (avrundat till tre decimaler)

Typ av personalresurser	Belopp	Beräkningsmetod*
Fast anställda	0,972	9* 0,108
Tillfälligt anställda	0,054	0.5* 0,108
Övriga personalresurser (ange budgetrubrik)	0,043	1* 0,043
Totalt	1,069	

Beloppen avser totala utgifter för tolv månader.

4.3. Ökning av andra administrativa utgifter till följd av åtgärden

Miljoner euro (avrundat till tre decimaler)

Budgetpost (nummer och beteckning)	Belopp	Beräkningsmetod
Totalt (avdelning A7)		
12 01 02 11 01 – Tjänsteresor		
12 01 02 11 02 – Konferenser och möten		
12 01 02 11 03 – Kommittémöten (rådgivande kommitté)	0,064	96 experter*650
12 01 02 11 04 – Studier och samråd	0,016	24 experter* 650
Övriga utgifter (specificera)		
Informationssystem		
Övriga administrativa utgifter (specificera)		
Totalt	0,080	

Beloppen avser totala utgifter för tolv månader.

Miljoner euro (avrundat till tre decimaler)

I.	Totalbelopp/år (tabell 4.2 + 4.3)	1,149
II.	Varaktighet	2 år
III.	Totalkostnad för åtgärden (I x II)	2,298*

* Kostnader för personalresurser skulle kunna utsträckas längre än de 2 åren beroende på resultaten av förhandlingen och påföljande arbetsprogram.